

ΕΥΓΕΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Σεπτεμβρίου 1870. | ΕΤΟΣ Γ'.—ΦΥΛΛΑΔ. Η' ΚΑΙ Θ'.

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

ΗΤΟΙ

ΤΟ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ τίτλος δράματος ποιηθέντος μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου γυμνασιάρχου ἐν Πειραιεῖ, βραβευθέντος δὲ κατὰ τὸν ἐρετεινὸν ποιητικὸν διαγωνισμόν. Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος παρέχομεν σήμερον τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Ἑλισσοῦ» σκηνὰς τινὰς, τὰς καλλίστας, ἐκφράζοντες δημοσίᾳ πρὸς τὸν κύριον Ἀντωνιάδην τὰς εὐχαριστήσεις μας, διότι παρέσθεν εἰς τὸ Περιοδικὸν ἡμῶν ἐνδιαφέρον καὶ καλὸν ἀνάγνωσμα μετὰ μεγάλης προθυμίας.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ὅδός.

ΣΕΣΤΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὁ οἶλος τῆς ἀγάπης μου! ὁ μυστικὸς
Εἰς τὴν καρδίαν μου παλμὸς, ἐμύνησεν

Ὅτι πλησίον εἶμαι, πρὶν τὰ ὄμματα
Προσβλέψουν τὴν θυρίδα, ἐνθα βλέμματα
Ἐλλάξαμεν τὸ πρῶτον. Πόσον ἔβαλλε
Τὸ πῦρ ἢ κόρη τότε! μ' ἐπυρπόλησεν
Εἰς τὴν στιγμὴν τὸ σιῆθος' μοι ἐχάρισεν
Εὐδαμονίαν, τὴν ὁποῖαν ἀλλαχοῦ
Δὲν δύναμαι νὰ εὔρω. Ἄχ! ἂν μετ' αὐτῆς
Νὰ διαγάγω τὴν ζωὴν ὀλοκλήρον
Ἡ τύχη δῶρον μοι παρεῖχε' πλὴν πικρὸν
Προσίσθημα μοι λέγει' «Σέξτε, μὴ συχὰ
Τὰ βήματά σου φέρεις πρὸς τὴν ἀγυίαν,
Ἦτις τὸ ἄνθος ἔχει' κρύπτοντ' ἄκανθαι
Ἐνίστ' ὑπὸ ῥόδα τὴν μορφήν καλὰ.»
Πλὴν ἔστω' δὲν μὲ μέλει' μήπως εὐρηκα
Στιγμὰς ὀλβίας ἀλλαγῆς εἰς τὴν ζωὴν,
Ἴνα τὸν δρόμον τοῦτον καταλίπω; Πρόσκειρα
Τὰ πάντα εἰς τὸν κόσμον, ἔχουσι πικρὰν
Τὴν τρύγα ἐπὶ τέλους εἰς τὸ πόμα των.
Λοιπὸν πρὸς ὦραν κἂν ἐντρύφησον, ψυχῇ,
Εἰς ἔρωτος ἐκστάσεις, ὧν γλυκύτερον

Ποτὸν δὲν εἶναι εἰς τοῦ βίου τὸ παιδρὸν
Συμπόσιον. Ἐν τούτοις ἄς κτυπήσωμεν
τὴν θύραν.

(κτυπᾷ τὴν θύραν)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΣΕΕΤΟΣ, ΕΥΓΕΝΙΑ.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Τίς τὴν θύραν ἔκρουσεν;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ἐγὼ

Ὁ Σέξτος κρούω.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ὡ φωνή! παρόμοιος

πρὸς τὴν φωνὴν ἐκείνην, ἣν ἀκούουσιν
οἱ εὐσεβεῖς, ὁπότε μετὰ θάνατον
κριτῆς τοῦ Ἄδου πέμπει τὰς ψυχὰς αὐτῶν
τὴν αἰωνίαν ἢ ἀπολαύσασαι ζωὴν.

Ἄ, Σέξτε μου! τοσοῦτον πῶς ἐβράδυνας;
Σ' ἐπρόσμενον, κ' ἐντὸς τοῦ στήθους μου παλμοὺς
σφοδρῶς ἐνόουν. Σταθερὸς αἰείποτε,
δὲν ἀμφιβάλλω, εἶπαι πλὴν τίς δύναται
τὰς ὑποψίας νὰ κοιμίσῃ τῆς ψυχῆς;
Σὺ παρομοίως ἀγαπᾷς, κ' ἐνίοτε
Ζηλοτυπεῖς· δὲν εἶναι, Σέξτε, ἀληθὴς;
Ἐνίοτε δὲν νύσσουν τὴν καρδίαν σου
τινὲς ἰδέαι, βᾶσιν μὲν μὴ ἔχουσαι,
Ἄλλ' ὅμως κάπως συνταράττουσαι πολὺ;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ἄχ, Εὐγενία! ποῦ τοσοῦτον ἔμαθες
λεπτόως νὰ μ' ἐπιπλήττῃς; Βέβαια πολὺ
δὲν ἤργησα καθότι μόλις πρὸ μικροῦ
Ἐβύθισεν ὁ Φαῖβος εἰς τὰ κύματα
τὸν ἐρυθρὸν τοῦ δίσκου· σὺ δὲ πάντοτε
μοὶ λέγεις ν' ἀποφεύγω τὸ λαμπρὸν τοῦ φῶς,
Ὅσακις θέλω φῶς ὑπέρτερον, τὸ σὸν,
εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ κοιμίσῃ ἔκστασιν
εὐφρόσυτον, ὅποιον μόλις ὁ φυγὰς
αἰσθάνεται, ὁπότε τὴν πατρίδα του
Ἐπαναδλέπη μετὰ χρόνον ἰκανόν·
τὰ πάντα δὲ νομίζῃ ὅτι μειδιῶν.

(Ἡ Εὐγενία ἀναστεναίξει).

Πλὴν, Εὐγενία, πόσον μ' ἀνησύχησεν
Ὁ στεναγμὸς τοῦ στήθους, ὅπερ ἔπλασαν

Αἱ Χάριτες εἰς δρόπον ῥόδων χύσασαι
τῶν κρίνων αὐραν.

ΕΥΓΕΝΙΑ (βλέπουσα τρυφερώς).

Σέξτε μου!

ΣΕΕΤΟΣ.

Τί ἔπαθες;

Ὡ πόσον εἶσαι ἀσθενὴς καὶ κάτωχρος!
τί ταῦτα νὰ σημαίνουν;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Σ' ὠμολόγησα

καὶ ἄλλοτε, νομίζω, μυστικὴν τινα
παραγγελίαν ὅτι ἔχω τῆς μητρὸς,
τῆς ὑπὸ τάφον ἤδη κοιμωμένης πρὸ πολλοῦ. . .

ΣΕΕΤΟΣ.

Ἄχ! διατὶ μιγνύεις δηλητήριον
εἰς τῆς ζωῆς τὸ πλήρες ἡδονῆς παιδρᾶς
ποτήριον; βεβαίως ἔχομεν ἡμεῖς
οἱ ζῶντες, χρεὸς πρὸς τοὺς κάτω πλὴν στιγμᾶς
τοιαύτας πρέπει μάτην ν' ἀπολλύωμεν,
καθ' ἃς ὁ ἔρωσ τὰς χρυσὰς του πτέρυγας
Ἄνοίγει νὰ σκίασῃ ζεῦχος ἐραστῶν;
Ἄρκοῦν εἰς τοὺς θανάτους αἱ κυπᾶρισσοι
καὶ τάνθη, τὰ ὅποια χεῖρες συγγενῶν
φυτελοῦν εἰς τοὺς τάφους· ἐναγίσματα
καὶ στήλη μαρμαρινὴ μετ' ἐπιγραφῆς·
Ἄπῆλασαν ἐκεῖνοι ὅμοια κ' ἡμεῖς
τὸν βίον πρέπει ν' ἀπολαύσωμεν τὸ φῶς
τὸ τοῦ ἡλίου δὲν προσβλέπουν παντελῶς
οἱ κάτοικοι τοῦ Ἄδου, καθὼς λέγουσι·
κ' ἡμεῖς ἐν ὕψι ζῶμεν πρέπει μάταια
νὰ τρέφωμεν μὲ λύπας τὴν ψυχὴν ἡμῶν;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Πλὴν, Σέξτε, δὲν πιστεύεις μετὰ θάνατον
οἱ ἄνθρωποι νὰ δίδουν δίκην τῶν ἐδῶ
πραχθέντων;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ταῦτα πρὶν ἐπίστευον ἐγὼ

Ὅτ' ἡλικίαν εἶχον ἄρρονος παιδὸς
Ἄπλήστως μύθους ἀκροώμενος γραιῶν.
Πλὴν ἤδη ταῦτα μόνον οἱ χριστιανοὶ
κ' Ἑβραῖοι, καθὼς λέγουν, δογματίζουσι,
(Ἡ Εὐγενία ἀποσπᾶται ἐν βῆμα τρομαγμένη).

ΣΕΕΤΟΣ.

τί ἔπαθες; διόλου πλέον μὴ φοβοῦ.
τὴν ἀδειαν μεθ' ὄρκου χθές μοι ἔδωκεν
Ὁ προσφιλεὴς πατήρ μου σύζυγον αὐτὸς
Ἐγὼ νὰ λάβω κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν.
Ὡ! πῶς θὰ λάμψῃς εἰς τὸν πέπλον τὸν λευκόν,
Ὅπότεν αἱ παρθέναι σὲ στολίσωσι
μὲ ῥόδων στέμμα, κ' ἄνθη στρώσουν τὴν ὁδόν,
Ὅπότεν θὰ διέλθῃς πρὸς τὸν Ἴλισσον,
Ὡ; νύμφην νὰ σὲ λούσουν φίλαι ψάλλουσαι
τὴν χάριν, ἣν παρέχει ὁ ὑμέναιος
εἰς ἐραστὰς ὀλβίους! Πλὴν, ὦ φίλη μου,
πῶς ἔρριψες τὸ ὄμμα κάτω πρὸς τὴν γῆν,
κ' ὠχρὰ καθὼς τὸ κίτρον αἴφνης ἔγεινες;
τί; δάκρυ, βλέπω, ῥέει ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν,
τῶν οὐρανίαν παρεχόντων εἰς ἐμὲ
Χαράν! Θεέ! τί ἔχεις Εὐγενία μου;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Μυστηριώδης πόνος τὴν καρδίαν μου. . .

ΣΕΕΤΟΣ

Μυστηριώδης! φεῦ, ὑπάρχουν τὸ λοιπὸν
καὶ πρὸς ἐμὲ καρδίας μυστικοὶ παλμοί!

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ἄν σ' εἶπω πλὴν, ὦ Σέξτε, τὸ μυστήριον
αὐτὸ τὸ τὴν ψυχὴν μου θλίβον, παρευθὺς
θὰ μὲ μισήσῃς.

ΣΕΕΤΟΣ.

Νὰ σὲ μισήσω! Βέβαια

θὰ σὲ μισήσω, ἂν ἐμισήσῃς ποτε
τὴν μόνην θυγατέρα μητῆρ δυστυχῆς.
τί λέγεις, Εὐγενία; δὲν ἐγνώρισες,
Ὡ; φαίνεται, ἀκόμη τὴν ἐμὴν ψυχὴν.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ὡ! σὲ γνωρίζω κάλλιστα· πλὴν σὺ αὐτὸς
μὲ φρίκην τὸνομά μου πάντοτ' ἤκουσας.

ΣΕΕΤΟΣ.

καὶ πάλιν ἄλλη φράσις μάλλον σκοτεινὴ
τῆς πρώτης.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Τὸνομά μου. . .

(καθ' ἑαυτὴν)

Πλάσα τοῦ παντὸς,

βοήθει με, τὰ μέλη πάντ' ἀνάγκη.

ΣΕΕΤΟΣ (μὲ τρυφερότητα.)

Ναί, τ' ὀνομά σου. . .

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Λέγεται «χριστιανή.»

ΣΕΕΤΟΣ (περιφερόμενος ὡς παράφρων.)

Χριστιανή! ὦ φρίκη! ποῖαν ἤμεσον
Ὁ ἄδης φλόγα! ποίους ῥίπτει κεραινοῦς
Ὁ οὐρανὸς τὸ στήθος καίων τὸ ἐμόν!
τί εἶπες, Εὐγενία;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ναί, Χριστιανή!

Δὲν ἠλπίζεις, τὸ βλέπω, ἐκ τοῦ στόματος
τῆς φίλης σου ν' ἀκούσῃς ταῦτα· πλὴν. . .

ΣΕΕΤΟΣ.

Θεοί!

Νομίζω πῶς εἰς ὄφεις μ' ἔρριψαν, κ' αὐτοὶ
Πυρίνους γλώσσας βάλλουν νὰ μὲ φάγωσι.

ΕΥΓΕΝΙΑ (μὲ τρυφερότητα.)

Πλὴν ἀκουσὸν με, Σέξτε· τάχα πρὶν ἐγὼ
Χριστιανὴ δὲν ἤμην; πῶς μ' ἐλάτρευες
τοσοῦτον τότε;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ναί, διότι παντελῶς

ἠγνόουν τοῦτο.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

κ' ὅμως εἶμαι ἡ αὐτὴ

καὶ τώρα, καθὼς ἤμην καὶ τὸ πρότερον.

ΣΕΕΤΟΣ.

τῷ ὄντι· πλὴν εἶπέ μοι· πίνεις ὅμοια
καὶ σὺ τὸ αἶμα θρέφους; ὄρκον δὲ φρικτὸν
Ὅμνεις ν' ἀφανίσῃς πάντας τοὺς Θεοὺς
τὸν Ναζωραῖον μὴ πιστεύοντας;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

καὶ σὺ,

καὶ σὺ λοιπὸν, ὦ Σέξτε, ταύτας τὰς μωρὰς
συκοφαντίας καθ' ἡμῶν ἐπίστευσας;
Πλησίασε· μὴ φρίττῃς· παρατήρησον

(τῷ δεικνύει σταυρὸν ὃν εἶχεν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ)

τί γεγραμμένον εἶναι κάτω τοῦ σταυροῦ,
Ὅν εἰς τὸ στήθος φέρω· ἰδ' ἀνάγκη.

ΣΕΕΤΟΣ (ἀναγιώσκει.)

« Ἀλλήλους ἀγαπάτε. »

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ἔχουν τι φρικτὸν

Αἱ δύο λέξεις αὐταί ; Τοῦτο σύνθημα
Ἡμῶν ὑπάρχει, Σέξτε νόησον καλῶς
Τὴν ἔνοιαν τοῦ λόγου τούτου, κ' ἔπειτα
Κακούργους ἀποκάλει τοὺς χριστιανούς.
Καὶ τοὺς ἐχθροὺς προσέτι, Σέξτε, ν' ἀγαπῶ
Ὁ ἰδρυτὴς προστάττει τῆς θρησκείας μας·
Κι' αὐτὸν τὸν ἐναντίον, ὅστις αὐρίον
Τὸ αἷμα θέλει χύσει τοῦ γονέως μου,
Κι' αὐτὸν προστάττει ἐκ καρδίας ν' ἀγαπῶ.

ΣΕΕΤΟΣ.

Ἄλλ' ἢ ἐμὴ προστάσει πάντας νὰ μισῶ,
Ὅποσοι σταυρωμένον δοῦλον προσκυνοῦν.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

ὦ Σέξτε μου, δὲν βλέπεις πόσῃ ἔχουσι
Διαφορὰν αἱ δύο πίστεις ; νὰ μισῆς
Ἡ σὴ προστάττει, ἢ δ' ἐμὴ, νὰ ἀγαπῶ.
Τὴν πίστιν τῆς ἀγάπης, ἣτις σ' ἔθρεψε
μέχρι τοῦ νῦν μὲ γάλα τότης ἠδονῆς,
Προτίμησον. Σὺ δὲν μὲ εἶπες πρὶν
« Τῶν γραιδίων ἤδη μόνον ἴδιον
Κατήνητην ἢ πίστις εἰς τὰ εἰδωλα ; »
Μοιχείας ἢ θρησκεία διηγείτ' ἢ σὴ
Πικροκτονίας, φαύλους ἔρωτας, κ' οὐδὲν
Διδάσκει τὸ γενναῖον. Πρόσεθ', ἀκουσον
Μὲ προσοχὴν, ὦ Σέξτε, τὰ διδάγματα
τῆς πίστεως ἀπάντων τῶν χριστιανῶν·
Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν πνεύματι
Πιστεύομεν· καὶ πάντων πρῶτιστον ἡμῶν
Ἐπιζήσαντες αἰῶνας ἢ ἀθάνατος
Ἡμῶν ψυχὴ νὰ ζήσῃ.

ΣΕΕΤΟΣ.

Κύτταξε ! κ' ἐμὲ

Αεῖποτε κατεῖχε φρίκη.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Τοὺς θνητούς ;

Ἄλλήλους ἴσους θεωροῦμεν ἅπαντας.

ΣΕΕΤΟΣ.

Τῇ ἀληθείᾳ ταῦτα τὰ ἰδανικὰ
Εὕρισκω συμφωνοῦντα πρὸς τὰ πλάσματα

Τῆς φαντασίας καὶ τὰς σκέψεις τοῦ νοῦς,
Πρὸς τὰς ὁποίας κάποτε περιπατῶν
Εἰς ἐρημίαις αὐτομάτως φέρομαι.
Τῷ ὄντι, λέγω, ἂν ὁ βίος τῶν θνητῶν
Ἐτρέφετ' ὑπ' ἀγάπης, οἷαν ἔχομεν
Ἐγὼ κ' ἡ Εὐγενία, ἂν ἠλπίζωμεν
Ἀθανασίαν, ὅπως ὅταν βλέπωμεν
Ἀλλήλους οἱ ἐρῶντες, καὶ πιστεύομεν
Ὅτι δὲν θέλει τῶν αἰῶνων ἢ φορὰ
Ψυχὰς χωρίσει γενομένας τοῦρανοῦ
Χαρὰν εἰς πᾶσαν νέαν ἔντευξιν ἡμῶν . . .

ΕΥΓΕΝΙΑ (μετ' ἐλπίδος.)

Λοιπὸν, ὦ Σέξτε, ταῦτάς τὰς ἰδέας σου
Ἀπάσας ἢ θρησκεία τῶν χριστιανῶν
Λατρεῖς.

ΣΕΕΤΟΣ.

Ἄν τῷ ὄντι τὰς ἰδέας μου

Αὐτάς ἢ πίστις ἔχει τῶν εἰς τὸν Χριστόν. . .

ΕΥΓΕΝΙΑ,

Δὲν μὲ πιστεύεις ; πότε πλὴν μέχρι τοῦ νῦν,
ὦ Σέξτε μου, τὰ χεῖλη ταῦτ' ἐψεύσθησαν ;

ΣΕΕΤΟΣ:

Οὐδέποτε τῷ ὄντι· ἀληθέστατος
Ὁ λόγος οὗτος εἶναι· πάντοτ' ἔφυγες
Τὸ ψεῦδος, καὶ πρὸς χάριν ἀστειότητος
Ἀπλῆς.

ΕΥΓΕΝΙΑ καθ' ἑαυτήν.)

Θεὸς μου ! φώτισον τὸν νοῦν αὐτοῦ

Καὶ τὴν καρδίαν.

(πρὸς τὸν Σέξτον)

Κι' ὅμως λέγουσι συχνὰ

Τοῦ ψεύδους χρῆσιν κάμνουσιν οἱ ἔθνικοι
Πρὸς χάριν μόνον παιδιᾶς.

ΣΕΕΤΟΣ.

Πλὴν λέγε μοι,

ὦ Εὐγενία· τίχα τοῦτο ἐντολὴ
Ἐπάρχει τῆς θρησκείας τῆς Ἑβραϊκῆς ;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Βεβαίως· ἀλλ' ὦ Σέξτε, πόσον ἀγνοεῖς
Τὰ πράγματα ! δὲν εἶναι παντελῶς ταῦτόν
Τὸ τῶν Ἑβραίων θρησκευμα πρὸς τὴν ἀγνήν
Ἡμῶν θεολατρείαν· τούναντίον δὲ
Τοῦ Μωϋσέως ὅσοι λέγοντ' ὄπαδοί,

ΣΕΕΤΟΣ.

Ναί, δέχομαι, τὸ εἶπον.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Δέσε τὸ λοιπὸν

Εἰς τὸν λαμβόν σου τοῦτο νῦν τὸ σύμβολον·
(ὁ Σέξτος φρίττει καὶ ἀποσύρεται.)

Μὴ φρίττης· ὦ Θεὸς μου ! ὡς νὰ σ' ἔδακεν
Ἐξαίφνης ὄφις, μὴ τὸ βῆμά σου πλανᾷ.
Δὲν εἶπες μόνος, ὅτι χάριν ἰδεῶν
Τοιούτων δίδεις παμπροθύμως τὴν ζωὴν ;
Κι' ὁ τῆς θρησκείας ἀρχηγέτης ὅμοια
Εἰς τὸν σταυρὸν ὑπέστη θάνατον φρικτὸν,
Μὴ θέλων λειποτάκτης νὰ ὀνομασθῇ
Τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων. Σέξτε, κύτταξε !
Δὲν εἰμ' ἐγὼ παρθένος, μολὶς ἔχουσα
Τὸ θάρρος νὰ λαλήσω ἔμπροσθεν αὐτοῦ
Προσέτι τοῦ πατρός μου ; κ' ὅμως ἂν ποτὲ
Μὲ διατάξουν τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ
Ν' ἀφήσω, θ' ἀποθάνω μᾶλλον πρόωρα,
Κι' ἂν ἄλλως μέγα τι τοῦ κότμου ἀγαθὸν
Εἰς τὴν λειποταξίαν ταύτην ἐμελλεν
Ἀνταμοιβῆ νὰ γείνη. Ταύτης τὸ λοιπὸν
τῆς ἀποφάσεώς μας σύμβολον ἡμεῖς
Ἐπὶ τοῦ στήθους τὸν σταυρὸν προσδένομεν·
Κι' ἂν ἐχῆς θάρρος ν' ἀποθάνῃς μεθ' ἡμῶν,
Χριστιανὸς θὰ γείνης· ἄλλως, ὑπαγε·
Αἰώνιος χωρίζεις ἄβυσσος ἡμᾶς.

ΣΕΕΤΟΣ.

Καὶ πῶς ; ἐγὼ παρθένου μέλλω νὰ φανῶ
Δειλότερος ; κ' ὁ παίζων εἰς τὸν πόλεμον
Ὅταν ἀστράπτουν ξίφη καὶ τὸ ἔδαφος
τῆς γῆς ἀχνίζει ἐκ τοῦ αἵματος, τανῦν
Θὰ στρέψω νῶτα ; μὰ τὸ βλέμμα σου αὐτό,
Τὸ φέρον τὴν καρδίαν μου εἰς ἔκστασιν
Χαρᾶς, δὲν θὰ διστάσω πλέον παντελῶς
Νὰ γείνω τῆς θρησκείας ταύτης μαχητής·
Καὶ τὸν σταυρὸν σας φέρων σύμβολον, μ' αὐτὸ
τὴν τάξιν νὰ μὴ λίπω, ἔνθα μ' ἔταξεν.
Ἡ ἀφρότης καὶ γλυκεῖά σου ζωὴ.
Ἄφρινω τὰς προλήψεις, φέρε τὸν σταυρὸν.

ΕΥΓΕΝΙΑ

(περιβάλλουσα τὸν σταυρὸν εἰς τὸ στήθος τοῦ Σέξτου).

ὦ, πόσον εἶσαι, Σέξτε, νῦν διάφορος !
Ὅς ἄγγελος τῷ ὄντι εἶσαι τοῦρανοῦ·
Ὁρῶς ὡς τὸ ζεῦγος τὸ πρωτόπλαστον,
Ὅποτε πρῶτον ἦλθ' εἰς τὸν Παράδεισον,
Πρὶν ὀπαγοῦργος ὄφις τὸ δολιευθῆ·

Ἐπάρχουσιν οἱ πάντως μάλιστ' ἄσπονδοι
Ἐχθροὶ τοῦ Ναζωραίου.

ΣΕΕΤΟΣ.

Κύτταξε ! κ' ἡμεῖς

Νομίζομεν πῶς εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτό.

Ἀμφοτέροι βροδίζουσι εἰς τὰς ἀγυῖας
Στυγνοὶ καὶ μὲ τὴν ὄψιν πάντοτ' ἄθυμον.
Ἀμφοτέροι τὰς σχέσεις φεύγουσιν ἡμῶν·
Κι' εἰς τῆς νυκτὸς τὸ σκότος, λέγουσι οἱ πολλοί,
Τὰς τελετὰς ποιοῦσιν οἱ χριστιανοί.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Πλὴν, Σέξτε μου, τοὺς εἶδες μόνος ἄραγε ;

ΣΕΕΤΟΣ.

Οὐδέποτε· τὰς φράσεις τῶν πολλῶν ἀπλῶς
Σοὶ λέγω.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Δὲν πιστεύεις μᾶλλον εἰς ἐμὲ
Λοιπὸν, ὦ Σέξτε ; μόνος ὠμολόγησας
Ὅτι τὸ ψεῦδος φεύγουσι τὰ χεῖλη μου.
Εἰς τὴν θρησκείαν τὴν « ἀγάπην » ἔχουσαν
Τὸ σύμβολόν της πρόσελθε, καὶ θέλομεν
Ἀνταγαπάσθαι κ' εἰς τὸ μέλλον τρυφερῶς.

ΣΕΕΤΟΣ (καθ' ἑαυτόν.)

ὦ λόγοι, τὴν καρδίαν γοητεύοντες
Ὅς μουσικῆς ὠραίας φθόγγοι θελκτικοί,
Οἵτινες ἐνθουν τὴν ψυχὴν ἐγείρουσι.
Τί πάσχω, δὲν γνωρίζω κορυβαντιῶ
Κι' εἰς ἔκστασιν νομίζω πῶς εὕρισκωμαι·
Πῶς δ' αἴφνης μετεβλήθην, ὅπως ἀγνοῶ·
Τὸ μῖσος πρὸς τοὺς πρῶην πλάνους γόητας
Νομιζομένους, νῦν εἰς φιλικώτατον
μετεποιήθη αἶσθημα, κ' ἐπιθυμῶ
Χριστιανὸς νὰ γείνω.

(πρὸς τὴν Εὐγενίαν ἐθουσιῶν.)

Εὐγενία μου,

Εἰς τὴν θρησκείαν τῆς ἀθώας σου ψυχῆς
Καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων γράψον με·
Ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδραῖον λάτριν· μετὰ σοῦ
Θὰ ζήσω, κ' ἐν ἀνάγκῃ θέλομεν ὁμοῦ
τῶν ἰδεῶν μας δῶσει τὴν ζωὴν αὐτήν
Ἀντάλλαγμα.

ΕΥΓΕΝΙΑ (μὲ χαράν.)

Τῷ ὄντι, Σέξτε, δέχεσαι ;

ΣΕΕΤΟΣ.

Τῷ ὄντι, παρομοίως ἀγνοῶ κι' ἐγὼ
Ὅποιαν νέαν δύναμιν προσέλαβα,
Ὡς βάρος ἐκ τοῦ στήθους τούτου μέγιστον
Ἄδρατός τις χεῖρ νὰ μοῦ ἀφῆρσεν
Ἡ δὲ ψυχὴ μου νῦν πολὺ πλειότερον,
Ἡ πρότερον, νομίζει ὅτι μετὰ σοῦ
Εἰς νέαν συνεδέθη μίαν ὑπαρξιν.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Καὶ οὕτως ἔχει, Σέξτε' πότ' ἄχρι τοῦ νῦν
Εἰς γάμον σ' ὑπεσχέθη νὰ συνενωθῶ
Δι' ἐθνικῆς στεφάνης εὐλογούμενον;
Ναί, τὴν καρδίαν ταύτην εἶγες κτήμα σου
Ἄλλὰ πλειστάκις ἤδη δὲν σ' ἀνέφερν
Περὶ ἀγάπης μόνον νὰ με ὀμιλῆς,
Καθότι μία τῆς μητρὸς μου ἐντολὴ
Μ' ἐμπόδιζε τὸν γάμον νὰ συναψόμεν
Ταχέως;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ναί, πολλάκις ἀληθῶς αὐτάς
Τὰς λέξεις μ' ἔχεις εἶπει καὶ πῶς δι' αὐτά
Εἰς ὑποψίας κάποτε βαρύνθους
Ἐνέπιπτον, καὶ μὴ πῶς αἴσθημα θερμὸν
Δὲν τρέφεις ἐσκεπτόμην' ὅμως ὕστερον
Ἐν πάλιν βλέμμα τῶν ὀμμάτων φλογερὸν
Μ' ἐδίδασκεν ὁποῖος ἔρωσ κρύπτεται
Εἰς τὴν καρδίαν ταύτην.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Πάντα τοῦ λοιποῦ
Ὡ Σέξτε, πύθουν ἤδη' ὅπως τὸν Χριστόν,
Καὶ σὲ δὲν θέλω πώποτε ἀπαρνηθῆ,
Κι' ἂν μ' ἀπειλήσουν νὰ με ρίψουν ἐκ κρημνῶν,
Ἡ νὰ με πνίξουν εἰς βαθὺν ὠκεανόν.
Κι' ἰδοὺ, σοὶ δίδω τὸν δακτύλιον
Αὐτόν ὡς ἀρραβῶνα' κι' ἔσο βέβαιος,
Ἐφ' ὅσον χρόνον δάκτυλος τῆς δεξιᾶς
Χειρὸς σου θὰ τὸν φέρῃ, θέλ' ἢ πίστις μου
Ἐδραιοτέρα εἶσθαι τῶν βουνῶν αὐτῶν,
Ἄτινα ρίζας ἔχουν εἰς τὰ ἐγκατα
Τῆς γῆς, κι' ἀνέμων βίαν δὲν τρομάζουσιν.

ΣΕΕΤΟΣ.

Ὡ φῶς ἡμέρας! εἰς ἐμὲ γλυκύτερον
Παντὸς ἐτέρου, τέλος νῦν ἀνέτειλες.
Τὴν χεῖρα δός μοι, φίλη, κι' ὄρκον ὁμοσον'
Πλὴν ὄχι' χρεῖαν ἤδη ὄρκου παρὰ σοῦ

Δὲν ἔχω' σὲ γνωρίζω' τοῦτο μὲ ἀρκεῖ,
Ὅτι τὸ εἶπες μόνον μὲ τὰ χεῖλη σου.
Ψυχὴ μου, πλέε τώρα εἰς τὸ πέλαγος
Τῆς εὐφροσύνης' λύπης ἤδη σκόπελοι
Δὲν σὲ φοβίζου' παντελῶς' εὐφράνθητι
Εἰς τὴν ἀγάπην' στρατιώτης δὲ πιστὸς
Αὐτῆς γενοῦ, πρὸς ὄλθον τρέχων ὅλως ἀγνωστον
Εἰς ὕλικους ἀνθρώπους.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Νῦν δὲ μάρτυρας
Συγκατανεύεις, Σέξτε, νὰ καλέσωμεν
Ἐδῶ τὴν ἀδελφὴν μου καὶ τὰς φίλας μου
Χριστιανὰς; νὰ μάθουν ὅμοια κι' αὐταὶ
Χριστιανὸς πῶς εἶσαι καὶ νυμφίος μου;

ΣΕΕΤΟΣ.

Ὡ! ναί' ποθῶ νὰ γείνη πανταχοῦ γνωστόν'
Πλὴν ἄκουσον! κι' ἐκεῖναι ὅμοια φρονοῦν;
Ὡ; σὺ, πιστεύουν τὴν ἀγάπην' ἔνθεοι;

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ἄπαραλλάκτως' οὐδὲ θέλει τις αὐτῶν
Μυστήριον ἀγγεῖλει ἐξῶ τῶν θυρῶν.

ΣΕΕΤΟΣ.

Λοιπὸν ἂς ἔλθουν τάχιστα' τῆς γῆς δ' ἐγὼ
Δὲν εἶμαι πλέον κάτοικος' ἐπάτησα
Τὸν οὐρανόν, νομίζω' νέφη δὲ χρυσᾶ
Περικοσμοῦσι τὴν ὠραίαν κόμην μου.
(Ἡ Εὐγενία ἀναχωρεῖ, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει
μετὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ τῶν φίλων τῆς).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΣΕΕΤΟΣ, ΕΥΓΕΝΙΑ, ΑΣΠΑΣΙΑ καὶ χριστιανὰ.

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ἴδέ τον, ἀδελφὴ μου' πῶς σοὶ φαίνεται
Τανῦν ὁ Σέξτος;

ΑΣΠΑΣΙΑ.

Ὡ θεέ! Χριστιανός!

Εἰς τὸν λαϊμόν του φέρων τὸν σταυρὸν ἡμῶν!

ΕΥΓΕΝΙΑ.

Ὅνόματον προσέτι ἀδελφὸν αὐτόν.

ΑΣΠΑΣΙΑ.

Αἶ! τίς ἡμέρα μᾶλλον ταύτης εὐτυχῆς
Ἀνέτειλεν; ὁ Σέξτος ἐγκατέλιπε λοιπὸν
Τὴν τῶν εἰδώλων πίστιν; ὁ ἀπίστευτος
Χαρά! Πρὸς τὸν πατέρα τρέχω πάραυτα
Τὰ πάντα νὰ μηνύσω' σεις δὲ, φίλοι μου,
Ἰδὴν τοῦ ὑμεναίου ἤδη ψάλλετε.

(Αἱ χριστιανὰὶ νεάνιδες ψάλλου).

Τὴν τύχην δὲν ἐζήλευσα μεγάλων βασιλείων,
Οὐδ' ὡς ὁ Κροῖσος εὐτυχῆς ἐπόθησα νὰ γείνω
Εἰς τῆς Παρθένου τὸν υἱὸν ἐπίστευσα κι' ἐλπίζω
Ἄγνη νὰ ζήσω' σύζυγον παρόμοιον νὰ λάθω'
Ὡ Σέξτε! πόσον σήμερον μοι φαίνεται ὠραῖος,
Οὐδὲν τοῦ κόσμου στόλισμα πλειότερον σ' ἀρμόζει,
Ὅσον τὸ σύμβολον ἡμῶν, ὃ φέρεις εἰς τὸ στήθος.
Τὴν Εὐγενίαν ζηλευτὴν κατέστησας εἰς πάσα;
Καὶ στέμμα μᾶλλον δὲν κοσμεῖ βασιλισσάν, ὅπσον
Κοσμεῖ τὴν φίλην μας αὐτὸς ὁ στέφανος τοῦ γάμου,
Δι' οὗ θὰ στέψῃς τὴν ξανθὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς,
Καλῶν συμβίαν τὴν τὸ πρὶν πιστὴν σου ἐρωμένην.
Τῆς νύμφης πέπλος ὅμοια ποθῶ νὰ με κοσμήσῃ,
Τὴν χεῖρα δ' εἰς χριστιανὸν ὡς σύζυγος νὰ δώσω'
Μακρὰν, μακρὰν τῶν ἐθνικῶν ἐπιθυμῶ νὰ ζήσω,
Λατρεύουσα τὸν ἐπὶ γῆς θεὸν ἐπιφανέντα,
Καὶ σύνθημά μου ἔχουσα «τᾶλλήλους ἀγαπάτε».

Ι. Φ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΣΜΙΤ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τοῦ σεισμοῦ τοῦ γενομένου τὴν 20 Ἰου-
λίου (1 Αὐγούστου),

μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ

ὑπὸ ΗΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ.

Προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως με-
ταβάς εἰς αὐτοὺς τοὺς σεισθέντας τόπους ἀνα-
λάβω πρώτην τινὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος διακρίθωσιν
τῶν ἐνεργειῶν τοῦ σεισμοῦ τούτου, ἐπραξα
ταῦτα ἐπὶ μέρους τῆς Φωκίδος συνεπιλαμβάνο-
μένων τοῦ ἔργου καὶ τῶν κυρίων Χριστομάνου,
Ι. Ζιμβρακάκη καὶ Μουσουδάκη. Διήρκεσε δὲ ἡ
ἐπὶ τούτῳ εἰς τὰ σεισθέντα χωρία ἀποδημία
μου καὶ ἡ ἐρευνα ἀπὸ τῆς 3 μέχρι τῆς 7
Αὐγούστου, μεταβάτων ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Καλα-
μακίου καὶ Κορίνθου εἰς Γαλαξείδιον, Ἰτέαν,
Χρυσὸν καὶ Δελφούς. Ἐπειδὴ δὲ ἔλλειψις χρό-

νου δὲν επέτρεψε νὰ προπαρασκευάσωμεν καὶ
φέρωμεν πάντα τὰ ἐπιστημονικῶς ἀπαιτούμενα,
ἐλάβομεν μεθ' ἡμῶν μόνον ὅσα τούτων ἀναγκαιότατα.
Καὶ ὁ μὲν κύριος Χριστομάνος ἔλαβε
μεθ' ἐκυτοῦ, πλὴν ὀργάνων τῶν χημικῶν καὶ
ἐν Φορτίνειον βαρόμετρον, ἐγὼ δὲ ἐν βουρδῶ-
νειον μεταλλικὸν βαρόμετρον, ἐν θερμομέτρον,
καὶ ἐν γωνιόμετρον. Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον δὲ
ἀμφοτέροι μὲν ἐκάμνομεν τὰς βαρμετρικὰς πα-
ρατηρήσεις, ἀλλὰ τὰ ἐκ τούτων ἐξακτῆα δὲν
ἔγεινεν εἰσέτι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῶμεν, καὶ
διὰ τοῦτο ὅσα ἐν τοῖς ἐξῆς ἀναφέρονται τύποις
ὑπὲρ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφάνειαν ὑψη εἶνε
εἰλημμένα ἐκ προγενεστέρων ὑψομετρήσεων, γενο-
μένων ὑπὲρ ἐμοῦ τῷ 1862. Αἱ δ' ἐξῆς λεπτο-
μερῶς λεγόμεναι ἰδιάζουσαι τοῦ ἐδάφους κινή-
σεις καὶ οἱ ἀκούμενοι ὑπὸ γῆν βρόμοι ἐν τοῖς
σεισμοῖς τούτοις στηρίζονται εἰς ὅσας ἐγὼ νύκτα
ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν ἀντελήφθη ἐν Ἰτέα καὶ
Χρυσῷ, μὴ δυνατοῦ ὄντος τὴν ἡμέραν ἐνπρηγῶς
νὰ ἀντιλαμβάνηται τις τοιούτων ἀντιλήψεων,
τῶν αἰσθητηρίων προσβαλλομένων συγχρόνως
καὶ ὑπὸ παντοίων ἄλλων προσβολῶν.

Ἐπειδὴ ἐκτενεστέρᾳ ἔκθεσις περὶ τοῦ σει-
σμοῦ τούτου νὰ γραφῆθῆ θέλει εἶσθαι δυνατόν,
ἀφοῦ λάθωμεν πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βε-
σιλείου ἀναγραφὰς παρατηρήσεων πολυαριθ-
μοῦ, ἡ πρῶτα ἔκθεσις θεωρητέα ὡς μερικὴ
τις, καὶ τοὶ ἀκριβεῖς οὗσα ἐν τοῖς καθ' ἑκάστον
αὐτῆς. Δὲν εἶναι δὲ ἔργον τῆς ἀποσταλείσης εἰς
τὰ σεισθέντα μέρη ἐπιτροπῆς νὰ ἐξηγήσῃ τὰς
αἰτίας τοῦ σεισμοῦ, ἢ νὰ προσθήσῃ πρὸς ταῖς
ἤδη ὑπαρχούσας καὶ ἄλλας νέκς περὶ τοῦ δει-
νοῦ τούτου τῆς φύσεως φαινομένου ὑποθέσεις,
ἀλλὰ μόνον νὰ ἐκθέσῃ μὲν ἐν τάξει τὰς γενο-
μένας παρατηρήσεις, νὰ παραβάλλῃ δ' αὐτὰς πρὸς
τε ἀλλήλας καὶ πρὸς ἄλλας, καὶ ἐκ τοῦ ἐξα-
γομένου ἐκ πασῶν νὰ συμπεράσῃ τὰ ἀμέσως ἐξ
αὐτῶν ἐπόμενα συμπεράσματα.

Ἡ μὲν χρονολογία ἐν τοῖς ἐξῆς ἐννοεῖται κατὰ
τὸ νεώτερον καλανδᾶριον, τὰ δὲ τῆς θερμοκρα-
σίας κατὰ τὸ Κελσιακὸν θερμομέτρον' ἀρχόμεθα
δὲ τῆς τῶν παρατηρημάτων ἐκθέσεως προτάσ-
σοντες σύντομά τινα περὶ αὐτῆς τῆς χώρας ἣν
εἶδομεν.

Πρὸς νότον τοῦ μεγάλου καὶ περὶ τοῦ 8,000
πόδας Παρισιακοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἀσβεστολιθικοῦ
ὄρους Παρνασσοῦ διατείνει βαθεῖα ἢ διαρροεμένη
ὑπὸ τοῦ Πλειστῶν κοιλία. Τὸ ποτάμιον δὲ τοῦτο
διαβλῖνον παρὰ τὰ νοτιοδυτικὰ τῶν Δελφῶν καὶ

καὶ τοῦ Χρυσοῦ φέρεται διὰ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τοῦ Κρισαίου πεδίου παρὰ τὸ Ξηροπήγαδον, ἕως οὗ χύνεται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἰτέας. Ἀλίπεδον δὲ παρεμφερὲς πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος, τοῦ Φαληρέως καὶ τοῦ Ἀργούς, ἀπὸ τῆς Ἰτέας ἀρχόμενον καὶ κατὰ μικρὸν γινόμενον ἀνωφερὲς ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν ἐπὶ μίαν ὥραν ἕως οὗ ἀπολήγει βορειοδυτικῶς μὲν ὡς κοιλὰς κατὰ τὴν Ἀμφισσαν, βορειοανατολικῶς δὲ κατὰ τὸ Χρυσόν, καὶ συναντῶν τὴν πετρώδη ἐκεῖ ὄρεινὴν ἀποβάλλει ἦν τέως εἶχεν ὄψιν.

Ἵψυλότερον δὲ κείνται τῆς ἐπιφανείας τῆς παρακειμένης θαλάσσης ἢ μὲν Ἰτέα 2 ἕως 7 πόδας Πικριακουῦς, ἢ δὲ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς πεδιάς κατὰ τὸ μείναν αὐτῆς 30, τὸ δὲ Χρυσόν κατὰ μὲν τὸ πρότερον κάτω καφφενεῖον 516, κατὰ δὲ τὸ ἄνω Κεφαλάριον 820, οἱ δὲ Δελφοὶ κατὰ μὲν τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ 1785, κατὰ δὲ τὴν Κασταλίαν 1667, κατὰ δὲ τὴν Παναγιάν 1555, κατὰ δὲ τὸ νεκροταφεῖον 1804, κατὰ δὲ τὸ στάδιον 1996. ἢ δὲ ὑπεράνω καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ σταδίου πετρώδης κορυφὴ ὑψοῦται ὑπὲρ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφανείαν 2.143 πόδας, ὁ δὲ ὑπὸ τὸ Χρυσόν καὶ πλησίον τοῦ Πλειστοῦ βράχος 500 περίπου, τὸ δ' ἐν τῇ ἀνατολικῇ πεδιάδι Ἰεροπήγαδον 73. Ἡ δὲ πεδιάς περιορίζεται ἐκ δυσμῶν μὲν ὑπὸ τῶν προπόδων τῆς Γκιόνης, ἐκ βορρᾶ δὲ καὶ τῶν βορειοανατολικῶν ὑπὸ τῶν τοῦ Παρνατσοῦ, ἐξ ἀνατολῶν δὲ ὑπὸ τῶν γυνῶν τῆς Κίρρεως (Δεσφίνης) κορυφῶν. Ἡ δὲ πόλις Γαλαξειδίου, πρὸς νότον τῆς Ἰτέας καὶ ὅλος ἐπὶ πετρώδους κειμένη ἀσβεστολιθικοῦ ἐδάφους οὐδαμοῦ ὑψοῦται μέχρις 100 ποδῶν.

Συνέθη δὲ ὁ ὀλέθριος οὗτος σεισμὸς, ὁ τοσαύτης ἐπενεγκῶν καταστροφῆς τῆς πρώτῃ τῆς αὐγούστου 1870, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, ἦγον τῆς 20 Ἰουλίου κατὰ τὸ παλαιὸν καλανδᾶριον. Κατὰ χρόνον δὲ Ἀθηνῶν ἀστρονομικῶς προσδιορισθέντα, ἐγένοντο ὁ μὲν πρώτος σφοδρότατος συντιναγμὸς τῆς πρώτῃ τῆς πρώτης αὐγούστου, ὥρα 2 λεπ. 40, ὁ δὲ δεύτερος τῆς αὐτῆς ἡμέρας μετὰ μεσημβρίαν, ὥρα 1, λεπ. 33, 3. Πάντες δ' οἱ ἔπειτα συμβάντες ἀναρίθμητοι σεισμοὶ, ὧν πολλοὶ ἦσαν καὶ σφοδροὶ, δὲν εὔρον πλέον ὑπόλοιπόν τι νὰ καταστέψωσιν οὔτε δύνανται νὰ πασαβληθῶσι πρὸς τοὺς πρώτους ἐκείνους. Ὁ πρώτος δὲ συντιναγμὸς ἐγένετο 4 ἡμέρας καὶ 4 ὥρας μετὰ τὴν πανσέληνον.

Παραβαλλόμενος δὲ ὁ σεισμὸς τοῦ 1870 πρὸς σεισμούς τινας τῆς Ἑλλάδος, περὶ ὧν πολλὰ ἐγὼ ἠρένησα, ἦγον πρὸς τὸν τῆς Ἰδρας (γενόμενον τῷ 1837), τὸν τῶν Θηβῶν (τῷ 1853), τὸν τῆς Κορίνθου (τῷ 1858), τὸν τοῦ Αἰγίου (τῷ 1861) τὸν τῆς Κεφαλληνίας (τῷ 1867), καὶ τὸν τῆς Λευκάδος (τῷ 1869), ἴσιν γῆς ἐκτασιν σεισῶν καὶ τὰς αὐτὰς ἐπενεγκῶν καταστροφῶν, οὐδὲν τι ἰδιάζον μόνῳ αὐτῷ ἐμφανίζει, καθ' ἃ ἄχρι τοῦδε περὶ αὐτοῦ γινώσκωμεν. Οὔτε συνέθη δὲ μεμονωμένος ὁ σεισμὸς οὗτος, ἀλλὰ μετ' ἄλλους, σεισάντας ἀλλαχόθι καὶ γῆν καὶ θάλασσαν, οὐ πολλῶ πρότερον προσηγινθέντας αὐτοῦ, διότι συχνοὶ ἐν γένει οἱ σεισμοὶ ἐν ταῖς χώραις ταύταις. Ἐκ τῶν ἀναγεγραμμένων μαι δὲ τούτων ἀναφέρω ἐνταῦθα τοὺς ἐξῆς μόνον, παραλείπων τοὺς πρὸ αὐτῶν.

1870, Κατὰ Φεβρουάριον καὶ τοὺς ἐξῆς μῆνας μέχρις Ἰουλίου, σεισμοὶ ἐν Ἰστροῖ.

» Τῆς 24ῃ Ἰουνίου, ὥρα 6 μ. μ. σφοδρὸς σεισμὸς ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀραβίᾳ, Συρίᾳ, Ἑλλάσσιν, Ἀσίᾳ, Ἑλλησπόντῳ, Κρήτῃ, Κυκλάσι νήσοις πάσαις, Ἀττικῇ καὶ Πελοποννήτῳ ἐν Ἀθήναις δὲ τοσοῦτον σφοδρὸς ἦτον ὁ σεισμὸς οὗτος ὥστε ἐνικαχὸν ἐστάθησαν ὠρολόγια ἐκκρεμισφόρα.

» Τῆς 11ῃ Ἰουλίου, πρῶτᾳ, ὥρα 3 1/2, λίαν σφοδρὸς σεισμὸς ἐν Μυτιλήνῃ καὶ Σμύρνῃ.

» Τῆς 25ῃ Ἰουλίου καὶ ἐξῆς μέχρι τῆς 28, μεγάλοι σεισμοὶ κατὰ τὸν Καύκασον.

Ἀμέσως δὲ πρὸ τοῦ τῆς Φωκίδος σεισμοῦ ἐγένοντο τῆς μὲν 30 Ἰουλίου ἀσθενεῖς τινὲς τοῦ ἐδάφους κινήσεις, τῆς δὲ 31, ἑσπέρας, ὁ πρῶτος τῶν ἰσχυροτέρων σεισμῶν, ἐπαισθητὸς πνιχταχοῦ, μεθ' ὃν ἐπακολούθησαν ἄλλοι ἀσθενέστεροι, ἕως οὗ τῆς αὐγούστου συνέθη ὁ δεινότατος ἐκείνος συντιναγμὸς. Τοῦ καιροῦ δὲ ὁ χαρακτηριστὸν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἦτον ὁμόφρονος πρὸς τὸ ἐνταῦθα κλίμα, οὐδὲν ἐκτακτικόν φαινόμενον ἐμφανίζοντος. Νοτιοδυτικῶν δ' ἀνέμων καὶ δυτικῶν ἐπικρατούντων, τῶν δ' ἐτησιῶν μόλις φεράς τινας πνευσάντων, ἔμνευε τὸ βαρόμετρον ὑπὸ τὸ μέσον ὕψος αἰ ἀπὸ Ἰουλίου δὲ 31 ὑπάρχουσαι κατὰ τὸν ὀρίζοντα ἀρχαῖαι καὶ φαιαὶ ἀτμίδες ὅποια δὲν εἶναι ἐνταῦθα σπάνια λυβὸς ἐπικρατούντος, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀναφορὰν πρὸς τὸν σεισμὸν.

Ἐπέμενον δὲ αἱ ἀτμίδες αὗται καὶ μετὰ ταῦτα μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς 10 αὐγούστου καὶ ἔπειτα. Τὸ δ' ἐν Θῆρα ἠφαίστειον Γεώργιος γεννηθὲν, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰανουαρίου 1866, ἐνήργει κατὰ τὸν Ἰούνιον ἐ. ἔ. συνήθεις αὐτῷ ἐνεργείας, κατὰ τὰ μέσα δὲ Ἰουνίου ἐ. ἔ. οἱ παρατηρηταὶ τῆς μεταβάσεως ἐκείσε αὐστριακῆς κορβέττης Ρέκας, πολυτίμους σπουδὰς αὐτοῦ σπουδάζαντες, ὑπελόγησαν μὲν εἰς 24 ὥρας 200 ἐκρήξεις αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ἠφαίστειον τοῦτο οὕτως ἐνεργεῖ ἀπὸ 5 ἡδὴ ἐτῶν, οὐδεμίαν ἔχον ἀποδεικτικὴν ἀναφορὰν πρὸς σεισμούς, οἵτινες συμβαίνουσιν ὅπως καὶ πρότερον, καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐρῆσασαν τὴν γῆν διότι σεισμὸς μὲν εἶνε καθολικὸν τοῦ πλανήτου φαινόμενον, ἠφαισείου δ' ἐκρήξις μερικόν.

Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν καταστροφῶν, περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὅλης σεισθείσης χώρας καὶ περὶ τοῦ κέντρου τοῦ σεισμοῦ τούτου, ἀκριβῶς νὰ ἀποφανθῶμεν δὲν δυνάμεθα εἰσεῖτι, διότι πολλὰ ἀπαιτοῦνται εἰς τοῦτο πληροφορίαι, τὰς ὁποίας εἰς τῆς Κυβερνήσεως τὰς προσπαθείας θέλωμεν πάντες μετ' οὐ πολὺ χρεωστέω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ, πιθανόν πως καθ' ἑσῶσιν αἱ ἐκ τῶν ἐφημερίδων εἰδήσεις, τὸ μὲν ὅτι κέντρον τοῦ σεισμοῦ τούτου ἦτον ὁ Παρνασσός, ὑπ' αὐτὸν δηλονότι ἐνεργήσασθαι τῆς σεισμολογίου αἰτίας, τὸ δὲ ὅτι τῆς Φωκίδος καὶ Λοκρίδος πόλεις καὶ χωρία καταστράφησαν περισσύτερον, τὸ δὲ ὅτι ἐκεῖ μᾶλλον κινουσι τὸν οἰκτον ἡμῶν ἢ μεγάλη τῶν θανατωθέντων πληθὺς καὶ ἢ ἐτι μείζων τῶν πληγωθέντων. Καθολικώτερα μὲν ἦτον ἡ καταστροφή τῆς Κεφαλληνίας τῷ 1867, ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι ἡ τῆς Φωκίδος μικροτέρα τῆς τῶν Θηβῶν, οὔτε τῆς Κορίνθου. Καὶ ἴστανται μὲν ἐτι ὄρθιαι οἰκίαι τινὲς, ὡς λέγουσι καὶ αἱ ἐφημερίδες, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον κινδυνώδη εἶνε κατάστασιν, ὥστε δὲν εἶνε πλέον κατοικήηται, καὶ ἀνάγκη νὰ κρημνισθῶσιν. Εἰς μόνον δὲ τὸ Γαλαξειδίον δύνανται νὰ ἐπιδιορθωθῶσι τινες τῶν μετὰ προσηχῆς ἐκτισμένων αἰ τῆς Ἰτέας δὲ, τοῦ Χρυσοῦ καὶ τῶν Δελφῶν, καθ' ἃ εἶδομεν καὶ ἡμεῖς, ἀνάγκη ἐκ νέου νὰ κτισθῶσι πᾶσαι.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς τὰ καθ' ἕκαστον τῶν ὧν ἀντελήφθημεν κατὰ τὴν αὐτοψίαν ἡμῶν ταύτην, κρίνομεν καλὸν, κατὰ χρονολογικὴν τάξιν νὰ διαλάβωμεν περὶ αὐτῶν.

Τὴν πρώτῃαν τῆς 4ῃς αὐγούστου φθάσαντες εἰς Κορίνθον, εἶδομεν ὅτι οὐδεμίαν τῶν ἐν αὐτῇ οἰκιῶν ἦτο βεβλαμμένη. Ἐμῆραμεν δὲ, ὅτι οὔτε

ἐν Πάτραις, οὔτε ἐν Αἰγίῳ, οὔτε ἐν Μεγασπηλαίῳ, οὔτε ἐν Καλαβρύτοις ἐπήνεγκε φθορὰν οὐδεμίαν ὁ σεισμὸς οὗτος, καὶ τοὶ σφοδρῶς σεισῶν καὶ τὰ μέρη ταῦτα. Τὰ πρὸς βορρᾶν δὲ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ὄρη, Κορομπήλιον, Ἐλικῶν, Παρνασσός, Γκιόνα, δὲν περιεφείνοντο σαφῶς, ἕνεκα τῶν ἐν τοῖς ἑυπροσθεν βήθεισῶν ἀριῶν καὶ φαιῶν ἀτμίδων. Περὶ τὴν 4ῃν δὲ ὦραν φθάσαντες εἰς Ἰτέαν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Καρτερίας, εἶδομεν αὐτὴν μὲν σύμπασαν κατακεκρημνισμένην, τοὺς δὲ κατοίκους διαμεινοντάς μεταξὺ ἐρειπίων ἢ εἰς σανιδωπαγείας τινὰς καὶ ἀθλίως παρὰ τὴν ἀκτὴν καλύβας. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἑλληνικὴ προκυμαία ἦτο βεβλαμμένη τὸ δ' ἡμισυ αὐτῆς συνιζημένον καὶ ἀποκεκινημένον. Μόλις δ' ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἠκούομεν συχνοὺς βρόμους ὑπογείους, ἠσθανόμεθα δὲ καὶ σεισμούς ὅτε μὲν ἀσθενεῖς, ὅτε δὲ ἰσχυροὺς, ὧν ὀλίγοι διήρουν πλέον τῶν 3 δευτερολέπτων. Ἡ πικραλία δὲ εἶχε πολλὰς πάθει σχισμὰς, παραλλήλους μὲν πᾶσας πρὸς τὴν ἀκτὴν, οὐδεμίαν ὅμως, μεγάλην. Καὶ ἡ πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ βορρᾶν τῆς Ἰτέας πεδιάς εἶχε βήματα, ἀλλ' ὅμως οὐδὲ μὲν αὐτῆς τοσοῦτον πολλὰ καὶ μεγάλη, ὅσα καὶ ὅποια ἢ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Αἰγίου πεδιάς τῆς Ἀχάας τῷ 1861 μνηθὲν Δεκεμβρίῳ. Οὔτε δὲ ἀστεροειδεῖς σχισμαὶ τοῦ ἐδάφους, οὔτε ἐκρηξιγενεῖς ἐξ ἁμμοῦ κρατῆρος παρετρουῦντο ἐν τῇ πεδιάδι ταύτῃ, ὅποιοι ἔντε Καλαβρία τῷ 1783 καὶ ἐν Αἰγίῳ τῷ 1861.

Ἐν τῇ πεδιάδι δὲ ταύτῃ, 200 μὲν βήματα πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἰτέας, 500 δὲ πρὸς βορρᾶν τοῦ αἰγιαλοῦ παρσπεύσαντες τὴν νυκτερινὴν ἡμῶν κατακλιθῶσιν ἐπὶ μικροῦ τίνος καὶ μόλις 3 μέτρα ὑψηλοῦ λόφου, καὶ ἐν σικεῶνι μὲν, ἀλλ' ὅμως ἐν ὑπαίθρῳ, ἠκούομεν τοὺς ὑπογείους βρόμους, ἠσθανόμεθα δὲ καὶ τοὺς τεισμούς ἐξακόλουθῶν τὰς ἀνευ μεγάλων διαλειμμάτων, ὧν ὅμως πλείστους τῶν ἀσθενεστέρων δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν ἕνεκα τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ τοῦ πνιχτοῦ θερμῶν. Καὶ ὅμως πάλιν ἀπὸ τῆς 6ῃς μόνον ὥρας μέχρι τῆς 6ῃς 1/2 τῆς ἑσπέρας ἠδυνήθημεν νὰ ἀριθμῶμεν 8 σφοδρῶς ὑπογείους βρόμους καὶ σεισμούς· πάντως δὲ ἐξῆς πλείονες πρέπει νὰ συνέβησαν κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο τοῦ χρόνου διάστημα. Νυκτὸς δὲ γενομένης καὶ κοπασάντων τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς σμαραγῆς τῆς θαλάσσης, ἠκούομεν καὶ ἠσθανόμεθα πολλῶν πλείονας τοὺς βρόμους καὶ τοὺς σεισμούς. Καὶ τοὶ δὲ αἰθρίου ὅλος ὄντος τοῦ οὐρανοῦ, ὑπῆρχον ὁ-

πισθεν τοῦ Παρισσοῦ νέφη βροντησικέραυνα καὶ ἤστραπτεν ἐκεῖ μέχρι τῆς 9 ὥρας. Εἶχον δ' ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου ἀρχίσει εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα τὰ τοιαῦτα τούλαχιστον κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ταύτης πρώτην φορὰν μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου εἶδομεν ἐν Ἀθήναις νὰ ἀστράπη πρὸς βορρᾶν, ἤκούσαμεν δὲ καὶ βροντὴν ὁμοίως δὲ καὶ τὴν 2 καὶ 3 καὶ τὴν 6 Αὐγούστου εἶδομεν ἀστράπα· κατ' ἐκεῖνο τοῦ ὁρίζοντος τὸ μέρος.

Ὁ δ' ἀγρὴ ἦτο μὲν καυματώδης καὶ θλιπτικός τῆ αἰσθήσει, καὶ τοι ἀνέμου πνέοντος· ἡ θερμοκρασία δ' αὐτοῦ ἦτον ἡλίου δύνοντο· 32 βαθμῶν Κελσιακῶν. Ἐκ τῶν γενομένων δὲ σεισμῶν ἰσχυρότεροι ἦσαν ὁ τῆς 7 ὥρ. καὶ 39 λεπτῶν, καὶ ὁ τῆς 8 ὥρ. καὶ 52 λ. Μετὰ τὴν 8 καὶ 1/2 ἡρίθησα ἐγὼ εἰς ἡμίσειαν ὥραν 17 βρόμους καὶ σεισμούς. Τὴν πρώτην δὲ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν, τῆς σελήνης δυσάτης, καὶ ἡρέμου ὄντος τοῦ αἴθρος, κατακείμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς ἀπὸ τῶν νοτιοδυτικῶν πρὸς τὰ βορειανατολικά, προσεῖχον ἐπὶ ἀκριβεῖ παρατηρήσει ἐπὶ 60 ὄλα λεπτά, καὶ παραλείπων πλείστους τῶν ἀσθενεστέρων, ἄτε διηνεκῶς τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς σεισμένον καὶ ἡσυχίας μὴ ὑπαρχούσης ἐντελοῦς, ἠδυνήθη κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο χρονικὸν διάστημα νὰ ἀκούσω καὶ ἀναγράψω 71 βρόμους ὑπογείους, ὧν τοῖς 16 ἐπηκολούθησαν καὶ σεισμοὶ ἰσχυροί. Λογίζομένων λοιπὸν 80 τούλαχιστον κατὰ πᾶσαν ὥραν, ἐξάγεται, ὅτι ἐν Ἰτέᾳ τὴν 4 Αὐγούστου, ἐπομένως τὴν 4 ἡμέραν μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν ἐκείνον τιναγμὸν, ἐγένοντο 1920 βρόμοι μετὰ καὶ ἄνευ σεισμῶν μὴ λογίζομένων τῶν ἀσθενεστάτων τοῦ ἐδάφους κινήσεων. Ὁ ἐλάχιστος οὗτος ὄρος τῶν φαινομένων τοῦ πάθους τοῦτου τῆς γῆς τὴν 4 Αὐγούστου ἐπιβεβαιῶν ὅσα ἔλεγον οἱ ἐκεῖ κάτοικοι, ὅτι διηνεκῶς ἐμυκάτο καὶ ἐσειετο ἡ γῆ, ὥστε, τῆς ἡμέρας συνισταμένης ἐξ 86,400 δευτερολέπτων, οὐδαμῶς ὑπερβάλλει τις λέγων, ὅτι 10,000 ἕως 20,000 βρόμοι καὶ σεισμοὶ ἐγένοντο ἐν Ἰτέᾳ τῆς 4 Αὐγούστου. Καὶ ἐν Πειραιεῖ δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις ἠσθάνετο ὅστις προσεκτικός καὶ παρατηρητικός τῶν τοιούτων τῆς φύσεως φαινομένων, ὅτι ἀδιαλείπτως ἐκινεῖτο τῆς γῆς τὸ ἐδαφος πραείας τινὰς κινήσεις.

Τὴν 4 δ' ὥραν τῆς πρώτης τῆς 5 Αὐγούστου ἔπαυσα νὰ ἀριθμῶ τὰ τοιαῦτα, καὶ προσεῖχον ἤδη εἰς τὰ ἰδιόζοντα τῶν βρόμων τούτων καὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἐδάφους. Ἡσθάνομαι λοιπὸν,

ὅτι οἱ βρόμοι καὶ οἱ τοῦ ἐδάφους κραδασμοὶ ἀπὸ βορρᾶ ἤρχοντο, οὐχὶ ὅμως καὶ μετὰ πάσης σαφηνείας, διότι οἱ πλείστοι τῶν σεισμῶν τούτων ἦσαν τυμπανίται, ἤχουν κάθετοι καὶ ἐπ' ἐλάχιστον διήρκουν. Τῶν βρόμων δὲ οἱ μὲν ἦσαν ἀσθενεῖς ὡσεὶ πόρρωθεν ἤρχοντο, ὅμοιοι πρὸς τυμπανισμὸν τυμπάνου ἐν μεγάλῃ ἀποστάσει· καὶ βραδέως κρουόμενοι· οἱ δὲ ὁμοιάζον πρὸς πόρρωθεν ἀκούομενον πυροβολισμὸν κανονίου, πικρακλουθόμενον ὑπ' ἡχοῦς ἀπλῆς ἢ διπλῆς, καὶ παρεμφορῶς πρὸς βροντὴν σώματος κυλινδρικού. Ἐν γένει δὲ οἱ βρόμοι οὗτοι ἦσαν ἰκανῶς διάφοροι πρὸς τοὺς τῶν ἡφιστείας, ὅποιοις ἐγὼ ἤκουον κατὰ τε τὴν ἐκρηξίν τοῦ Οὐεσσίου, καὶ ἐν Θιραῖ ὁμοίως δὲ διάφοροι ἦσαν καὶ πρὸς τοὺς βρόμους ὅσους ἐγὼ ἐν Πικερμῖᾳ τῷ 1860 ἤκουον τὴν νύκτα μᾶλλον ἢ τὴν ἡμέραν ἐκ τοῦ Πεντελικοῦ καὶ τοῦ Ἰμητοῦ ἐρχομένων. Συνέβαινον δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ταῦτα ἐν Ἰτέᾳ οὕτω πως· κατὰ πρῶτον ἤκουετο ἐξαίφνης βρόμος, ἐπὶ 3 ἕως 4 δευτερόλεπτα ἐλασσόμενος· εὐθὺς μετὰ τοῦτον ἤρχιζε τρόμος τοῦ ἐδάφους, μεθ' ὃν διὰ μιᾶς εἶπετο ἀνωθησμός· κατὰ μέγιστόν τινα ὄρον, δι' ἐπηκολούθησιν πολλὰς βραχεῖς τινὲς τοῦ ἐδάφους κραδασμοί, μεθ' οὓς ἐπὶ 3 ἕως 6 δευτερόλεπτα ἤκουετο ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἐκ τῶν νοτιανατολικῶν ἢ πόρρω ἐκείνη κυλινδρική ἤχώ, περὶ ἧς εἶπον μικρὸν πρότερον. Ἄπαξ δὲ μόνον ἠσθάνθη σφοδρὸν σεισμὸν ἄνευ βρόμου οὐδενός.

Διαμενόντων δ' ἡμῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόφου ἐν τῷ συκεῶνι ἐγένετο κατὰ τὴν νύκτα ταύτην 5 Αὐγ., πρῶτον, ὥρα 1, λεπτ. 2 καὶ 1/2 σεισμός τοσοῦτον σφοδρός, ὥστε ἐπῆρκει αὐτὸς μόνος χωρὶον ὀλόκληρον νὰ καταστήσῃ ἀκατοίκητον, καὶ πολλῶ σφοδρότερος τῶν ὅσων ἐγὼ ἀπὸ 25 ἤδη ἐτῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἠσθάνθη καὶ ἀνέγραψα. Προηγήθη δὲ τοῦ σεισμοῦ τούτου μικθμός ὑπογείους, ὅμοιοι πρὸς βροντὴν μετὰ τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἐπῆλθεν ὁ σεισμός· τυμπανίτης, ἤχουν σφοδρόταται κινήσεις τοῦ ἐδάφους πρὸς τὰ ἄνω καὶ πάλιν πρὸς τὰ κάτω. Μερικωτέρας δὲ παρατηρήσεις ἐπ' αὐτοῦ νὰ κάμω δὲν ἦτο δυνατόν, διότι μόνος ἐπὶ δύο ἢ τρία δευτερόλεπτα διήρκεσε, ἅμα δὲ ἔπαυσε νὰ σείηται τὸ ἐδαφος σεισμὸν τηλικούτον, καὶ ἠκούσθησαν βαρύβρομοι μὲν κύμνησις τῆς παρὰ τὴν ἀκτὴν θαλάσσης, κραυγαὶ δὲ γοεραὶ τῶν καταφρονηθέντων πάλιν τῆς Ἰτέας κατοίκων, δούπος δὲ τῶν ἐρείπιων τοῦ πικρακλουμένου χωρίου, συγκατακρημνίζομε-

νον τελείως. Μόλις δὲ πάλιν καὶ τούτων παρελθόντων, καὶ ἠκούσθη ἐπὶ 8 ἕως 9 δευτερόλεπτα δούπος διαρκῆς πετρῶν καταπεσοῦτων καὶ κυλινδρῶν ἀπὸ τῶν ἐκεῖ ὀρέων καὶ ὑψωμάτων μέχρι τῆς πεδιάδος καὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ τούτου δὲ παρελθόντος κατεπρόδιδε τὴν διαρκούσαν ἔτι τῆς γῆς κίνησιν τὸ τῶν μεγάλων τοῦ συκεῶνος φύλλων ψιθύρισμα, ὑπ' οὐδενός πνεύματος τότε πρὸς ἄλληλα συγκρουομένων. Ἐν γένει δὲ, οὐδὲς ἕτερος τῶν σεισμῶν, ὅσους ἐπὶ 3 ἡμέρας ἐκεῖ διαμείναντες ἠσθάνθημεν, ἦτο τοσοῦτον δεινός, ὅσον ἐκεῖνος. Ὅσα δὲ μετ' αὐτὸν μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου συνέβησαν φαινόμενα, ἦσαν ἐκ τῶν συνήθων.

Τοῦ ἀτμοπλοίου δὲ Ναυπλίας τὴν νύκτα ἀφικόμενον, ἀπεπλεύσαμεν δι' ἰστιοφόρου ἀκατίου αὐτοῦ εἰς Γαλαξειδίον πάντες οἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως συναποσταλέντες, ἐφῆσασαμεν δὲ περὶ τὴν 8ην τῆς πρώτης ὥραν. Πλεόντων δ' ἡμῶν ὁ μὲν οὐρανός ἦτον αἴθριος, ἐπεκράτει δὲ σχεδὸν γαλήνη. Καὶ ἐνόσω μὲν ἡμεθα μακρὰν τοῦ Γαλαξειδίου, προσέχοντες ἠκούομεν βρόμους ὑπογείους ἠσθάνομεθα δὲ καὶ σεισμούς, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅτε ἐπληθιάζομεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην· ἀμφοτέρω δὲ τὰ φαινόμενα ἠσθάνομεθα πάλιν, ἀφοῦ ἀπέβημεν εἰς τὴν ξηρὰν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοσοῦτον σφοδρὰ, ὅσον ἐν Ἰτέᾳ. Ἐπαθε δὲ πολλὰ ἢ πολὺς αὕτη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ ἴσως πολλῶ πλείοτερα ἢ τῷ 1861, μηνὶ Δεκεμβρίῳ. Καὶ ἴσταντο μὲν ὄρθαι αἱ πλείσταται τῶν αὐτῆς οἰκιῶν, ἀλλ' ὅμως πλείσταται ἦσαν βεβλαμμένοι καὶ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις μὴ κατοικηταί.

Εὐτυχῶς δὲ ἡ θάλασσα ταύτην τὴν φορὰν δὲν ἐπέδραμεν, ὅπως δεινότατα τῷ 1861, οὐδ' ἐπῆνε σεισμὸς δυνατός, ὅτι ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν αὐτοῦ παρατηρήσαμεν, διότι πρὸς δυσμὰς ἡμῶν κατὰ τὴν Ἀμφισσαν εἶδομεν ἐξαίφνης καταπιπτούσας πέτρας μεγάλας ἀφ' ἐνός τῶν ἐκεῖ ὀρέων. Ἐγένετο δὲ τοῦτο πρὸς νότον καὶ πλησίον τοῦ χωρίου Σερνικαῖ ὅπερ ὀλίγον ἦτο βεβλαμμένον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς 1ης Αὐγούστου. Περὶ τὴν 3ην δ' ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ δυτικά τοῦ Χρυσοῦ. Μέρους τῆς πρὸς τὰ ἄνω ὁδοῦ αὐτοῦ ἦτο πλήρες μεγάλων πετρῶν καστανοχρῶν· αὐτὸ δὲ τὸ Χρυσὸν ἦτο κατὰ μέγα μέρος καταδαφισμένον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ ὅλως κατηρημωμένον καὶ ἄβητον. Οἱ ἄνθρωποι δὲ διέμενον εἰς τοὺς κήπους καὶ ὑπὸ τὰς ἐλαίας ἢ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δ' ἀποσταλῆσα αὐτοῖς ξυλῆα καὶ αἱ σκηναὶ δὲν εἶχον εἰσέτι θάλασσαν. Ἡμῶν δὲ ἡ σκηνὴ ἐστήθη πρὸς βορρᾶν τοῦ Χρυσοῦ ἐπὶ πετρῶ-

νῶν σεισμῶν. Ἐν τούτοις ἠξήθη ἀνεμὸς νοτιοδυτικός, ὁ αἰγιαλὸς δὲ ὁ πρὸς ἀνατολὰς καὶ παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Πλειστοῦ εἶχε παραδόξως προσελημμένον χρῶμα ξανθόν, ὅπερ ἐλέγετο ὅτι τῆ 3ῆ ἡδὲ αὐγούστου ἤρχισεν νὰ προσλαμβάνη. Τὸ ξανθὸν τοῦτο τοῦ αἰγιαλοῦ ῥέυμα στραφέν ἐπειτα πρὸς δυσμὰς κατεξάνθησε τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἐν τετραγωνικὸν μίλιον θαλάσσιον. Περὶ τὴν 2αν δ' ὥραν μ' μ, τῆς θερμοκρασίας οὔσης· βαθμῶν 34, 5 Κελσιακῶν, ἀνεχωρήσαμεν πορευόμενοι ἐφ' ἡμιτόνων πρὸς τὸ Χρυσὸν διὰ τῆς πεδιάδος. Ὁ ἀνεμὸς ἐν τούτοις ἔγεινε λίαν δυνατός καὶ ταραχώδης, αἱ ἡμίονοι δὲ συνηθίσασαι ἤδη τὸν σεισμὸν, οὐδεμίαν ἐραίνοντο πλέον διδουσαι εἰς αὐτὸν προσοχὴν, καὶ μόνον ὅσακις ἠκούετο ἰσχυρὸς βρόμος ὑπόγειος, ἔστρεφον πρὸς τὰ πρόσθεν τὰ ὦτα αὐτῶν. Κατὰ τὸ δεύτερον δὲ πετρώδες ἀκρωτήριον τὸ πρὸς δυσμὰς τῆς λεωφόρου, ἐκεῖ ὅπου κάμπτεται πρὸς ἀριστερὰν ἡ ὁδὸς πρὸς τὸ Χρυσὸν, πέτραι πολλαί, ἐκ τῶν ἄνω κατακρημνισθεῖσαι ἐκάλυπτον μέρος αὐτῆς. Διὰ τοῦ δάσους δὲ τῶν ἐλικῶν ἐλαύνων, παρετήρησα, ὅτι οὐδαμῶς ἐθορυβούντο ὑπὸ τῶν συκῶν τῆς γῆς βρόμων καὶ τῶν σεισμῶν οὔτε τέτιγες ἐν τοῖς ἄγμασιν αὐτῶν οὔτε ἀκρίδες, οὔτε πτηνὰ ἐωθινὰ. Δύο δὲ κενῶν δεξιαμῶν, ἃς εἶδον καθ' ὁδόν, ἡ μὲν δὲν ἦτο βεβλαμμένη, ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν ἐκείνης, καὶ τοι μόνος ἓνα ποδα ὑψηλοτέρα τοῦ ἐδάφους ἦτον ὅλως καταστραμμένη. Τῶν δένδρων δὲ οὐδὲν ἦτο καταπεπωκός οὔτε ἄλλως οὔτε γασμάτων τῆς γῆς ἕνεκα, ὁποῖόν τι πολλοῦ παρετήρησα τῷ 1861 ἐν Ἀχαΐᾳ. Τὴν 3ην δ' ὥραν μ. μ. συνέβη πάλιν σεισμὸς δυνατός, ὅτι ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν αὐτοῦ παρατηρήσαμεν, διότι πρὸς δυσμὰς ἡμῶν κατὰ τὴν Ἀμφισσαν εἶδομεν ἐξαίφνης καταπιπτούσας πέτρας μεγάλας ἀφ' ἐνός τῶν ἐκεῖ ὀρέων. Ἐγένετο δὲ τοῦτο πρὸς νότον καὶ πλησίον τοῦ χωρίου Σερνικαῖ ὅπερ ὀλίγον ἦτο βεβλαμμένον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς 1ης Αὐγούστου. Περὶ τὴν 3ην δ' ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ δυτικά τοῦ Χρυσοῦ. Μέρους τῆς πρὸς τὰ ἄνω ὁδοῦ αὐτοῦ ἦτο πλήρες μεγάλων πετρῶν καστανοχρῶν· αὐτὸ δὲ τὸ Χρυσὸν ἦτο κατὰ μέγα μέρος καταδαφισμένον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ ὅλως κατηρημωμένον καὶ ἄβητον. Οἱ ἄνθρωποι δὲ διέμενον εἰς τοὺς κήπους καὶ ὑπὸ τὰς ἐλαίας ἢ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δ' ἀποσταλῆσα αὐτοῖς ξυλῆα καὶ αἱ σκηναὶ δὲν εἶχον εἰσέτι θάλασσαν. Ἡμῶν δὲ ἡ σκηνὴ ἐστήθη πρὸς βορρᾶν τοῦ Χρυσοῦ ἐπὶ πετρῶ-

δους τινός ύψώματος, περί τους 820 πόδας ύψηλοτέρου τής επιφανείας τής θαλάσσης, έξ ου έβλέπομεν πέραν τής Πελοποννήσου τά όρη, τόν Κορινθιακόν κόλπον, τήν Γκιόναν, τόν Παρνασσόν και τήν Κίρριν, κειμένη πρός νότον του Παρνασσού και χωρίζομένη άπ' αυτού δια τής διαρροεμένης υπό του Πλειστού βαθείας κοιλάδος, άπό του ύψώματος δέ τούτου έβλέπομεν σίμπαν τό κατεστραμμένον Χρυσόν τάς άπό ύψους 1000 μέχρι 1200 ποδών, ύπέρ τής θαλάσσης τήν επιφάνειαν πρός τά βορειανατολικά άπορραγείσας και καταπεσούσας μεγάλας πέτρας, και τοις επί τής άπέναντι ήμων κλιτύς τής όρεινής παρά τήν Κίρριν άποκλισθέντας λίθους, άπερ πάντα τή 1η Αύγουστου συνέβησαν. Τό έν τή γειτονεία δ' ήμων πρός άνατολάς Κεφαλαριον έβρέεν έτι άφθονον, όπως και πρότερον, έχον θερμοκρασίαν βαθμών 17, 8 Κελσιακών. Υπήγαμεν δέ και είς τά πρός άνατολάς του Χρυσού πανή πεδιά, άτινα συνεστώτα έξ έρυθράς γής, είναι ούτως είπειν κατεσπαρμένα έξ υπερτελλόντων σκοπέλων άσβεστολιθικών και εκ ραχάδων. Τοιαύτης δ' ύψους είναι και ή περίχωρος του Χρυσού, πετρών όλη και τροχαλιά, πρός νότον του Παρνασσού προκειμένη. Ο σεισμός δ' ούτος σφοδρώς σείσας χωρίον συνεστώς έξ όλως άσυνέκτων εύκλίως διεσάλειυσεν αυτό ως δεικνύουσι τοϋτο και τά αὐτόθι ρήγματα Πανταχού δέ έν τε Χρυσώ και άνωθεν αυτού κατέπεσαν και κατακυλίσθησαν πέτραι μεγάλαι, π. χ. καθ' άπαν τό μέχρι Δελφών διάστημα. Έν τῷ πεδίῳ δέ τῷ πρός τά βορειανατολικά του Χρυσού ύπῆρχον μέγα πλήθος χαρμμάτων εκπληκτικῶν τινά τουτῶν μετρήσας εύρον έχοντα πλάτος 1, 50 μέτρου βάθος δέ 1 μέτρου. Τά πλείστα δ' αυτών ήσαν ήδη προσκεχωσμένα έξ έρυθράς γής ύπῆρχον δέ και τινα, ὧν τό βάθος ήταν 3 έως 5 μέτρων, και άλλα ίσως πολλῶ βαθύτερα.

Περί τῶν γενομένων δ' έν τῷ μεταξύ σεισμῶν, ακριβεῖς παρατηρήσεις δέν μοι ήτο δυνατόν να κάμνω διότι παντοειδεις θόρυβοι εκώλυον πᾶσαν λεπτήν αντίληψιν τῶν δυσπαρατηρήτων' εξηκολούθουν δέ να γίνωνται βρόμοι και σεισμοί, μη διαλείψαντες ουδέποτε επί πλείονα λεπτά, ώστε άπό τής 3 1] 2 ὥρας μέχρι τής 8ης ήδυνήθη να αριθμησω μέχρις 100, παραλείψας τους άσθενεστερους. Μετά τό μεσονύκτιον δέ εξήλθον τής σκηνής, όπως έν ύπαιθρῳ κατακεκλιμένος επί πέτρας πλατείας δυνήθῳ να κάμω ακριβεῖς παρατηρήσεις, άλλ' ουτε ο άήρ ήτον ήρεμος,

ουτε αι μεγάλαι τῶν κυνῶν και τῶν ὄνων φωναί διέλειπον, ώστε μόνων τῶν μεγαλειτέρων ενεργειῶν του σεισμοῦ ήδυνήθη να αντίληθῶ. Ηριθμησα λοιπόν είς 60 λεπτά 46 βρόμους, ὧν τοίς 16 επηκολούθησαν και σεισμοί ισχυροί. Εάν δέ θέσωμεν, ότι κατά πᾶσαν ὥραν τής ήμέρας ταύτης συνεδαινον 60 τουλάχιστον, εξαγομεν, ότι τήν πέμπτην αύγουστου εγένοντο 1440.

Τῇ δέ πρω' α τής 6 Αύγουστου ὥρα 2α εξαγεινε πάλιν σεισμός δυνατός, ὅστις όμως δέν κατεκύλισε και πέτρας άπό τής όρεινής. Άνεφέλος δ' ήτον ή νύξ αὐτή και οὐδαμῶ του ὀρίζοντος ήστραπτε. Τῶν υπό γῆν δέ βρομίων ή ήχώ ήκούετο άπό δυσμῶν, ήτοι άπό του χωρίου ἄπου ή Γκιόνα' οι υπό σεισμοῦ όμως κραδασμοί του εδάφους εραίνοντο οι πλείστοι ως να είχαν διεύθυνσιν άπό νότου προς βορρᾶν.

Τῇ αὐτῇ δ' ήμέρῃ, σαββάτῳ, 6 Αύγ., ἄμα του ήλιου ανατείλαντος, ἀνήλθονεν ἔφιπποι είς Δελφούς, πορευόμενοι προς άνατολάς δια τής πολλαχῶς υπό του σεισμοῦ προσχωσθείσης ὁδοῦ. Ὅπου δέ προς δυσμᾶς αρχίζει τό χωρίον τουτο ὑπάρχει πεδίον εφ' ου άλλωνε, και πλησίον αυτών νεκροταφειον. Ένταῦθα δέ επί γυμνῶν πετρῶν, και είς τάς καυστήρας του ήλιου ακτίνας άνευ οὐδεμιᾶς σκέπης εκτεθειμένοι διέμενον πάντες οι δυστυχεῖς τῶν Δελφῶν κάτοικοι' εκεί κατέκειντο και πολλοί τετραυματισμένοι, είς λυπηροτάτην κατάστασιν, μάλιστα δέ γυναῖκες και παιδία' μόλις είχαν μανθήλια να σκεπάζωσι καν τό προσωπόν των άπό του ήλιου έν τόπῳ ὅλως άδένδρῳ. Ο προς άνατολάς δέ πλησίον τής Παναγίας ελαιών δέν ήτο προσιτός, αδιαλείπτως επαπειλουμένης πετρῶν καταπτώσεως και κατακυλίσεως άπό τής όρεινής. Οι Δελφοί δέ ήσαν, όπως τό Χρυσόν, κατεστραμμένοι ὅλως και ερειπίων έντελής' ο, τι δ' αυτών ίστατο έτι ὄρθιον, ήτον άχρηστον πλέον και άπρόσιτον ενεκα και τῶν προσκεχωσμένων ὁδῶν. Άπό τῶν δυτικοτέρων δέ τῶν ἀποτόμων φαιδριάδων άπορραγείσαι πέτραι δεινόταται και καταπεσούσαι κατακυλίσθησαν παρᾶ τῷ Σταδίῳ, και άλλαι πάλιν κολοσιαίαι έξ ύψους εκατοντάδων ποδῶν άποκοπίσαι εκ δυσμῶν τής παρᾶ τῇ Κασταλία φάραγγος, κατέπεσαν μεταξύ τής ανατολικῆς πλευρᾶς τῶν Δελφῶν και του ρεύματος τής Κασταλίας, και κυλινδόμεναι δέν ήγγιζαν μὲν οὐδεμίαν τῶν οικιῶν, κατέρριψαν όμως λεύκας και ελαίας, εωσῶ εστάθησαν είς τό παρᾶ τῇ Παναγία ρεῦμα. Τά δέ ανασκαφέντα μέρη του ναοῦ

ήσαν έν μέρει προσκεχωσμένα υπό τῶν ἀποτελεσμάτων του σεισμοῦ τουτου και έν λυπηρᾶ καταστάσει, οι τοίχοι όμως τῶν επιγραφῶν ίσαντο έτι, βεβλαμμένοι μικρῶν τι μόνον κατά τό δυτικόν αυτών μέρος. Να ιδῶμεν δέ και τά ύψηλοτέρα μέρη και βορειότερα τῶν Δελφῶν, τήν Πύρριν εηλαδή και τήν Κασσοτίδα, ήτον άδύνατον, ενεκα κινδύνου έξ επαπειλουμένων τῶν σεως πετρῶν. Καί τοι δέ εξακολουθούντων τῶν σεισμῶν, ἀποτολήσαντες, ἐπλησίασαμεν τήν Κασταλίαν, ὑπάρχουσαν είς θέσιν πᾶσῶν κινδυνωδεστάτην νῦν. Καί ήτο μὲν ή προς αὐτήν διάβασις ὅλως προσκεχωσμένη υπό κολοσιαίων πετρῶν, ήδυνήθημεν όμως ταχέως υπερβάντες ταύτας, να ιδῶμεν εκ του πλησίον τήν αρχαίαν τῇ: Κασταλίας λεκάνην. Τό ὕδωρ δέ αὐτῆς, περιβαλλόμενον υπό μεγάλων πετρῶν, έν μέρει δέ και προσκεχωσμένον, ήτο θαλερόν και καστανόχρουν, ενῶ περαιτέρω προς νότον διαυγές και άφθονον έβρέεν εκ τεχνικοῦ ὑδραγωγείου, έχον θερμοκρασίαν βαθμῶν 15, 8. Τό δέ περί τήν Κασταλίαν γειτόνημα θέλει εἶσθαι ίσως δια παντός κατεστραμμένον, διότι πολλαί θέλουσιν έτι πέσει εκ τής όρεινῆς πέτραι υπό τῶν συχνῶν τουτων σεισμῶν, μάλιστα δέ άφου αρχίσωσιν αι βροχαί.

Εκ τής Κασταλίας δέ κατέβημεν δια του ελαιῶνος είς τό ὅλως καταστραφέν μοναστήριον τής Παναγίας. Πέτραι μέγισται διελοθῶσαι εκ τῶν ἄνω κατακυλινδόμεναι είχαν τό μὲν ἄλλος καττυλακισμένον, τά δέ δένδρα αυτου κατασπῆραυσμένα. Καί σχίσματα δέ γῆς εἶδομεν ένταῦθα, δέν ήσαν όμως και μεγάλα. Εκ του μοναστηρίου δέ τουτου να εξακολουθήσωμεν τήν ὁδοιπορίαν μας και μέχρι τής επίσης κατεστραμμένης Ἀραχόβης, δέν επέτρεπει πλέον ήμῖν ὁ χρόνος. Επαναστρέψαντες λοιπόν, ήκούσαμεν πάλιν τους κλαυθμούς και τᾶς ανάγκας τῶν δυστυχῶν κατοίκων τῶν Δελφῶν, και επανήλθονεν είς Χρυσόν, αδιαλείπτως αισθανόμενοι βρόμους και σεισμούς. Περί τήν μεσημβρίαν δέ εφθάσαμεν είς Ἰτέαν, πρὶν δέ ἀποβῶμεν τῶν ήμιόνων, εγένετο πάλιν σεισμός τοσοῦτον ισχυρός, ώστε ήσθάνθημεν αυτον και επ' αυτών έτι ὄντες, έπεσαν δέ πάλιν και πέτραι εκ τῶν ερειπίων τής Ἰτέας. Η θάλασσα δέ ή παρᾶ τήν ανατολικήν αὐτήν ακτήν είχεν έτι ὅπερ έν τοῖς ήγουμένοις εἶπον χρώμα, ὁ δέ κύριος Χριστομάμανος ελαβεν έξ αυτου, όπως εξετάση αὐτό χημικῶς έν Ἀθήναις. Περί τήν 3ην δ' ὥραν επέ-

βημεν επί τῇ: Καρτερίας, ίσταμένης έν θαλάσσιον μίλιον άπό τής ακτῆς, ἄπου πάντες ήσθάνομεθα τους υπό σεισμῶν τιναγμούς του πλοίου. Περί λύχων δ' άρᾶς, εφθάσαμεν είς Κόρινθον, και περί τήν μεσημβρίαν τῆς 7 Αύγουστου είς Ἀθήνας.

Η έκθεσις αὐτή θεωρητέα ως πρόδρομος τις άλλης μείζονος πραγματείας, γασφρησμένης έν γεινή και δευτέρα άπαστολή επί έρευνῆσει τῶν φαινομένων του σεισμοῦ τουτου.

Ἀθήνησι, 1870, Αύγουστου 11.

ΑΜΕΡΙΚΟΣ ΒΕΣΠΟΥΚΙΟΣ.

Η δικαία εκτίμησις μεγάλων ανδρων αργει πολλakis λιαν και κατ' αυτους ετι τους ημετερους χρονους, καθ' ους ευκολον εινε να ερευνησωμεν τα κατορθωματα αυτων. Δικαιουμεθα λοιπον δια τουτο να θυμαζωμεν εαν εις προτερους χρονους ουδεν ητο συνηθεστερον η κατ' αρχας υπερτιμησις, ειτα δε περιφρονησι και πολλakis μολις μετα παρελευσιν αιωνων δικαία εκτίμησις.

Αφου ο Χριστόφορος Κολόμβος ανεκάλυψε την ηπειρον, ην κατ' αρχας αυτος ο ιδιος εξελαβεν ως άλλο τι παρ' ουτι πραγματικῶς ήτο, ήρχισαν να γίνωνται συχνῶι πλοῖς προς ανευρεσιν τής δυτικῆς ὁδοῦ τῶν Ἰνδιῶν και ὅμως παρήλθον δεκαστηθδες μερισῶ ἀναγνωρίσασιν] οι τότε, ὅτι ανεκαλύφθη ουχι παραλία τις τῶν Ἰνδιῶν, αλλά νέα ηπειρος. Προς ταυτοις ο Κολόμβος εκτενεῖς πληροφορίας εδωκεν εις μόνην την ισπανικην κυβερνησιν, τής ὁποίας συμφέρον ητο να μη γινή παγκοσμίως γνωστῇ η σπουδαία ἀνακάλυψις. Μόνον δε μετα τον θάνατον του Κολόμβου κωτώρωσεν ο Βαλβῶς να προχωρήση δια ξηρᾶς μέχρι τής περουδιανῆς παραλίας και ο Μαγγελάνος να διέλθῃ τῷ 1519 τήν ὁδόν, την φέρουσαν τό ὄνομά του και τότε μόλις κατενόησαν οι ανθρωποι περι τίνος ἐπρόκειτο και τι πραγματι ἀνεκάλυψαν οι ῥηθέντες και άλλοι, ως ο Καβράλος και Καβῶτος. Εγνωρίσαν ἠδη λαδή ὅτι εὑρέθη ὅλως νέα ηπειρος, ήτις επρεπεν άλλως πως να ὀνομασθῇ και ουχι δυτικαί Ἰνδία. Εάν ετι κατά τας αρχας του 16ου αιῶνος ητο γενικῶς γνωστῶν ὅτι ο Κολόμβος ἀνεκάλυψε νέαν ηπειρον δέν θα εβλέπομεν τό ὄνομα Ἀμερικῆ επί τῶν χαρτῶν, αλλά Κολομβία. Ο Ἀμερικος Βεσπούκιος γεννηθεις τήν 9

Μαρτίου 1451 ἐν Φλωρεντία ἐξ εὐπρόληπτων γονέων, ἐξεπαίδευσθη ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρὶδι ἰδίᾳ τὴν φυσικὴν, γεωγραφικὴν καὶ ἀστρονομίαν. Κατὰ τὸ 1420 μετέβη πρὸς ἐμπορίαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ ὅτε τῷ 1496 ὁ Κολόμβος ἠτοιμάζετο διὰ τὸ δεύτερον ταξίδιον αὐτοῦ, ὁ Ἀμερικὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ χαλινώσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ νὰ ἴδῃ τὰς νέας χώρας. Ἐγκατέλιπε λοιπὸν τὸ ἐν Σεβίλλᾳ ἐμπόριόν του καὶ ἐπεβίβασθη εἰς τὰ Γάδαιρα τὴν 10 Μαΐου 1497 ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ὀυέδαν. Τὴν 16 Ἰουνίου ἐφθασεν εἰς τὴν ἠπειρον τῆς Ἀμερικῆς, ἠρέυνησε σημαντικὸν μέρος τῆς παραλίας καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Κολόμβου θιχθὲν καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1498 εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς αὐτῆς μετὰ μεγάλων τιμῶν. Εἰς δεύτερον ταξίδιον, δι' ὃ ἀνεχώρησε τὸν Μάιον τοῦ 1499, συνεπλήρωσε τὰς γνώσεις μέρους τῶν ἐτι καὶ νῦν καλουμένων Δυτικῶν Ἰνδιῶν, εὐρῶν πολλὰς μικρὰς νήσους. Διὰ μεγάλων υποσχέσεων προσηλύκυσεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἡσπανίας. Ὁ βασιλεὺς δηλαδὴ Ἐμμανουὴλ ἡμιλλᾶτο τότε πρὸς τὴν Ἰσπανίαν καὶ εἶχε κατορθώσει ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος ὁ στ'. ὅριση ἐν Ῥώμῃ μεσημεριῶν χωρίζοντα τὰς πορτογαλλικὰς τῶν ἰσπανικῶν χωρῶν, τῶν πρὸς Α. μὲν αὐτοῦ ἀνηκουσῶν εἰς τὴν Πορτογαλλίαν τῶν πρὸς Δ. δὲ εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Διὰ τοῦ ὁρισμοῦ αὐτοῦ ἢ παρὰ τοῦ Καβρὰλ ἀνακαλυφθεῖσα Βρασιλία ἀνήκειν εἰς τὴν Πορτογαλλίαν. Ὁ Ἀμερικὸς αὐτόσε μετέβη δις τῷ 1501 καὶ τῷ 1503, οὐχὶ ὅμως ὡς ἀρχηγός, ἀλλὰ ὡς γεωγράφος καὶ πλωρῆς. Ἐξηκολούθει ἐτι ἐπικρατοῦσα ἡ δοξασία ὅτι αἱ πρὸς Δ. ἀνακαλυφθεῖσαι χώραι καὶ νῆσοι ἦσαν μέρη τῶν Ἰνδιῶν καὶ οὕτως ἀνεζητεῖτο πάντοτε ὁδὸς ἄγουσα εἰς τὴν Μαλάκκαν. Ἐκ τούτου τὸ τέταρτον ταξίδιον αὐτοῦ τῷ 1503 ἐκινδύνευσε πολὺ, διότι εἶχον ἀναχωρήσει μετ' αὐτοῦ 6 πλοῖα ἐξ ἧν τὸ μὲν ἐν ἀπωλέτῃ αὐτάνδρον, τὰ δὲ πέντε μετὰ μεγάλου κινδύνου προσωρμίσθησαν τέλος εἰς τὸν ὄρμον τῶν Ἁγίων Πάντων εἰς τὴν Βρασιλίαν.

Ὁ Κολόμβος ἀπέθανε τῷ 1506 καὶ τότε πάλιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ὑπηρεσίαν ὁ Ἀμερικὸς. Ἐπεχείρησε λοιπὸν πολλὰ ταξείδια πρὸς Δ. διὰ νὰ γνωρίσῃ ἀκριβέστερον τὴν χώραν καὶ ἐδημοσίευσεν εἰτα χάρτην τῆς νέας ἠπείρου καθὼς καὶ τὰ ἡμερολόγια τῶν τεσσάρων πρώτων ταξιδιῶν αὐτοῦ. Ταῦτα ἦσαν αἱ πρώται ἀκριβεῖς ἐκθέσεις, αἱ εἰς γνώσιν τοῦ κοινοῦ περιελ-

θοῦσαι περὶ τῶν χωρῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐκ τούτου δὲν ἐθεωροῦντο πλέον ὡς μέρη τῶν Ἰνδιῶν ἀλλ' ὄλω; νέα, χεῖραν ἔχοντα ἰδίᾳ ὀνομασίας. Αὕτη ἐλήφθη λοιπὸν ἐκ τοῦ τίτλου τοῦ μόνου περὶ αὐτῶν δημοσιευθέντος ἔργου, ὀνομάσθη ὅλη ἡ νέα ἠπειρος Terra Americana καὶ οὕτω ἀπεδόθη εἰς τὰς νέας χώρας τὸ ὄνομα τοῦ μετρούφρονος καὶ φυλητύχου ἀνδρός, ὅστις ἄλλως ἀπὸ τοῦ 1516 ἠτύχαζεν ἐν τῷ τάφῳ. Τῷ 1532 τὸ ἔργον τοῦ Ἀμερικῶ μετεφράσθη ἐκ τοῦ Ἰσπανικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν καὶ μόλις τότε ἀφῶ ἐκτός τὸν Πορτογάλων καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι εἶχον ῥίψει τὰ βλέμματά των πρὸς τὰς χώρας ἐκεῖνας καὶ ἐστερεοῦντο βαθμηδὸν εἰς αὐτάς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διατηρηθῇ ὡς ἀνωρελῆς ἢ αὐστηρὰ μυστικότητα, ἣν ἐτήρει ἐπὶ 40 ἔτη ἡ Ἰσπανικὴ πολιτικὴ. Οὕτως διεδόθη καὶ παρὰ τῷ λαῷ τοῦ Ἀμερικῶ τὸ ἔργον, τοῦ ὁποῦ περικοπι μετεφράσθησαν καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας, ἐγένετο δὲ γνωστὸν ὅτι μέγας Ὄκεανὸς χωρίζει τὰς Ἰνδίας ἀπὸ τὴν νέαν ἠπειρον, ἐπομένως ὀνομάσθη αὕτη μὲ τὸ ὄνομα ἐκεῖνου, εἰς ὃν τὸ κοινὸν ὤφειλε τὰς πρώτας ἀκριβεστέρας γνώσεις. Οὐδὲν δὲ πρὸς τοῦτο ἐνήργησεν αὐτὸς ὁ Ἀμερικὸς τοῦ ὁποῦ οὐ εὐγενῆς χαρακτήρ δὲν ἦτο πρόσφορος ὅπως ἐκουσίως σκοτισθῶσιν αἱ ἐκδουλεύσεις ἄλλων. Πολλὰκις μετὰ ταῦτα ἐλέγθη ὅτι ὅπως καὶ εἰς ἄλλας νεωτέρας ἀνακαλύψεις (ὡς τῆς χώρας τοῦ Βαν-Διέμεν, τῆς τοῦ Κεργουσελίνσου, τῶν νήσων τοῦ Βακουβέρου, τοῦ Οὐδωνίου καὶ Βαρφινίου κόλπου καὶ πολλῶν ἄλλων), οὕτω καὶ ἡ μεγίστη πικρῶν φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Κολόμβου, ἀλλὰ μόνον διὰ μεμονωμένα τινὰ μέρη ἐπραγματοποιήθη ἡ ἰδέα αὕτη. Ἐκ τῆς ἀγνοίας ὅμως τῆς ἀληθείας ἀργότερον κατηγορήθη ἀδίκως ὁ Βεσπούκιος. Ἄς ἴδῃ ἕκαστος τὰ γραφόμενά του καὶ θὰ ἴδῃ ὅτι οὐδὲν ἀποκρύπτει τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐπισκεφθέντων τὰς νέας χώρας καὶ μάλιστα τοῦ Κολόμβου, ἀκριβεῖται δὲ δι' ἐκείνον μόνον μὲ ὅτι πράγματι τῷ ἀνήκει.

Κατὰ τὰ 20 τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του δὲν διέτριψε ποτὲ ἐπὶ μακρὸν ἐν Εὐρώπῃ μόνις ἐπανερχόμενος ἀπὸ ταξιδίου, προητοίμαζε νέον. Ἐναλλάξ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν καὶ ἠζήθη τιμῶν κατὰ τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ καὶ ἡ πατρίς αὐτοῦ Φλωρεντία ἐνέπλησε τιμῶν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του.

Ἡ ἀπὸ 350 ἐτῶν πανταχοῦ δεκτὴ γενομένη ὀνομασία θὰ διατηρηθῇ εἶνε δὲ αὕτη ὀρθότερα τῆς ὀνομασίας τῆς δυτικῆς ἠπείρου ὡς (νέου) κόσμου». Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶνε οὔτε νέα οὔτε κόσμος. Δὲν πρέπει νὰ γίνεταὶ κατάχρησις ὀνομάτων συγχορηγέων εἰς τὴν ποίησιν μόνον καὶ οὕτω κακῶς ἀποβλαπώνται μὴ εἰδότες. Εἴθε λοιπὸν νὰ παραμείνῃ ἡ ὀνομασία Ἀμερικὴ, διότι εἶνε τὸ ὄνομα ἀνδρός πολλὰς εἰς τὴν Γεωγραφίαν προσενηκόντος ἐκδουλεύσει, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ πατρίς του δύναται νὰ ὑπερηφανεύεται.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

Η ΔΙΑΤΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΙΣΙΟΥ ΟΡΟΥΣ *).

Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἐνωθῇ ἡ Γαλλία μετὰ τῆς Ἰταλίας διὰ σιδηροδρόμου διατριπῶντος τὰς Ἀλπεῖς, ὀφείλεται εἰς ἀπλοῦν ὄρεϊνὸν ἐκ τοῦ χωρίου Bardonnèche, ὅστις τῷ 1832 παρουσίωσεν εἰς τὸν Κάρολον Ἀλβέρτον ὑπόμνημα, περὶ διατήσεως τῶν Ἀλπεων ἀπὸ Modane εἰς Bardonnèche. Καὶ ἐννοεῖται μὲν ὅτι τὸ κατ' ἀρχὴν οὐδεὶς προσέσχε εἰς τοῦ ἀμαθοῦς χωρικοῦ τὰς παρατηρήσεις μόνις δὲ τῷ 1846 καὶ τῷ 1847 ὑπὸ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Βέλγου μηχανικοῦ Maus ἐγένοντο ἀπόπειραί τινες, ἀς ὅμως τὰ τοῦ 1848 συμβάντα ἀνέστειλαν, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐκοιμήθη ἐπὶ μακρὸν. — Ὁ κόμης Καβούρ μεγαλεπίβολος ἐν πᾶσιν, ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιοῖσῃ ἐκ νέου τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ συνωμολογησε σύμβασιν μετὰ τῆς Γαλλικῆς σιδηροδρομικῆς Ἐταιρίας Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ καταβούσης 20 ἑκατομμύρια φράγκων διὰ τῆς ἐπιχείρησιν. Αἱ προκαταρκτικαὶ σπουδαὶ καὶ μελέται ἐγένοντο, αἱ ἀναγκαῖαι χωροσταθμίσεις ἐξετελέσθησαν, καὶ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1857 αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ ἔθηκε πῦρ εἰς τὴν πρώτην ὑπόνομον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Σαβαυδίας. Μόλις ὅμως τὴν 12 Ἰανουαρίου 1861 ἡ ἐργασία ἤρξατο σπουδαίως καὶ μηχαναὶ ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, ἐνῶ τῶς διὰ τῶν κοινῶν μέσων διετριπθήσαν 921 μέτρα ἀπὸ τῆς

*) Ἡ διατριβὴ αὕτη εἶαι ἀπόσπασμα πραγματείας περὶ τῶν μεγάλων δημοσίων ἔργων τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν συντελεσθέντων. Σ. Σ.

Bardonnèche καὶ 724 ἀπὸ τῆς Modane.

Ἡ πρόσληψις τῆς Σαβαυδίας εἰς τὴν Γαλλίαν ἐγέννησεν ἐπὶ στιγμὴν φόβους διὰ τὸ μέλλον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἡ ἀλληλεθνής συνθήκη τῆς 7 Μαΐου 1862 διέλυσε ὅλοσχερῶς τούτους. Κατὰ τὴν συνθήκην ταύτην συνερωνήθη ὅπως τὰ ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὑπογείου διόδου καταβληθῶσιν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν κυβερνήσεων, ἐκαστῆς καταβαλλούσης τὸ ποσὸν διὰ τὸ μέρος τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ ἔδαφει τῆς καὶ μέχρι τοῦ μέσου τῆς διόδου καὶ ὠρίσθη ὅπως ἡ ἐργασία περαιωθῇ ἐντὸς 25 ἐτῶν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1862 ἐὰν ἡ ἐργασία διεκτέσθῃ ὀλιγώτερον θέλουσι καταβληθῆ 500,000 φράγκων ὡς ἀμοιβή, δι' ἕκαστον κερδὴν ἔτος, ἀν δὲ τελειώσῃ εἰς δ' ἄστημα μικρότερον τῶν 15 ἐτῶν, τότε δι' ἕκαστον ἔτος κερδὴν θέλουσι καταβληθῆ 600,000 φράγκων. Ἡ καθ' ἕκαστον ἔτος πρόοδος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἤθελεν εἶσθαι μικροτέρα τῶν 250 μέτρων, ἡ δὲ διεύθυνσις αὐτῶν ἔμελλεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, τῆς Γαλλίας μελλούσης νὰ λαμβάνῃ πληροφορίας περὶ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν ἀπὸ τριμελῆ ἐπιτροπῆν πρὸς τοῦτο ὀρισθεῖσαν.

Αἱ πρόοδοι ὅμως τῆς μηχανικῆς καὶ τὰ ἐφευρεθέντα νέα μηχανήματα ἔδωκαν τοσαύτην ὥθησιν εἰς τὰς ἐργασίας, ὥστε ὅτι μετὰ 25 ἔτη ἐθεωρεῖτο δυσκατόρθωτον, τώρα ἐντὸς ἐνός ἔτους θέλει εἶσθαι περαιωμένον.

Κατὰ πρώτον λόγον δύο δυσκολαὶ ἀνεπαύοντο ὅσον ἀφεώρα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης πῶς ἤθελεν εἶσθαι δυνατόν νὰ ζῶσιν ὑπὸ τὴν ὀρυχθησομένην δίοδον ὅσοι ἄνθρωποι, ὅποτε ὁ ἀτμοσφαιρικός ἀέρ ἤθελε διαφθεῖρεσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ καπνοῦ τῆς πρὸς ἐκρήξιν χρησιμοποιοῦσης πυρίτιδος. Ἐπειτα σπουδαία ἄλλη δυσκολία ἦτο, ὅτι ἀν ἐνεργεῖτο ἡ διατριβὴ διὰ τῶν κοινῶν μέσων, ἡ ἐργασία ἤθελε βραδύτατα, καὶ τίς οἶδε πότε ἤθελε περατωθῆ. Ἐξετάσθη λοιπὸν αἱ ἐπισημαί ἅσασιν νὰ συμβάλωσι τὸ ἐφ' ἐκταῖς πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν ὅπως φέρωσιν εἰς πέρας τὸν σκοπὸν τούτον.

Πρὸ καιροῦ οἱ ἐπιστήμονες ἐζήτουν τὸ μέσον τοῦ νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὰ ρεύματα καὶ τοὺς χειμάρρους τῶν ὑδάτων καθὼς καὶ τὰ ἀτμοσφαιρικά ρεύματα. Ὁ Σιλομὸν de Caus, ὁ Διανύσιος Παπίνος ἐδοκίμασαν νὰ ἐξομοιώσωσι τὴν κινῶσαν τοὺς ὑδροκύλους μηχανικὴν δύναμιν διὰ νὰ γενικεύσωσι τὴν χρῆσιν τοῦ ὑδροκυ-

λικού τούτου κινήτρου, τού πρώτου θεολογούμενου και οικονομικότερου πάντων θα μεταχειρίζεται ο πολιτισμός. Πρό τινων ετών ο μηχανικός Andrand, αποθανών εν Παρισίαις τῷ 1864, προέτεινε να θεσθῆ εἰς κίνησιν διαφόρους μηχανάς διὰ μέσου τού πεπυκνωμένου αέρος. Τὴν ιδεάν ταύτην ανέπτυξεν ὁ K Sommeiller, προϊστάμενος μηχανικός τῆς διατρήσεως τού Κενισίου ὄρους, καὶ ἐπέτυχεν Ἐυλογισθῆναι να θεσθῆ εἰς ἐνεργεῖαν τὴν κινήτικὴν δύναμιν, τὴν ἀναπτυσσομένην ἀπὸ τὴν συμπίεσιν τοῦ αέρος, τὴν δὲ συμπίεσιν ταύτην ἐσκέφθη να παραγάγῃ διὰ μέσων ὑδραυλικῶν. Τὸ τοιοῦτον παρέτεχε δύο τινὰς ὑπελείας, ἡ ἀπὸ ἐκείναι τὰς μηχανὰς συμπιεζόμενας, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπανερχόμενος ἀνεπέου ἀδιακρόως τὸν προὔπαρχοντα αέρα, ἄλλως πνιγνὸν καθιστάμενον. Ἀπο τῆς πλευρᾶς τοῦ Bar-donnèche ἀνυψώθησαν τὰ ὕδατα τοῦ χειμάρρου Melezet καὶ συνήχθησαν ἐντός ἀποθήκης τεθειμένης 45 μέτρα ὑπεράνω τοῦ σημείου ἐπ' οὗ ἐμελλον να ἐνεργήσῃ, παρέχοντα καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ ξηρασίᾳ δύναμιν 540 ἵππων ἀπὸ τῆς ἐτέρας δὲ πλευρᾶς ἐχρησιμοποίησαν τὰ ὕδατα ἄλλου χειμάρρου κατὰσκευάσαντες καὶ ὄχτην, διοχετεύοντα 6,000 λίτρας ὕδατος κατὰ δευτερόλεπτον, καὶ ἀποκτῆσαντες δύναμιν 448 ἵππων, ἥτις ἐν ἀνάγκῃ ἠδύνατο ἐπαυθῆναι να ἀδύνηθῃ.

Διὰ να ἐνεργήθῃ ἡ συμπίεσις τοῦ αέρος ὁ K Sommeiller ἐνήρμοσε δύο μηχανὰς, ἐν ἡ μὲν, συμπίεστις διὰ στήλης ὕδατος ἐγκατελείθη σήμερον, ἡ δὲ, συμπίεστις δι' ἀντλίας, εἶναι ἡ ἐνεργεῖα παρέχουσα εἰς διάστημα 24 ὥρων, περίπου 600 μέτρα κυβικὰ συμπιεσμένου αέρος. Ὁ ἀπὸ οὗτος περισυνάγεται ἐν σιδηραῖς ἀποθήκαις, καὶ δι' ἀγωγῶν σωληνῶν ἐκ γυτῶν σιδήρου διαμέτρου 20 ἑκατοστομῶν, ὀδηγεῖται κατὰ τὰς διαφόρους ἀνάγκας καὶ διανέμεται, τὸ μὲν ὅπως κινήσῃ τὰς μηχανὰς, τὸ δὲ ὅπως χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐν ταῖς ὑπόγειαις σκοταῖς αέρος. Ὁ συμπεπυκνωμένος οὗτος ἀπὸ διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ διαφραζέντος χρησιμεύων, εἶναι καθαρὸτάτος καὶ ἀσμερῶς ὀξυσερότατος δὲ κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκφεύγει τοῦ σωληνῶς ἀποκτᾷ μεγίστην θερμότητα ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν σώματων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ θερμοκρασία τῆς ὑπογείου διόδου καίται μεταξύ τῶν 24—28 βαθμῶν. Πρὸς κίνησιν τῶν μηχανῶν καὶ ἀνανέωσιν τοῦ αέρος ἐνεργοῦσι 28 συμπίεσταί δι' ἀντλίας, χορηγοῦντες καθ' ἐκάστην ἡμέραν περίπου 16,800 κυβικὰ μέτρα συμπιε-

σμένου αέρος, ποσότητα προφανῶς ἐξαρκούσαν.

Καὶ τὸ μὲν ὀλικὸν τῆς ὑπογείου διόδου μήκος εἶναι 12, 220 μέτρων, τὸ δ' ὀριστικὸν κατὰ τὴν βᾶσιν πλάτος 7 μέτρων, ἱκανὸν διὰ διπλῆν σιδηροδρομικὴν ὁδὸν, μένοντος καὶ ἱκανοῦ χώρου (0,70) διὰ πεζοδρομίας. Κατὰ μέσον ὄρον καθ' ἑκάστον μῆνα διατρύπωνται 400 μέτρα βράχου, μέχρι δὲ τῆς 1 Μαρτίου τρέχοντος ἔτους ἔμενον εἶτα να διατρύπῃσιν 1,419 μέτρα 25 τὸν Μάρτιον διατρύπῃσιν 74, 80 ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς πλευρᾶς καὶ 44, 50 ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς, τούτέστιν 113, 30 ὑπολογίζεται λοιπὸν ὅτι ἐντός τοῦ προσεχῶς ἔτους θελεῖ περατωθῆ ἡ ὑπόγειος διόδος καὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1872 θέλει παραδοθῆ εἰς κοινήν χρῆσιν ὁ ὑπὸ τὰς Ἄλπεισ σιδηροδρόμος.

Ἄλλ' ὁ ἀνθρωπος σπεύδει καὶ σπεύδει αἰωνίως. Ἔχει καλῶς ἡ ὑπόγειος τοῦ Κενισίου ὄρους διόδος ὡς τάχιστα θέλει περατωθῆ ἄλλ' ὑπολείπεται εἰτι καιρὸς ἂν ὄχι πολὺς, ἀλλὰ πάντε, τέσσαρα, πρὶα ἔτη. Ἔκός τότε, πῶς θα μετέβαιναν οἱ ταξιδιώται ἀπὸ Ἰταλίας εἰς Γαλλίαν διὰ τῶν συνήθων λιθοφρέων; ἄλλ' εἶχε καταστήσει τὸ ταξείδιον ἀφόρητον, συνεπῆγε δὲ καὶ φοικτοὺς κινδύνους, τὸν χειμῶνα οἱ πάγοι καὶ αἱ χιόνες, τὸ ἔαρ αἱ χιονοστιβάδες, ἐπὶ δὲ τούτοις ὁδὸς 47 χιλιομέτρων. Ἐσκέφθησαν λοιπὸν καὶ κατασκευάσαν σιδηροδρόμον ὑπεράλπειον ὅστις ἐνεργεῖ ἤδη ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου τοῦ 1868.

Ἡ κατασκευή τοῦ σιδηροδρόμου τούτου μεγάλας ἀπέντησε δυσκολίας, δὲν προὔκειτο περὶ κινήσιν τινος ὀμαλῆς σιδηρᾶς ὁδοῦ ἢ τοῦλάχιστον περὶ ὁδοῦ ἐλαφρᾶ κλινοῦσης, προὔκειτο περὶ ἀνάβασεως καὶ καταβάσεως ὄρους, ὕλους οὐχὶ εὐκαταφρονήτου. Ἐπιπλοῦτα ἐφηρηθῆ νῆον τι σύστημα σιδηροδρόμου, τὸ τοῦ Ἀγγλου Fell, ἡ τὸ τοῦ σιδηροδρόμου με κεντρικὴν σιδηρᾶν γραμμὴν (rail). Τὸ σύστημα τοῦ ἀπὸ τοῦ 1843 ἐφευραθέν ὑπὸ τοῦ βαρόνου Séguier καὶ ἀναπτύχθη ἐν τῇ Γαλλικῇ τῶν ἐπιστημῶν Ἀκαδημίᾳ, μόλις δι' ὑπὸ τοῦ Fell τῷ 1863 ἐφαρμοσθῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Gromfort εἰς High-Peak ἐν Ἀγγλίᾳ, πῇ συγκαταθῆσει δὲ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς κυβερνήτεως ἐφαρμοσθῆν καὶ ἐπὶ τοῦ Κενισίου ὄρους, συνίσταται εἰς τὸ να παρεντίθηται μεταξύ τῶν δύο συνήλων σιδηρῶν τῆς ὁδοῦ τρίτον τι ἐν ἐδάφει ὑψηλοτέρῳ, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι τὸ να παρέχῃ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς τὴν ἔλξιν ἀντοχὴν ἐπομένως

τὰ πλάγια σίδηρα οὐδὲν ἄλλο ἐνεργοῦσιν ἢ να ὑποβαταζῶσι τὰς ἀμάξας.

Ἡ σιδηροδρομικὴ ὁδὸς κατασκευάσθη ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς τῆς Μεγάλης ὁδοῦ τῶν Ἄλπειων ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ κορηνοῦ, κατέχουσα πλάτος 10 μέτρων καὶ ἀφίνουσα πλάτος 6 μέτρων εἰς τὴν κοινήν ὁδόν. Ἡ μέση ταχύτης τοῦ σιδηροδρόμου διὰ μὲν τὰ ἐμπορεύματα εἶναι 40 χιλιομέτρων καθ' ἐκάστην ὥραν, 17 δὲ χιλιομέτρων διὰ τοῦς ὀδοιπόρους. Ὀλόκληρος ἡ ἀπὸ Ἀγ. Μ. γὰρ εἰς Σουσα ὁδὸς, δι' ἣν πρότερον ἀπῆτοῦντο 12 ὥραι διὰ τῶν κοινῶν ἀμαξῶν, διατρέχεται νῦν εἰς διάστημα 4 περίπου ὥρων. Πρὸς ἐξασφάλισιν κατὰ τῶν καταγίδων, τῆς χιόνος καὶ τῶν χιονοστιβάδων ἐκάλυψαν εἰς πολλὰ μέρη τὴν ὁδόν, ἀλλαχοῦ μὲν διὰ ξύλων, ἀλλαχοῦ δὲ διὰ θόλων ἐκτισμένων, καὶ ἀλλαχοῦ διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων. Ἐξωδεδύθησαν δὲ διὰ τὴν ὁδὸν ταύτην 8 ἑκατομμύρια φράγκων.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπῆρχον φόβοι περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς προκειμένης ὁδοῦ, ἀλλ' οἱ φόβοι οὗτοι ἐξηλείφθησαν καὶ οἱ περιηγηταὶ διὰ ταύτην πλέον διέρχονται τὰς Ἄλπεισ ἐκείνας, ἂς ὁ Ἀνίβας πρὸ 1900 ἐτῶν μετὰ τοσοῦτου κόπου καὶ μόχθου διέβη. Ἄλλως τε ἡ ὁδὸς εἶναι γρηγορωτάτη, φυτεῖα περικαλλῆς, θεαί μεγαλοπρεπεῖς, χειμάρροι καὶ καταπτώσεις ὕδατων ἀνά πᾶν βῆμα, καὶ αἱ χιμαλαὶ κομψαὶ καλῶσαι ἐκείναι, καὶ τὰ δροσερὰ τοπία, καὶ οἱ χωρικοὶ ἐκπληκτοὶ ἐπὶ τῇ τόλμῃ να διαβῆ ὁ σιδηροδρόμος πρὸ τῆς θύρας αὐτῶν.

ΜΙΧ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ

ΤΑΣΣΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.— Ἰδε Φυλλ. Ε')

Εἰς Ταυρῖνον εὔρε παρὰ τῷ Φιλίππῳ Δ' Ἔστε καὶ τῇ συζύγῳ αὐτοῦ Μαρίᾳ τῇ Σαβαυδῇ τὴν αὐτὴν ἐγκάρδιον καὶ εὐκρινῆ ἀγάπην τῆς ὀποίας καὶ πρότερον δείγματα εἶχε λάβει, ἤρκει δὲ μόνον να ἐπιθυμητῇ πραγματικῶς τὴν εὐτυ-

χίαν του καὶ οἱ ἡγεμόνες οὗτοι ἀμέσως ἤθελον τὴν προσφέρει αὐτῷ καὶ ὄντως ἤθελον εὐτυχῆσαι ἂν ἔμενε πρὸ αὐτοῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν χρόνον ὁ καρδινάλιος Ἀλβάνης ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν ἐν ἣ τῷ ἀπεδείκνυε τὸ ἀπερίσκεπτον καὶ ἀκατάστατον τοῦ βίου του καὶ τὸ ἄστον τῶν φόβων του, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν εὐκρινῶς καὶ οἱ λόγοι του ἦσαν λόγοι προερχόμενοι ἐκ τῶν σπλάγγων ἀληθοῦς φιλίας. Καὶ δὲν ἔφερον ἀληθῶς κακὸν ἀποτέλεσμα ἡ ἐπιστολὴ αὐτῆ, ἐπειδὴ πρᾶυνθείς ἐπανελάβε τὰς τακτικὰς αὐτοῦ ἀσχολίας, συνέθεσε δὲ διάφορα ποιήματα καὶ διάφορα ἄλλα περὶ ἔργα, ἐξ ὧν κυριώτερα εἶναι οἱ δύο περὶ *Εὐγενείας* καὶ *Τιμῆς* διάλογοι οἵτινες εἶναι ἱκανῆ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ἔπασχεν εἰμὴ περιδικῶς.

Ἄλλ' ἡ ιδέα τῶν χειρογράφων του ἔμενεν ἐρριζωμένη εἰς τὸν νοῦν του, δὲν εἶναι δὲ δύσκολον ὅτι ὁ ἔρως του εἶχεν ἀναπτυχθῆ περισσότερον. Ὅθεν τῷ ἐπῆλθε καὶ πάλιν ἡ ιδέα να ὑπάχῃ καὶ ἐκ δευτέρου εἰς Φερδίναν. Ὁ Φίλιππος Δ' Ἔστε προσεπάθησε να τὸν ἀποτρέψῃ τὸν σκοποῦ του, ἀλλὰ μὴ κατορθώσας να τὸν μεταπίσῃ, ἀσφάσισε να παρακαλέσῃ τὸν δούκα Ἀλφόνσον ὅπως τῷ δοθῆ ἡ ἀδεία να ἐπαέλθῃ εἰς τὴν αὐλήν. Καὶ πράγματι ἔτυχε τῆς ἀδείας ταύτης, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως να μείνῃ ὡς ἀπλοῦς ἰδιώτης, προπᾶντων δὲ να δοθῆ εἰς τὴν διαίταν τῆς ὁποίας εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην.

Ὁ Τάσος ἔφθασεν εἰς Φερδίναν κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐρωτάζοντο οἱ γάμοι τοῦ δουκὸς μετὰ τῆς Μαργαρίτας Γουζάγῃ ἡλιπίε να τύχῃ ἀκράσεως παρὰ τῷ δουκὶ καὶ ὡς ἄλλοτε να εἰσαχθῆ ὑπὸ τῶν πριγκιπισῶν, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἠλλάξαν καὶ οὐδεμιᾶς δεξιότηεως ἔτυχε τόσον ἐκ μέρους τῶν ἡγεμόνων ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν αὐλικῶν καὶ αὐτῶν τῶν θεραπόντων, οἵτινες μετὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν ψυχρότητος προσεφέρθησαν αὐτῷ ὄθεν, μὴ ἀμφοβάλλων πλέον περὶ τῆς δυσμενείας εἰς ἣν περιέπεσε καὶ βλέπων ἑαυτὸν ἐγκαταλειμμένον ὑπὸ τῶν παλαιῶν φίλων του καὶ ἐκτεθειμένον ὑπὲρ ποτε εἰς τὴν ὀργὴν καὶ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν του, πρᾶφρορ; ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ ἐξηγρωμένος κατήντησε μίαν ἡμέραν να εἶπῃ περὶ τοῦ δουκὸς καὶ περὶ τῆς αὐτῆς πᾶν ὅτι καρδία πληγωμένη καὶ πνεῦμα ἐξηγρωμένον ἠδύναντό ποτε να ὑπαγορεύσῃσι. Ταῦτα ὅτε ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ δουκὸς διατραφέντα πρότερον ἴσως

καὶ κακοθύλως ὑπὸ μαύρης τινος ψυχῆς δηλητηριασθέντα, ἔφρeron τὸν δούκα εἰς θέσιν νὰ διατάξῃ ὕψω; ὀδηγήσωσι τὸν Τάσσον ὡς φρενήρη εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἁγίας Ἀννης, μετ' αὐστηρᾶς διαταγῆ; νὰ κλείσωσιν αὐτὸν παραχρῆμα, ἀμέσως δὲ καὶ ἀνευ ἀναβολῆς νὰ θέσωσιν αὐτὸν ὑπὸ δίαίταν καὶ νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς θεραπείας.

Συμβεβηκὸς τοιοῦτον ἔμελλεν ἀναγκαιῶς νὰ δώσῃ ὄψιν ἰσχυροτέραν εἰς τὴν ἀσθένειαν ἢ παρήγαγεν ἡ πυρέσσουσα τοῦ Τάσσου φαντασία, τὴν ὁποῖαν ἐγέννησαν καὶ συνεπήρουν αἱ ἀδιάλειπτοι καὶ συνεχεῖς σκέψεις καὶ οἱ συλλογισμοί, τὴν ὁποῖαν ἐπηύξησεν ἡ σταθερὰ καὶ ἀμετάτρεπτος ἀρνησις τῆς ἀποδόσεως τῶν χειρογράφων του, τὴν ὁποῖαν τέλος ἀτυχῆς ἔρω; ἔτρεψε καὶ τὴν ὁποῖαν καθίστα ἀθεράπευτος ἡ ὀλοσχερῆς ἐγκατάλειψις εἰς τὴν ὁποῖαν ἐβλεπεν ἑαυτὸν ἐκτεθειμένον.

Ὅτε, χωρισθεὶς τοῦ κόσμου, κατήντησεν εἰς τόσον ἐλεεινὴν κατάστασιν, ἐπίστευσαν πλέον οἱ εὐχρηστῆς φίλοι του, ὅτι ἐφθασεν ἤδη ἡ περιζήτητος ἐκείνη στιγμή καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσιν ἐκεῖνο τοῦ ὁποῖου οὐδὲ ἡ δύναμις τοῦ δουκὸς οὐδὲ τὰ τεχνάσματα καὶ αἱ συκοφανταίαι τῶν ἀυλικῶν ἔχυσαν νὰ στερήσωσιν αὐτὸν, ἐννοῶ τὴν δόξαν τὴν ὁποῖαν τὸ πόνημα τοῦ τῷ ἐξησφάλιζεν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ὅθεν ὑπερχειρώθησαν τότε ἀμέσως οἱ ἀκαδημαϊκοὶ τῆς Κρούσκας νὰ ἐκφέρωσι τὰς κρίσεις των ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλήμ. Δύσκολον εἶναι νὰ εἴπωμεν ἂν ἡ πρόνοια φίλου τοῦ τινος ἢ νέα τις ἐπίνοια αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν του κατώρθωσεν νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς του ὁ Φλωρεντινὸς λίβελλος; τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι πρὶν εἶτι ὑπερκαπίσωσιν αὐτὸν πεκαυδευμένον τινε; ἄνδρες ὑπερήσπασεν αὐτὸ; ἑαυτὸν καὶ τὴν ἰδίαν ὑπόθεσιν μετὰ τῆς εὐφ' ἄς καὶ κρίσεως διεξήγαγε, ὥστε φαίνεται ἀπίστευτον πῶς, καὶ μετὰ τοιαύτην ἀπολογίαν, ἐν ἣ τὸτον καλῶς ἐφαίνετο ἡ ὀρθότης τῶν κρίσεών του, διετηρήθη ἡ ἀνόπιστος ἰδέα τοῦ ὅτι εἶναι φρενοβλαβῆς, καὶ πῶς ὑπέμεινεν ὁ δούξ νὰ κρατῆ μετὰ τῶν φρενοβλαβῶν ἀνθρώπων ὅστις οὐ μόνον βλαψίφρων δὲν ἦτο, ἀλλὰ καὶ λίαν συνετός.

Ὁ Τάσσο; ἔγραψε πρὸς τὸν Γρηγόριον ΙΓ', πρὸς δὲ καὶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ῥοδόλφον περὶ τοῦ σκληροῦ τρόπου καθ' ὃν μεταχειρίζονται αὐτὸν. Ὅλοι οἱ ἡγεμόνες τῆς Ἰταλίας ἔλα-

βον οἶκτον δι' αὐτὸν, καὶ συμμερισθέντες τὴν συμφορὰν του παρεκάλεσαν τὸν δούκα νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον. Ἄλλ' ὁ δούξ ἦτο ἀδυσώπητος. Ὅπωσδήποτε ἐνίκησαν ἐπὶ τέλους αἱ ζωηραὶ ἐνστάσεις τοῦ Βικεντίου Γονζάγα, ὅστις ἔλαβε τὸν Τάσσον μετ' ἑαυτοῦ εἰς Μάντουαν.

Ἄλλ' ὁ ἄρ καὶ τὸ κλίμα τῆς Μαντούης ἐβλαπτε τὸν Τάσσον, αἱ ἀσθένειαι του ἀνενοῦντο, αἱ δὲ θεραπείαι καὶ τὰ φάρμακα οὐδὲν αἴσιον καὶ ἀποτελεσματικὸν κατόρθουν. Ἐξήτησε καὶ ἐπέτυχεν νὰ μεταβῇ εἰς Βεργάμην, ὅπου οἱ γονεῖς του ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ τοῦ γλυκυτέρου τρόπου καὶ ἐώρτασαν τὴν ἀφίξιν του. Ἐκεῖ ἐτελείωσε τὴν τραγωδίαν αὐτοῦ ὁ *Torris mondo* (Τορρις μονδο), τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἤδη ἀρχίσει κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐν Φερράρα διαμονήν, καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὴν τῷ Βικεντίῳ Γονζάγα.

Ἐν τοσοῦτῳ αἱ αὐλαὶ ἤρχισαν νὰ μὴ τῷ ἀρέσκωσιν ἢ μάλλον δὲν τῷ ἤρεσκον ἤδη. Ἐνόμιζεν ὅτι μόνη ἡ ἀνεξαρτησία ἦτο ἐκείνη ἣτις ἠδύνατο νὰ τὸν φαιδρύνῃ. Ἀνεχώρησεν ὅθεν ἀμέσως καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Νεαπόλεως (Regno)· κατὰλληλος δὲ τόπος ὅπως διέγει βίον ἤρεμον καὶ ἀπηλλαγμένον πάσης φροντίδος; ἐράνη αὐτῷ τὸ Monte Oliveto. Καὶ ἀληθῶς ἐκεῖ πλέον ἤρχισε μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας νὰ καταγίνηται καὶ νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς υγείας του. Ἄλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤρχισαν νὰ ἀναζωπυροῦνται ἐν αὐτῷ τὰ συμπτώματα καὶ οἱ καπνοὶ τῆς βουφθόρου μελαγχολίας ἐκ τῆς ὁποῖας πρὸ πολλοῦ ἔπασχε, καὶ ἡ ὁποῖα ἐπὶ τοσοῦτον κῦζεσε, ὥστε κατήντησε νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶχε πνεῦμα ἰδιόζον (καθὼς εἶπεν ὁ Σωκράτης) τὸ ὁποῖον κατὰ καιροῦς ἐπεσκεπτετο αὐτὸν, διμέρευεν ἐν αὐτῷ καὶ εἶχε μέρος ἐνεργὸν ὅσάκις ὠμίλει περὶ σπουδαίων καὶ σκοτεινῶν ζητημάτων. Ὁ φίλος του Μάντος, ὅστις καὶ ἔγραψε τὸν βίον του, διηγεῖται ὅτι, χλευάζοντος αὐτοῦ τὴν περὶ τοῦ πνεύματος τούτου ἰδέαν, ὁ Τάσσο; τῷ ὑπεσχέθη νὰ τὸν βεβαιώσῃ περὶ τῆς πραγματικότητος; τῆς ἰδέας τούτης, λέγων, «θὰ ἔλθῃ στιγμή, μάνσε, καθ' ἣν θὰ ἴδῃς τὸ πνεῦμα τοῦτο τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐντός μου». Μιᾶ λοιπὸν ἡμέρα, παρόντος αὐτοῦ, ὁ Τάσσο; ἤρχισε νὰ διαλέγεται περὶ ἀντικειμένων τοσοῦτων ὑψηλῶν, καὶ μετὰ τοσαύτης περὶ αὐτῶν νὰ πραγματεύεται εὐγλωττίας, ὥστε ὁ Μάντος οὐδ' ἄπαξ ἐτόλμησε νὰ τὸν διακόψῃ. Τότε ὁ Τάσσο; σρέψας τὸν λόγον εἶπεν αὐτῷ ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ

τοῦ πνεύματος περὶ τοῦ ὁποῖου τῷ εἶχεν ἄλλοτε εἶπει. Ἄλλ' ὁ Μάντος εἰς ἀπάντησιν εἶπεν ὅτι μάλιστα ἀμφέβαλλε περισσώτερον; ἐπειδὴ εἶχε μὲν ἀκούσει ἕνα διάλογον ὑφ' ὅλας τῆς ἐπόψεως θαυμάσιον καὶ εὐφυσᾶ, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποσχεθῆναι νὰ τῷ δεῖξῃ.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἡ συνήθης ἀνησυχία ἣτις ἐτάραξεν αὐτὸν δὲν τὸν ἄφηγεν νὰ ἀπολαύσῃ ἀνέτως καὶ ἐπὶ πολλὴν χρόνον τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς τέρψεις; τοῦ Monte Oliveto. Ἀναχωρήσας λοιπὸν ἐκεῖθεν ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην ὅπου Σήξτος ὁ Β' ἂν καὶ ἦρχισα φίλος τῶν ποιητῶν, ἐτίμησεν ὅμως αὐτὸν ὑπερβαλλόντως. Καὶ τοῦτο ὡς φαίνεται παρεκίνησε τὸν Τάσσον νὰ ἐξυμνήσῃ καὶ πεζῶς καὶ ἐμμέτρως τὴν μεγαλοφυχίαν καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ ποντιφικῶς ἐκείνου. Ἐν Ῥώμῃ ὁ Τάσσο; εὔρε τὸν δούκα τῆς Φλωρεντίας μετ' οὔ, καρδινάλιου εἶτι ὄντος, ἐγνωρίσθη. Οὗτος τὸν προσεκάλεσε νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰς Τοσκάναν, πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ του παρεκάλεσε καὶ τὸν πάπα νὰ μεσιτεύσῃ παρὰ τῷ Τάσσῳ.

Ἄλλ' ἡ διαμονὴ τοῦ Τάσσου εἰς Φλωρεντίαν, τόπον ἀναμνησκότα αὐτῷ τὰ παθήματα ὅσα ὑπέστη ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Φερράρας, ὑπῆρξε βραχεία, καθότι μετ' ὀλίγον μετέβη εἰς Νεάπολιν ὅπου κατέφυγεν εἰς τὸν Μάντον, ὅστις εἶχε τὴν τέχνην νὰ τὸν μεταχειρισθῆ τὸσον καλῶς, ὥστε ἡ μαύρη μελαγχολία, ἣτις ἠνώχλει αὐτὸν, ἐντὸς ὀλίγου ἠρᾶνισθη. Ἐνταῦθα ἐπελάβετο τῶν διορθώσεων καὶ ἐπιδιορθώσεων τοῦ ποιηματός του, ὠφελοῦμενος ἐξ ὅλων τῶν ἐπ' αὐτοῦ γενομένων κρίσεων καὶ καθὼς πρότερον εἶχεν ἀπεικόνισαι τὸν Γορρόν ἐν τῇ *ἐλευθερωμένῃ Ἱερουσαλήμ*, οὕτω τὸρα ἀπεικόνισε ταύτην ἐν τῇ *Ἡλωμένῃ Ἱερουσαλήμ*. Ἄλλ' ἡ μεγαλοφυχία ἔχει τινὰς κανόνας ἰδίας, ἀδύνατον δὲ εἶναι νὰ βυθίσῃ κατ' ἄλλους; καὶ τοῦτο εἶναι ἐν ἐκ τῶν αἰτίων διὰ τὰ ὁποῖα ἡ *Ἡλωμένη Ἱερουσαλήμ* δὲν ἠδυνήθη νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν τῆς ἄλλης. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο εἶχε λάβει τὴν θέσιν τοῦ ποντιφικῶς Κλίμεντος ΙΙ'. ὁ δὲ ἀνεψιὸς αὐτοῦ καρδινάλιος τοῦ ἁγίου Γεωργίου, εἰς ἄλλον φίλος; τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων, ἠθροῖζε τότε παρ' ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ διακεκριμένους ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ. Εἶχε δὲ γνωρίσει εἰς προγενεστέραν ἐποχὴν τὸν Τάσσον τὸν ὁποῖον ἀμέσως ἐζήτησε καὶ προσεκάλεσεν ἀντιπάσης θυσίας νὰ μεταβῇ εἰς Ῥώμην. Εἰς τοιαύ-

την αἴτησιν ὁ Τάσσο; δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἀντισταθῇ, ἠσθάνετο ὅμως μεγίστην θλίψιν καταλείπων τὸν ἤρεμον καὶ φαιδρὸν βίον τὸν ὁποῖον διῆγε. Ἄλλ' ὁ πάπας, οἱ ἀνεψιοὶ του καὶ ὅλη ἡ αὐτῇ ἔκκαμον τῷ Τάσσῳ ὑποδοχὴν ἱκανὴν ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ λητμονήσῃ ἐκεῖνο ὅπερ διὰ παντὸς ἔχανε.

Ἄλλ' ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐγεννήθησαν ἐν τῇ αὐτῇ καὶ ἀνάστα, ἕνεκα τῶν ὁποῖων ὑπῆρχε κίνδυνος μὴ διαταραχθῇ ἡ ἁρμονία τῆς παπικῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ὁποῖων αὐτὸς ἦτο ὁ ἀθῶος αἴτιος, ἀπεράσισε νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν προφασίζόμενος ὅτι εἶχεν οἰκιακὰς ὑποθέσεις καὶ δίκας ἐκκρεμῆς εἰς τὰς ὁποῖας ἀφύκτως ἔπρεπε νὰ δώσῃ πέρας.

Τούτου γενομένου, φροβούμενος ὁ καρδινάλιος τοῦ ἁγίου Γεωργίου μήπως στερηθῇ τῆς εὐτυχίας τοῦ νὰ συνκαστρέφεται ἐλευθέρως καὶ ἔχῃ μετ' ἑαυτοῦ τὸν Τάσσον, πρότεινεν εἰς τὸν θεῖον του νὰ στέψωσιν αὐτὸν, λευκοπόλιον ἤδη, ἐν τῷ Καπιτωλεῖῳ, ὡς πρότερον ἐγένετο καὶ διὰ τὸν Πιτράρχην.

Γίνονται λοιπὸν ὅλαι αἱ προτοιμασίαι τῆς μεγάλης ἐκείνης δημοσίου ἐορτῆς, τὴν ὁποῖαν οἱ πεκαυδευμένοι καὶ οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδέποτε ἤθελον φαντασθῆ καὶ ἣτις ἔμελλε μίαν ἡμέραν νὰ νοθευθῇ καὶ νὰ ἐκπορευθῇ ὑπὸ ἀπογόνων ἀγενῶν καὶ ἐκτεθλημένων, καθὼς βλέπομεν τοῦτο γινόμενον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Ὁ Τάσσο; ἐπιστρέφει. . .

Ἄλλ' ὃ τῆς τύχης σκληραὶ περιπέτειαι, καὶ ἀπειροὺς σοφίας ἀπόκρυφοὶ βουλαί. . . Ἡ ἀσθένεια ἣτις κατ' ὀλίγον καὶ βραθυρῶν κατέτρωγε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του ἐκρήγνυται αἰφνης ἀγρία καὶ ἀποτελεσματικῆ, ὁ δὲ Τάσσο; ἀποθνήσκει τὴν προτερῆσαν τῆς ἐν τῷ Καπιτωλεῖῳ στέψεως του, τὴν παρχμονὴν τῆς δόξης του, τὴν 13 Ἀπριλίου τοῦ 1593.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος βίος τοῦ ἀθανάτου ἐκείνου ποιητοῦ τὸν ὁποῖον ἡ φύσις ἠνάγκασε νὰ στιχομυγῆται περὶ τὸ ἔβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, νὰ τελειώσῃ τὸ ἀριστόργημα του, τὴν *ἐλευθερωμένην Ἱερουσαλήμ*, κατὰ τὸ τριακοστὸν καὶ νὰ μείνῃ ἐρωτόληπτος μέχρι θανάτου; τοιοῦτος ἐπαναλαμβάνων ὑπῆρξεν ὁ ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος βίος ἐνός τῶν λαμπροτέρων ναῶν ὅσους ποτε ἡ Ἰταλία καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐγέννησε.

Τὸ σῶμα του ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου. Ἀνήγειρον δὲ αὐτῷ μνημεῖον

οι τοῖς μονῆς ταύτης καλόγηροι, φέρον ἐπιγραφὴν τοιαύτην.

TORQUATI TASSI
OSSA HIC JACENT
HIC, NE NESCIUS ESSET, HOSPEES
FRATRES HUIUS ECCLESIAE
POSERUNT. (1)

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Κ. ΝΑΟΥΜ.

ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΥΠΗΡΞΕ ΝΑΠΟΛΕΩΝ.

Ναπολέων ὁ Βοναπάρτης, περὶ οὗ τοσαῦτα ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν δὲν ὑπῆρξε ποτέ· εἶναι πρόσωπον ἀλληγορικόν, εἶναι ὁ ἥλιος προσωποποιημένος. Ἡ δὲ διαβεβαίωσις ἡμῶν αὕτη καταδειχθήσεται σαφέστερον ἀφοῦ ἀποδείξωμεν ὅτι ὅσα ἐδημοσιεύθησαν περὶ τοῦ Ναπολέοντος τοῦ μεγάλου ἐρανίσθησαν ἅπαντα ἐκ τοῦ ἡλίου. Ἰδομεν ἐν συνόψει τί λέγουσι περὶ τοῦ ἐνδόξου τούτου ἀνδρός.

Α', λέγουσιν, ὅτι ἐκαλεῖτο Ναπολέων Βοναπάρτης, ὅτι ἐγεννήθη εἰς νῆσόν τινα τῆς Μεσογείου, ὅτι ἡ μήτηρ του ἐκαλεῖτο Λαιτίτια, ὅτι εἶχε τρεῖς ἀδελφάς καὶ τέσσαρας ἀδελφούς, ὧν τρεῖς μόνον ὑπῆρξαν βασιλεῖς, ὅτι κατέπαυσε μεγάλην τινα ἐπανάστασιν, ὅτι εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ δεκαεὶ στρατάρχας καὶ κράτους ὧν δώδεκα μόνον ἦσαν ἐνεργεῖα, ὅτι ἐθριάμβευσεν εἰς τὴν μεσημβρίαν καὶ ὅτι ἠτήθη εἰς τὸν βορρᾶν, ὅτι, τέλος, μετὰ δωδεκαετῆ βασιλείαν, ἦν ἤρξατο ἐλθὼν ἐξ Ἀνατολῶν, ἔδυσεν εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Δύσεως.

Ἐπολείπεται ἤδη νὰ μάθωμεν ἐὰν αἱ διαφοροὶ αὗται μερικότητες ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ ἡλίου ἢ εἰκῆ καὶ ἀνευ λόγου ἀπεδόθησαν εἰς αὐτόν. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ὅστις δήποτε ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα ἡμῶν εὐχερῶς εἰς τοῦτο θέλει περῆσθαι. Καὶ πρῶτον ἅπαντες γνωρίζομεν ὅτι ὁ ἥλιος καλεῖται Ἀπόλλων παρὰ τῶν ποιητῶν ἢ δὲ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ὀνόματος Ἀπόλλων καὶ Ναπολέων δὲν εἶναι μεγίστη· καταδειχθήσεται δὲ ἐπιμικροτέρα ἐὰν ἀνέλθωμεν εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν, ἥτοι τὴν παραγωγὴν τῶν δύο τούτων λέξεων.

(1) Ἐντάλλει κείναι τὰ ὄσα τῶν Τουρκούτων Τάσσου, ἵνα δὲ μὴ ἦναι ἀγνωστον ποῦ κείναι, ἐπέγραψαν ταῦτα οἱ μοναχοὶ τοῦ μονητηρίου τούτου.

Γνωστόν ὅτι τὸ ὄνομα Ἀπόλλων, ὅπερ σημαίνει καταστροφικός, ἀπεδόθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν ἥλιον, ἕνεκα τοῦ λοιμοῦ ὃν ἐπεμψεν αὐτοῖς ἐστρατοπεδευμένοις περὶ τὴν Τροίαν, ἕνα μέρος τοῦ μεγαθύμου αὐτῶν στρατοῦ ἀπόλωτο ὑπὸ τοῦ ὑπερβάλλοντος καύσωνος καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας, διὰ τὸν πᾶν ἀνοίκειον καὶ ὑβριστικὸν τρόπον, δι' οὗ ὁ ἥρωας Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἀπέπεμψεν ἀκρόντα τὸν πολιοῦτρα ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν φλόστορον πατέρα τῆς βοώπιδος καὶ λευκωλένου Χρυσήδος· Χρῦσιν, αἰτήσαντα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Ἡ δὲ ζωρὰ φαντασία τῶν ἐλλήνων ποιητῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀτυχοῦς τυφλοῦ τῆς Σμύρνης ῥαψωδοῦ, μετεποίησεν εἰς πύρινα βέλη τὰς φλογεράς τοῦ φωστήρος· τῆς ἡμέρας ἀκίνας, ἅτινα ὁ παρωργισμένος θεὸς, χωόμενος κῆρ, ἔριψε κατ' αὐτῶν πανταχόθεν ἵνα ἐκδικήσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς· τοὺς ὑβριστὰς τοῦ εὐνοουμένου αὐτοῦ ἱερέως καὶ ἅτινα θὰ τοὺς ἐξωλόθρευον ἀφρεύκτως ἅπαντας, ἐὰν, ἵνα κατευνάσῃ τὴν δικαίαν ὀργὴν αὐτοῦ, δὲν ἀπέδιδον τὴν παραίτιον ὄλων αὐτῶν τῶν δυστυχημάτων αἰχμάλωτον Χρυσήδα, ὅπως προεῖπε τοῦτο καὶ ὁ πολυῖδμων μάντις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Κάλχας ὁ Θεστορίδης· εἰς τοὺς ἀκολούθους στίχους τοῦ Α. Ἰλιάδος 97—100

« Οὐδ' ὄγε πρὶν Δαναοῖσιν ἀικέα λοιγὸν ἀπώσει
» πρὶν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἐλικώπιδα κούρην
» ἀπριάτην, ἀνάποιον, ἄγειν δ' ἱερὴν ἐκατόμβην
» εἰς Χρῦσῃν· τότε κέν μιν ἱλασάμενοι πεπίθωμεν. »

Πιθανώτατα λοιπὸν τότε καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἐπωνόμασαν οἱ Ἕλληνες τὸν ἥλιον Ἀπόλλωνα, ἀλλ' οἶα δήποτε καὶ ἐὰν ἦ ἡ περίστασις ἢ ἡ αἰτία δι' ἣν ἀπεδόθη τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τὸν ἥλιον, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ λέξις Ἀπόλλων σημαίνει καταστροφικός, ἐξολοθρευτής· ὡς Ἀπόλλων καὶ Ἀπολέων εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ, διότι παράγονται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐλληνικοῦ ῥήματος ἀπο.λ.ύω ἢ ἀπο.λέω, ὅπερ σημαίνει χάνω, φονεύω, ἐξολοθρεύω· εἰς τρόπον ὅστε ὁ νομιζόμενος ἥρωας τοῦ αἰῶνός μας, ὅστις ἐκαλεῖτο Ἀπολέων, σημαίνει ὅτι εἶχε τὸ αὐτὸ ὄνομα μετὰ τὸν ἥλιον, καὶ οὕτω συμπληροῦν ἅπασαν τὴν σημασίαν τοῦ ὀνόματος τούτου, καθότι μᾶς τὸν περιέγραψαν ὡς τὸν μέγιστον καταστροφία τῆς ἀνθρωπότητος ἀφ' ὅσους ὑπῆρξαν ποτέ! — Ἀλλ' ἴσως μᾶς ἀντίπωσιν ὅτι τὸ ἄτομον τοῦτο ἐκαλεῖτο Ναπολέων καὶ οὐχὶ Ἀπολέων, κατὰ συνέπειαν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸ ὄνομά του ἐν ἀρχικὸν γράμμα

μα ὅπερ ἐλλείπει εἰς τὸ τοῦ ἡλίου. — Μάλιστα, ὑπάρχει οὐχὶ ἐν γράμμα, ἀλλὰ μᾶλλον μία συλλαβὴ περιπλέον, διότι, κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς αἱ ἐνεγράψαν πανταχοῦ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, τὸ ἀληθές ὄνομα τοῦ νομιζομένου τούτου ἥρωος ἦτο Νεαπολέων ἢ Νεαπολλύων, ὅπως φαίνεται εἰσέτι ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς πλατείας Βα. δ' ὄμ.

Ἄλλ' ἡ πλεονάζουσα αὕτη συλλαβὴ δὲν προσθέτει οὐδεμίαν διαφορὰν, ἀπ' ἐναντίας ἢ συλλαβὴ αὕτη ἐλληνικῆς καταγωγῆς οὔσα, ὡς καὶ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ὀνόματος εἶναι μόνον ἐπιβεβαιωτικὸν (καὶ ἢ ρη) σημαῖον ἀληθῶς, ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι Ναπολέων σημαίνει ἀληθῶς ἐξολοθρευτής, ἀληθῶς Ἀπόλλων. Εἶναι λοιπὸν πράγματι ὁ ἥλιος προσωποποιημένος.

Ἀλλὰ τί νὰ εἴπωμεν διὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ ὄνομα; τί σχέσις δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τοῦ Βοναπάρτου καὶ τοῦ ἡλίου; Ἀληθές ὅτι ἡ σχέσις αὕτη ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν φαίνεται ἀλλ' ἐννοοῦμεν τοῦλάχιστον, ἐπειδὴ ἡ λέξις buona parte σημαίνει καλὸν μέρος, ὅτι πρόκειται ἀναμφιλέκτως περὶ πράγματος ὅπερ ἔχει δύο μέρη, ἐν καλὸν καὶ ἐν κακόν, περὶ πράγματος δηλ. ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἥλιον Ναπολέοντα, καθόσον οὐδὲν ἕτερον ἀναφέρεται τόσον ἀμέσως εἰς τὸν ἥλιον ὅσον ἡ καθημερινὴ αὐτοῦ ἐμφάνισις, ἧς ἀποτελέσματα εἰσὶν ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ, τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος· τὸ φῶς, ὅπερ ἡ παρουσία αὐτοῦ παράγει, καὶ τὸ σκότος, ὅπερ γεννᾶται ἀρνητικῶς ὡς ἐκ τῆς ἀπουσίας του. Εἶναι λοιπὸν μία Περσικὴ ἀλληγορία, εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Ὁρομάζου καὶ τοῦ Ἀρμάνη, ἡ βασιλεία τοῦ φέγγους καὶ τοῦ σκότους, τὸ Κράτος τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν πνευμάτων, εἰς ἃ, κακοποιὰ πνεύματα τοῦ σκότους, ἀφιέρωναν οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅσους καταρῶντο διὰ τῆς φράσεως ταύτης ἐκφράσεως abi in malam partem (ἔρρε εἰς τὸ κακὸν μέρος) ἐννοοῦντες τὸ σκότος. Ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦ mala parte ἠνθῶν τὸ σκότος, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι διὰ τοῦ Bonaparte ὀφείλομεν νὰ ἐννοήσωμεν τὸ φῶς. Εἶναι ἡ νύξ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἡμέραν. Εἰς τρόπον ὅστε δὲν δυνάμεθα ν' ἀμφιβάλλωμεν παντάπασι ὅτι καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχει μεγίστην πρὸς τὸν ἥλιον σχέσιν, ἰδίᾳ ὅταν βλέπωμεν τοῦτο συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις εἶναι αὐτὸς ὁ ἥλιος, ὡς ἀπεδείξαμεν ἤδη.

Β'. Ὁ Ἀπόλλων, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἐγεννήθη εἰς νῆσόν τινα τῆς Μεσογείου (τὴν Δῆλον) οὕτω καὶ τὸν ἡμέτερον ἥρωα μυθο-

λογοῦσι γεννηθέντα εἰς τινὰ τῆς Μεσογείου νῆσον, ἐκ προτιμῆσεως ἐκλέξαντες τὴν Κορσικὴν, ὅτι ἡ θέσις αὐτῆς πρὸς τὴν Γαλλίαν, ἔνθα διατείνονται αὐτὸν βασιλεύσαντα, εἶναι ἡ αὕτη σχεδὸν οἶα ἢ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων ἔσχε τοὺς κυριωδέστερους αὐτοῦ Ναυὺς καὶ Μαντεῖα. Δὲν ἀντιλέγομεν ὅτι ὁ Πανσάνιας θεωρεῖ τὸν Ἀπόλλωνα Αἰγύπτιον θεῖον, φρονοῦμεν μόνον ὅτι δὲν εἶναι παντάπασι ἀνάγκη νὰ ἦναι τις γεννημένος ἐν Αἰγύπτῳ ἵνα θεωρηθῆται καὶ Αἰγυπτιακὴ θεότης, ἀπ' ἐναντίας ὁ Πανσάνιας ἠνθῶν μόνον νὰ μᾶς εἴπῃ, ὡς νομιζόμεν, ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἐλατρεύετο τόσον ἐν Ἑλλάδι ὅσον καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπερ καθιστᾷ καταφανεστέρην τὴν μεταξὺ Ναπολέοντος καὶ ἡλίου σχέσιν, καθόσον, ὡς μᾶς διαβεβαίωσιν, ἐν Αἰγύπτῳ ἰδίᾳ ἐκλείσθη ὁ Ναπολέων περιβληθείς ὑπεράνθρωπον δόξαν, ἀπολαθὼν τῶν μεγίστων τιμῶν αἰτινες ὁμοίωζον μᾶλλον πρὸς λατρείαν, καθότι ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων ὁ κατ' ἐξοχὴν φίλος τοῦ Μωάμεθ.

Γ'. Διατείνονται ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Λαιτίτια· ἀλλὰ διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου «Letitia», ὅπερ σημαίνει χαρὰ, ἠέλθησαν βεβαίως νὰ σημάνωσι τὴν αὐγὴν ἧς τὸ ἀμυδρὸν φέγγος διαχέει τὴν χαρὰν εἰς ἅπασαν τὴν φύσιν, τὴν χαροποιᾶν αὐγὴν ἧτις φέρει τὸν ἥλιον εἰς τὸν κόσμον, ὅπως ψάλλωσιν ὄλων τῶν αἰώνων οἱ ποιηταὶ ὑποτιθέντες αὐτὴν ἀνοίγουσαν διὰ τῶν ῥοδίνων καὶ καλλιχρῶν αὐτῆς δακτύλων τὰς πύλας τοῦ Οὐρανοῦ, ὅπως τοσάκις χαριέντως καὶ ἀπλοϊκῶς ἐπαναλαμβάνῃ ὁ ἀθάνατος φοῖβος « Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως » κλπ. Ἀξιοπαρατήρητον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι κατὰ μὲν τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἡ μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκαλεῖτο Λητώ, κατὰ δὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν Λατόρη, οἱ δὲ Νεώτεροι μετεποίησαν τοῦτο εἰς τὸ Letitia ἢ Loetitia, οὐσιαστικὸν τοῦ ῥήματος Loetor ἢ τοῦ ἀχρήστου Loeteo σημαίνοντος, ἐμπνέω τὴν χαρὰν. Καὶ ἐκ τούτου λοιπὸν βεβαιούται ὅτι ἡ Λαιτίτια ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Δ'. Κατὰ τὰ ἀδόξενα ὁ υἱὸς οὗτος τῆς Λαιτίτιας εἶχε τρεῖς ἀδελφάς. Αἱ ἀδελφαὶ αὗται εἰσὶ βεβαίως αἱ τρεῖς χάριτες αἰτινες μετὰ τῶν ἐννέα Ἑλληνίδων Μουσῶν (ὡς ἄλλων Κυριῶν τῆς τιμῆς) ἀπετέλουν τὸ γόητρον καὶ τὸν στολισμὸν τῆς Αὐλῆς τοῦ ἀδελφοῦ των Ἀπόλλωνος. Ε'. Λέγουσιν ὅτι ὁ νέος οὗτος Ἀπόλλων

είχε τέσσαρες αδελφούς. Οί αδελφοί οὗτοι εἰσὶν ἀναντιρρήτως αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους, ὡς παρακατιόντες θέλομεν ἀποδείξει. Καὶ πρῶτον, ἵνα μὴ θορυβηθῶσιν ἢ μᾶλλον σκανδαλισθῶσιν σεμνότυφοί τινες ἀναγνώσται ἡμῶν ὅτι ἀντιπαριστώμεν ὑπ' ἀνδρῶν μᾶλλον ἢ ὑπὸ γυναικῶν τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, διαβεβαιώμεν αὐτοὺς ὅτι τοῦτο οὐδὲν ἔχει τὸ παράδοξον καθότι ἐκ τῶν τεσσάρων ὥρῶν τοῦ ἔτους εἰς τὸ Γαλλικόν, μία μόνη, τὸ φθινόπωρον (L' automne) εἶναι γένους θηλυκοῦ, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἀκόμη διαφωνοῦσιν οἱ ἡμέτεροι (Γάλλοι) γραμματικοί, εἰς τὸ Λατινικόν ὅμως τὸ Automnus εἶναι γένους ἀρσενικοῦ ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ τρεῖς ὥστε καὶ ἐν τούτῳ οὐδὲν τὸ ἀπαῖδον. Ὅτι οἱ τέσσαρες οὗτοι αδελφοὶ τοῦ Ναπολέοντος ἀντιπαριστώσι τοὺς τέσσαρας τοῦ ἔτους καιροὺς καταφανέστερον ἐκ τῶν ἐπομένων γενήσεται. Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων ἀδελφῶν τοῦ Ναπολέοντος οἱ τρεῖς μόνον, ὡς λέγουσιν, ἐβασίλευσαν οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι εἰσὶ, τὸ Ἔαρ, ὅπερ βασιλεύει ἐπὶ τῶν ἀνθῶν, τὸ Θέρος, ὅπερ βασιλεύει ἐπὶ τῶν ἀμυγῶν, καὶ τὸ φθινόπωρον ἐπὶ τῶν καρπῶν καὶ ἐπειδὴ αἱ τρεῖς αὐταὶ ὥραι τοῦ ἔτους ζωογονοῦνται ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἐνεργητικῆς ἐπιρροῆς τοῦ Ἥλιου, διὰ τοῦτο μᾶς λέγουσιν ὅτι ἐκ τῶν τεσσάρων οἱ τρεῖς μόνον ἐβασίλευσαν, ἀποκλείοντες τὴν χειμῶνα, ὅστις δὲν βασιλεύει ἐπ' οὐδενός. Ἀλλ' ἐάν, ἵνα ἀκρωτηριασῶσι τὴν ἀλληγορίαν ἡμῶν, διατεινῶνται ὅτι καὶ ὁ χειμῶν ἔχει τὸ Κράτος του, ἀποδίδοντες αὐτῷ τὴν μελαγχολικὴν ἡγεμονίαν τῶν πάγων καὶ τῶν χιόνων αἵτινες κατὰ τὴν δυσάρεστον καὶ ὀχληρὰν ταύτην ἐποχὴν λευκαίνουσι τὰς τερπνοτάτας ἐξοχὰς ἡμῶν, ἔχομεν καὶ πρὸς τοῦτο ἐτοίμην τὴν ἀπάντησιν. Δι' αὐτοῦ ἠθέλησαν νὰ σημάνωσι τὴν γελοῖαν καὶ ματαίαν ἡγεμονίαν ἣν ὁ ἀδελφός οὗτος τοῦ Ναπολέοντος περιεβλήθη μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, ἡγεμονίαν ἣν ἐκ προτιμήσεως ἀπέδωκαν αὐτῷ εἰς τὸ χωρίον Canino, καθότι ἡ λέξις canino παραγομένη ἐκ τοῦ canis σημαίνοντος τὰς πολιὰς τρίχας τοῦ ψυχροῦ γήρατος, ἀναπολεῖ ὀλόκληρον τὸν χειμῶνα, καθ' ὃν τὰ περιβάλλοντα τὰς τερπνοτάτας κλιτύας ἡμῶν δάση, ἅτινα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ποιητῶν φαίνονται ὡς κόμη, κατακαλυπτόμενα ὑπὸ τῶν πάγων καὶ τῶν χιόνων, παρουσιάζουσι σαφῶς, τὰς πολιὰς τρίχας τῆς ἐξησθενηκυίας φύσεως ὅπως ψάλλει καὶ ὁ Ῥωμαῖος ποιητής, λέγων

«Can gelidus crescit canis in montibus humor»

ἦτοι

«Ὅτε ὁ πάγος αὐξάνει ἐπὶ τῶν παλλεύκων ὄρεων.»

Ὅστε ὁ νομιζόμενος οὗτος Πρίγκιψ Κάνινος εἶναι ὁ χειμῶν προσωποποιημένος, ὁ χειμῶν ὅστις ἄρχεται ὅταν οὐδὲν ὑπαλείπεται πλέον ἐκ τῶν τριῶν ὠρίων ὠρῶν, τοῦ ἡλίου ἀπωτάτω ὄντος τῶν ἡμετέρων χωρῶν τῶν καταλαμβάνομένων ὑπὸ τῶν ὀρητικῶν τέκνων τοῦ βορρᾶ, ὅπως ὀνομάζουσιν οἱ ποιηταὶ τοὺς ἐκεῖθεν πνέοντας ἀνέμους, οἵτινες μαραίνουσι τὰς ὠραίας καὶ ἀνθηρὰς ἡμῶν ἐξοχὰς, καλύπτοντες αὐτὰς ὑπ' ἀνυποφόρου λευκότητος. Τοῦτο βεβαίως παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν μυθώδη εἰσβολὴν τῶν βορείων λαῶν εἰς Γαλίαν, ἐνθα ἐξηφάνισαν πολυχρωμόν τινα σημαῖαν, δι' ἧς αὕτη ἐκοσμεῖτο, ἵν' ἀντικαταστήσωσι τὴν λευκὴν τὴν κατακαλύψασαν ἀκολούθως ὀλόκληρον τὴν Γαλίαν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ μυθώδους Ναπολέοντος. Περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ταῦτα πάντα εἰσὶν ἐμβλημα, σύμβολον τῶν πάγων οὐ; οἱ ἑσθῆροι ἀνεμοὶ μᾶς κομίζουσι κατὰ τὸν χειμῶνα, ἀντὶ τῶν θελκτικωτάτων ποικίλων χρωμάτων ἅτινα ὁ ἥλιος παράγει ἐν ταῖς χώραις ἡμῶν πρὶν ἢ παρεγκλίνας ἀπομακρυνθῆ ἡμῶν, ὅτι ἐν γένει εἰσὶν ἀλληγορικαὶ εἰκόνες, ὧν τὴν ἐντελῆ πρὸς τοὺς εὐφυεῖς τῶν ἀρχαίων περὶ ἡλίου μύθους ὁμοιότητα διορθῶ τις εὐκόλως ὅσον ἐπιπόλαιος παρατηρητής καὶ ἂν ἦ.

Σ'. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς πάντοτε μύθους ὁ Ναπολέων ἔσχε δύο γυναῖκας, ὡς ὁ Ἥλιος. Αἱ δύο αὐταὶ σύζυγοι τοῦ Ἥλιου ἦσαν ἡ Σελήνη καὶ ἡ Γῆ. Ἡ Σελήνη κατὰ τοὺς Ἕλληνας, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Πλούταρχος ὁ γηραιὸς τῆς Καιρωνεῖας φιλόσοφος, καὶ ἡ Γῆ κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους μὴ λησμονῶμεν ὅμως καὶ τοῦτο ὅτι ἐκ μὲν τῆς μίας, ἦτοι τῆς Σελήνης, δὲν ἔλαβεν ἀπογόνους, ἐνῶ ἐκ τῆς ἑτέρας ἀπέκτησεν ἕνα μνησθέντος οὐδὲν, τὸν μικρὸν Ὄρον, τὸν υἱὸν τοῦ Ὁσίριου καὶ τῆς Ἰσιδος, ἦτοι τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Γῆς, ὅπως ἀναγινώσκουμεν ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ Θεολογίᾳ, εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ὁραίου ὁ σελίς 64 καὶ ἐφεξῆς. Ἡ Ἰνδοαγυπτιακὴ αὕτη ἀλληγορία, καθ' ἣν ὑπὸ μὲν τοῦ Ἥλιου ἐγονομοποιήθη ὑπὸ δὲ τῆς Γῆς ἐτέχθη ὁ μικρὸς οὗτος Ὄρος (Horus), παριστῶσι τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς, καὶ δι' αὐτὸ βεβαίως ἔθεσαν τὴν γέννησιν τοῦ νομιζομένου υἱοῦ τοῦ Ναπολέοντος τὴν 20 Μαρτίου κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, διότι

τότε ἰδίᾳ οἱ καρποὶ οὗτοι λαμβάνουσι τὴν μεγίστην αὐτῶν ἀνάπτυξιν.

Ζ'. Λέγουσιν οἱ Ναπολέον κτεπέαυσε δεινὴν τινα μάστιγα, καταμαστίσασαν ἅπασαν τὴν Γαλίαν καὶ καλουμένην Ἰδραν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐξετάσωμεν καὶ τοῦτο μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε εὐθυδικίας καὶ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Ἰδρα σημαίνει, νομιζόμεν, ὄφις, ὀλίγον δὲ διαφέρει περὶ τοῦ εἶδους, προκειμένου περὶ μυθολογίας, ἢ Ἰδρα δὲ αὕτη εἶναι ὁ Πυθῶνιος Δράκων, ἐρπετὸν μέγα, τὸ ἀντικείμενον τοῦ φόβου καὶ τρόμου τῆς Ἑλλάδος ὅλης, ὃν διεσκέδασεν ὁ Ἀπόλλων, φονεύσας τὸ θηρίον, (τοῦτο μάλιστα ἀναφέρεται ὡς τὸ πρῶτον ἀνδραγάθημα τοῦ Ἀπόλλωνος) καὶ διὰ τοῦτο μᾶς λέγουσιν ὅτι ὁ Ναπολέων ἤρξατο τῆς βασιλείας του καταβαλὼν τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν ἐπίσης χιμαιρικὴν ὡς καὶ ἡ λοιπὴ ἱστορία του. Γνωστὸν ἄλλως τε ὅτι ἡ λέξις révolution (ἐπανάστασις) κρητήθη ἐκ τοῦ Ἀκτικικοῦ revolutus ὅπερ σημαίνει συνστραμμένος περὶ ἐαυτόν. Ἐννοεῖ λοιπὸν τὸν Πύθιον Δράκοντα καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Η'. Ὁ περιβόητος οὗτος μαχητὴς τοῦ 18. αἰῶνος εἶχε, λέγουσι, δώδεκα στρατάρχας τοῦ Κράτους του, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πολυκρίθμου στρατοῦ του, καὶ τέσσαρας ἐν ἀρχῇ. Οἱ δώδεκα πρῶτοι εἰσὶ βεβαίως τὰ δώδεκα Ζωδιακὰ σημεῖα βίνοντα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ναπολέοντος Ἥλιου καὶ διοικοῦντα ἕκαστον μεραρχίαν τῆς ἀναριθμητοῦ στρατιᾶς τῶν ἀστέρων (ὅπως καλοῦνται καὶ ἐν τῇ Γραφῇ ἔτι, οὐράνιος στρατιά) οἵτινες διακρίνονται κατὰ τὴν ἀστρονομίαν εἰς δώδεκα σωρείας ἢ μέρη ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰ 12 Ζωδιακὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Οὗτοι εἰσὶν οἱ δώδεκα στρατάρχαι, οἵτινες, κατὰ τὰ μυθώδη χρονικά τῆς Ἐποχῆς ἡμῶν, ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπὸ τὸ Κράτος τοῦ Ναπολέοντος. Οἱ τέσσαρες δὲ ἄλλοι εἰσὶ πιθανῶς τὰ τέσσαρα κέντρα τοῦ ὀρίζοντος, ἅτινα πράγματι ἀκίνητα ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς ταύτης συγκινήσεως τοῦ Σύμπαντος (non-actantia) ἐξαίρετως διὰ τῆς μὴ ἐνεργείας (passivité) περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται. Οὕτως ἅπαντες οἱ στρατάρχαι αὐτοῦ, εἴτε ἐν ἐνεργείᾳ εἴτε μὴ, εἰσὶν ὄντα καθαρῶς συμβολικὰ μηδέποτε ὑπάρξαντα ὡς καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν.

Θ'. Μᾶς λέγουσιν ὅτι ὁ περίφημος οὗτος Ἀρχηγὸς τοσούτων ἐνδόξων καὶ ἀνδρείων στρατευμάτων, ἀφοῦ διέτρεξε νικηφόρος τὴν Μεσημβρίαν, ἀπώλεσε τὴν ἰσχύον καὶ ζωηρότητα αὐτοῦ εἰσδύ-

σας παραπολὺ εἰς τὸν βορρᾶν. Οὐδὲν τούτου χαρακτηρίζει κίβητον τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ ἥλιος λάμπει καὶ θερμαίνει εἰς Μεσημβρίαν, ψυχρὸς δὲ καὶ χλιαρὸς πᾶν ἀναφαίνεται εἰς τὸν βορρᾶν, ὅπως λέγουσι καὶ περὶ τοῦ Ναπολέοντος; Ἄξιον παρατηρήσεως ὅμως εἶναι τοῦτο, ὅτι ὁ ἥλιος μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν χωρεῖ πρὸς βορρᾶν ἀπομακρυνόμενος τοῦ Ἰσημερινοῦ, μετὰ τριῶν δὲ περίπου μηνῶν πορείαν πρὸς τὰς χώρας ταύτας συναντᾷ τὸν βορείον τροπικόν, ὅστις τὴν βιάζει νὰ ὀπισθοχωρήσῃ αὐτὴς πρὸς Νότον, ἀκολουθοῦντα τὸν τροπικόν τοῦ Καρκίνου, ὄνομα ὅπερ ἀπέδωκαν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ ὀρίζοντος ἵνα σημάνωσι τὴν ὀπισθοχωρητικὴν πορείαν τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς Σφαίρας. Κατὰ τοῦτο ἐμιμήθησαν ἐξαιρετὰ τὴν φαντασιώδη ἐκστρατεῖαν τοῦ Ναπολέοντος πρὸς βορρᾶν, εἰς τὴν Μόσχαν, καὶ τὴν ἐντεῦθεν ταπεινωτικὴν καὶ ἐξευτελιστικὴν ὑποχώρησιν αὐτοῦ. Ὅστε ὅσα μᾶς διηγούνται περὶ τῶν ἐπιτυχιῶν καὶ ἀποτυχιῶν τοῦ παραδόξου τούτου μαχητοῦ εἰσὶν ἅπαντα ἀλληγορικοὶ ὑπαινιγμοὶ τῆς πορείας τοῦ ἡλίου.

Γ'. καὶ τελευταῖον ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει ἀνάγκην οὐδεμιᾶς ἐξηγήσεως ὁ Ἥλιος ἀνατελεῖ ἐξ Ἀνατολῶν καὶ δύει πρὸς Δυσμὰς, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει. Εἰς τοὺς κατοίκους ὅμως τῶν παραλίων μερῶν φαίνεται οἷον εἰς ἐγειρόμενος τὴν πρωΐαν ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς θαλασσῶν, καὶ βυθίζομενος τὸ ἑσπέρας εἰς τὰ γουσιζόντα νέφη καὶ τὰ σπινθηροβόλουντα κύματα τῆς Δύσεως. Οὕτω τοῦλάχιστον περιγράφουσι ἡμῖν ὄλων τῶν αἰῶνων οἱ Ποιηταὶ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου φωστῆρος τῆς ἡμέρας, καὶ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ἐννοῶμεν ὅσάκις μᾶς διηγούνται ὅτι ὁ Ναπολέων ἦλθεν ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν θαλασσῶν (τῆς Αἰγύπτου) ἵνα βασιλεύσῃ ἐν Γαλίᾳ, καὶ ὅτι ἀπώλετο, ἐτθέσθη εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Δύσεως (ἀγίαν Ἑλένην) μετὰ δωδεκαετῆ βασιλείαν, ἧτις οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ τὰς 12 ὥρας τῆς ἡμέρας καθ' ἣς ὁ Ἥλιος φωτίζει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.

Δὲν ἐβασιλεύσεν ἢ μίαν μόνον ἡμέραν, λέγει ὁ συγγραφεὺς τῶν Νέων Μεσηνιακῶν ὁμιλῶν περὶ τοῦ Ναπολέοντος, καὶ ὁ τρόπος δι' οὗ περιγράφει, τὴν ἀνύψωσιν, τὴν κλίσιν καὶ τὴν παρακμὴν αὐτοῦ, ὁ θελκτικὸς οὗτος ποιητὴς, ἀποδείκνυσι σαφέστατα ὅτι δὲν εἶδε καὶ οὗτος ὡς καὶ ἡμεῖς, ἐν τῷ Ναπολέοντι ἢ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἥλιου. Καὶ ἂν ἐννοεῖ βεβαίως ἄλλο τι, ὡς

ἀπεδείχθη τρανώτατα ἤδη, ἐκ τοῦ ὀνόματός τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ τὰς τρεῖς ἀδελφῶν καὶ τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς, τὰς δύο συζύγους, τοὺς δώδεκα στρατάρχας καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ. — Ἀπεδείχθη προσέτι, ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, τῶν χωρῶν ὅθεν ἦλθε νὰ βασιλεύσῃ, τοῦ χρόνου ὃν ἐδαπάνησεν ἕνα διατρέξῃ αὐτάς, τῶν χωρῶν ἐν αἷς ἐβασίλευσε καὶ ἐκείνων ἔθα ἐσβέσθη ὡγρὸς καὶ ἐστερημένος τοῦ στέμματος αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐνδοξον πορείαν του, ὡς λέγει καὶ ὁ Καζεμίρ Δελαβίν, ἀπεδείχθη, λέγομεν, ἐξ ὅλων αὐτῶν ὅτι ὁ νομιζόμενος ἦρωσ τοῦ αἰῶνός μας εἶναι ἰσχυρότερον ἀλληγορικόν, οὐτινὸς ἅπαντα τὰ προσόντα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἡλίου, καὶ κατὰ συνέπειαν Ναπολέον ὁ Βοναπάρτης, περὶ οὗ τοσαῦτα ἐλέγχθησαν καὶ ἐγράφησαν, δὲν ἐπῆρξε ποτέ!!! Ἡ δὲ πλάνη δι' ἣν τοσοῦτοι τυφλῶς ἐκλιναν τὸν αὐχένα προήλθεν ἀπὸ ἐν λάθος ἀπλοῦστατον ἀλλ' ἀσύγγνωστον, ἀπὸ ἐν quiproquo, (ἄλλ' ἀντ' ἄλλων), ἐξέλαβον δηλ. τὴν μυθολογίαν τοῦ Ἰοῦ αἰῶνος· ἀντὶ ἱστορίας.

Υ. Γ. Ἡδυνάμειθ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν πλείστας μαρτυρίας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θέσεως ἡμῶν, ἰδίᾳ αὐτάς τὰς λεγομένας Βασιλικὰς Διατάξεις, ἐν ἡ ἀληθῆς χρονολογία εἶναι ἐν πλήρει ἀντιπρῶτος πρὸς τὸν χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ νομιζομένου Ναπολέοντος, ἀλλὰ φρονούμεν ὅτι τὰ ἄχρι τοῦδε βῆθητα ἀρκοῦσι δεόντως ὥστε νὰ μὴ κάμωμεν χρῆσιν αὐτῶν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)
Κ. Ι. ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΜΒΕΡΤΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΟΖΛΑΝ.

(Συνέχεια. — Ἰδὲ Φυλλ. ΣΤ' καὶ Ζ')

— Κατ' ἀρχὰς μικροῦ ἐδέησεν, ὑπέλαβεν ὁ Λαμβέρτος νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ποσῶς. Ἡ ταχυδρομικὴ ἀμαξία τῶν ἀδελφῶν Ζολιβέρ ἐτριξεν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐπιβατῶν. Ἀναβὰς ἐκ τοῦ ὀπισθίου μέρους αὐτῆς, κατώρθωσα μετὰ μεγάλου κόπου νὰ εἰσδύσω μέχρι τοῦ βῆθους, καὶ δυνάμει τῶν γονάτων καὶ τῶν ἀγκῶνων νὰ καταλάθω μικρὰν τινα θέσιν μεταξὺ εἰκοσάδος

εὐτραφῶν γαιοκτιμῶνων, οἵτινες ἔφερον εἰς τοὺς βραχιονάς των τὸ φρικτὸν ἢ ζωϊκὸν φαινόμενον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤλπιζον νὰ λάθωσι τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ μὲν ἐκράτει ὑπερμεγέθη στάχυν σίτου ὅστις ἠνόχλει τὸν γείτονά του· ὁ δὲ γιγαντώδης ἀρδευτήριον τῆς ἐπινοίας του· οὗτος μὲν κυψέλην μέλιτος, ἐκεῖνος δὲ τελειοποιημένον ὑνίον ἀρότρου, δι' οὗ ἠροτρίου τῆς κνήμας τοῦ ἀπέναντι αὐτοῦ καθημένου· ἄλλος δὲ, κλάδον συκαμινέας πλήρη μεταξοσκωλήκων, καὶ ἄλλος τερκτώδης κραμβολάχανον· ἐνὶ λόγῳ, ἦτο ἡ Κιβωτός τοῦ Νῶε, ὃ δὲ κατακλυσμός δὲν ἦτο μακράν. Μὲ ἀκούεις προσεκτικῶς, δὲν εἶναι ἀληθές;

— Μὲ τὴν μεγαλητέραν προσοχὴν, ἀπεκρίθη ἡ Κ. Λαμβέρτου στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βραχιονοῦ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὅπως μὴ πέσῃ. — Ὑπέστως, λέγεις, κατακλυσμόν· τῷ ὄντι, πολὺ ἔβρεξεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεώς σου;

— ὦ! Θεέ μου! εἶσαι τι πλέον ἢ ἀφρημένη, ἐφώνησεν ὁ Λαμβέρτος, στρέψας τὴν σύζυγόν του κατὰ πρόσωπον· τί λοιπὸν διαλογίζεσαι;

— Διατί μοὶ κάμνεις τὴν ἐρώτησιν ταύτην;

— Διότι ἡ ἀπάντησίς σου εἶναι λίαν παράδοξος.

— Ποία ἀπάντησις;

— Σοὶ ὀμιλῶ περὶ φανταστικοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ σὺ μοὶ λέγεις ὅτι τῷ ὄντι ἔβρεξε πολὺ κατὰ τὴν ἐσπεριν. Ἄλλ' ἔκαμε, κάμνει καὶ θὰ κάμῃ τὸν ὀριότερον καιρὸν τοῦ κόσμου ἀπόψε.

— Συγνώμην... ἀλλ' ἡ ἐπιστροφή σας τόσον μ' ἐξέπληξε... καὶ ὕστερα, ἐκεῖνο ὅπερ μοὶ λέγετε εἶναι τόσον παράδοξον, τόσον παράδοξον...

— Ἰδὲ τὸ παράδοξον, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις ἐφάνη εὐχριστηθεὶς ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τῆς συζύγου του. Εἰς τὴν ἀμαξίαν τῶν ἀδελφῶν Ζολιβέρ εὐρίσκειτο καὶ τις γαιοκτιμῶν ὅστις ἐπίστευεν ἀδιστακτικῶς ὅτι θὰ λάθῃ τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον τὸ ὑποσχεθὲν κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος εἰς πάντα ἀγρονόμον, ὅστις ἤθελε δυνηθῆναι νὰ παρέξῃ ὑπερβολικὴν καὶ ἀσυνήθη εἰς τὰ ὀρνίθια εὐτραφίαν. Ἐφερε δὲ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ ὀρνίθια τινὰ σταθμίζουσαν τοῦλάχιστον ὀκτώ λίτρας. Εἰς τὰ δεξιὰ τούτου ἐκάθητο ἑτερός τις, κρεωπώλης, νομιζῶ, ὅστις ἔφερε κολοσιαῖον κῦνα τοῦ φοβερωτέρου εἶδους, μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀγριον, γέννημα ἑτεροειδοῦς συνδυασμοῦ. Τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐδείκνυεν ὀδόντας ἰκανοὺς

νὰ κατασπαράξωσιν ὀλοκλήρον ἀγρονομικὴν ἐπιτροπήν. Ἄλλ' ἔως ἐδῶ τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς...

Ὁ Λαμβέρτος ἔβητο μηχανικῶς τὴν ἐπιστολὴν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του.

Ἡ Κ. Λαμβέρτου ἀνέπνευσεν ἐκ βῆθους ψυχῆς. Οἰοεὶ ἐλπὶς τις ἔλαμψεν εἰς τὴν θέαν τῆς ἐξαφάνσεως τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης. Ἄλλ' ὅποια ἐλπὶς!

— Ἀλλὰ, σχεδὸν συγχρόνως μὲ ἐμὲ, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις τόσῳ μᾶλλον ἐπέμενε ἀκριβολογῶν, ὅσῳ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐφάνετο ἦτορον προσέχουσα εἰς τοὺς λόγους του· σχεδὸν συγχρόνως μὲ ἐμὲ ἐπέβη τῆς ἀμάξης χωρικός τις, ὅστις ἐκάθησεν ἀπέναντι τοῦ φέροντος τὴν ὀρνίθια ἀνθρώπου. Σὲ βεβαίῳ δὲ, ὅτι δὲν ἦτο ἀναρμόδιος ἡ θέσις του ἐν τῷ μέσῳ τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ζώων. Ὁ δὲ πατὴρ του ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναφέρηται ὑπὸ τοῦ Βυρφῶνος.

— Τί μοι λέγει περὶ ὀρνίθου καὶ περὶ Βυρφῶνος ἤδη! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἥτις ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασιάνων αὐτῆς εὕρισκε μικρὰν παραμυθίαν μὴ βλέπουσα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συζύγου τῆς.

— Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρικός, ἐπανελάβεν ὁ Λαμβέρτος, ἔκρυψε κατὰ τὴν ὑπὸ τὸν πλατῦν καὶ λινοῦν αὐτοῦ τρίβωνα· πηγαίνετε καὶ σεῖς εἰς τὴν ὀρνίθου; τὸν ἠρώτησέ τις σαρκαστικῶς. Ἐνοεῖται! ἀπεκρίθη οὗτος, καὶ ἂν ἐν μόνον χρυσοῦν βραβεῖον ὑπάρχῃ, ἔστω καὶ ἴσα μὲ τὴν σελήνην μεγάλο, ἐγὼ θὰ τὸ λάθω! — Ἡῦρατε λοιπὸν κἀνὲν φάρμακον κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ἀμπέλων; — Εὐρηκα καλλίτερον ἀπὸ τοῦτο! — Τί λοιπὸν; — Εὐρηκα, ὅτι αἱ ἀλώπεκες, ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου, δὲν θὰ φάγωσι πλέον οὔτε ὀρνιθοπούλια, οὔτε ἰνδιάνους, οὔτε πετεινοὺς, οὔτε ὀρνίθια! — Ἐλα δά! — Εἶναι καθὼς σοὶ λέγω· ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου... — Αὐτὸ μᾶς τὸ εἶπατε· εἶπέ μας τώρα τὴν ἀνακάλυψίν σου. — Ἀνεκάλυψα χόρτον τι τὸ ὁποῖον ἀποκοιμίζει τὰς ἀλώπεκας ὡς νὰ τὰς ἐνανούριζε ἡ παρμαύνα των. Μόλις δοκιμάσωσι τὸ χόρτον τοῦτο γασμουριῶνται καὶ ἀρχίζουσι τὸ βόγχαλτο. Φθάνει μόνον νὰ βίψῃ τις ὀλόγυρα εἰς τὰ ὀρνιθοτροφεῖα ἀπὸ τὸ χόρτον τοῦτο, καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι τελειωμένον. Ἰδοὺ τὸ χόρτον, προσέθεσε δεικνύων δράκα φύλλων, ἰδοὺ καὶ ἡ ἀλώπηξ». Καὶ ἐδείξεν ἀλώπεκά τινα, ἀληθῆ ἀλώπεκα, κρυπτομένην ὑπὸ τὸν τρίβωνά του. Κραυγὴ ἐκπλήξεως ἠγέρθη εἰς τὴν θέαν ταύτης. «Ἀλώπηξ εἰς τὴν ἀμα-

ξαν!» Ὅλοι συνωθῶντο, ἠείροντο, ἀπεμακρύνοντο μετὰ τρόμου, ἐξαιρέσει τοῦ μικτογενοῦς κυνὸς ὅστις ἐφέρετο εἰς τὴν ὀρνίθου. Ὁ κύων ὄμαξ κατὰ τῆς ἀλώπεκος μὲ ἀνοικτὸν τὸν φάρυγγα· αὐτὴ δὲ, ἥτις δὲν εἶχε ἴσως φάγει ἀρκετὸν χόρτον, ἐξυπνᾷ καὶ ῥίπτεται ἐπὶ τῆς ὀρνίθου, τὴν ὁποῖαν ζητεῖ νὰ κατασπαράξῃ, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κύων πειρατῆται νὰ κατασπαράξῃ τὴν ἀλώπεκα. Φαντάσθητι τὸν κλονισμὸν τῆς ἀμάξης. Ἐκλυδωνίζετο ὡς πλοῖον. Κάτι περισσότερον τούτου! Ὁμοίως... Πῶς νὰ σοὶ δώσω ἰδέαν τινα ἀκριβοῦς τοῦ φρικώδους τούτου σάλου;

Ἀφοῦ ἐσκέφη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τίνι τρόπῳ θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του ἰδέαν τινα τοῦ σάλου τῆς ἀμάξης, ὁ Λαμβέρτος, συνελθὼν αἴφνης τῶν σκέψεών του, ἀνέκραξε.

— Ἄ! εὐρηκα!

Ἐβύθισε ταχέως τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον καὶ ἐξήγαγε τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποῖαν πρότινον λεπτῶν εἶχε θέσει ἀφρημένως πῶς ἐντὸς αὐτοῦ.

Ὁ τρόμος τῆς Κ. Λαμβέρτου ἐπανῆλθε πάλιν μεθ' ὅλων τῶν ἀγωνιῶν αὐτοῦ.

Ὁ Λαμβέρτος ἀνέπνευε ζωηρῶς τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ἔλαβεν ὀριζοντίως δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ εἶτα κλινῶν αὐτὴν ὅτε μὲν δεξιὰ, ὅτε δὲ ἀριστερὰ, εἶπε.

— Ἰδοὺ! παρατήρησον! Πότε οὕτω ἐκινούμεθα, πότε οὕτω, πότε οὕτω...

Ὁ φόβος τῆς κυρίας Λαμβέρτου κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κατέσχεσε τῆς ἀνθρωπίνης φρονήσεως. Ἀφῆκε δηλ. κραυγὴν, ἥτις φρενήτιώδης ἐν ἀρχῇ, ἔληξεν ἠρέμα, ἢ μᾶλλον κατεπνίγη ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῆς φρίκης συσταθέντος λάρυγγος αὐτῆς.

— Ἄ! Θεέ μου, θὰ τὴν ἀναγνώσῃ!

— Ἐνθαῤῥύνηθητι, τῇ εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, τὰς ἀκοῆς τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον μόνον μέρος τῆς κραυγῆς προσέβαλε· ἐνθαῤῥύνηθητι· ἀνετρέπημεν ἀληθῶς, ἀλλὰ τόσον εὐτυχῶς, ὥστε ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθω σῶος καὶ ὑγιῆς διὰ τινος τῶν θυρίδων τῆς μυθικῆς ταύτης ἀμάξης· ἀλλὰ, καθὼς συμπεραίνεις, ἅπαξ ἐπὶ τῶν ποδῶν μου εὐρεθείς, δὲν ἠθέλησα πλέον νὰ ὑπάρχω εἰς Φονταίνεβλώ ἐν συνοδίᾳ ὀλοκλήρου φυσικῆς ἱστορίας. Ἐπέστρεψα ἐνταῦθα ταχέως, ἀγνοῶν, τὸ ὁμολογῶ, ἐὰν ἡ ἀλώπηξ κατέφαγε τὴν ὀρνίθια, ἐὰν ὁ κύων κατεσπαράξῃ τὴν ἀλώπεκα, ἐὰν κατασπαράξῃσιν καὶ αἱ τρεῖς ἀμοιβαίως, ἢ μᾶλλον ἐὰν κατέφαγον τοὺς ἐπιβάτας, ἀλλὰ διανοού-

μενος σπουδαίως νὰ ζητήσω καὶ ἐγὼ βραβεῖον ἐκ τῶν ἀγροτικῶν ὁμηγύρων, διότι κατ' ὄψιν θωσα νὰ ἐξέλθω ζῶν τοῦ θηριοτροφείου ἐκεῖνου. Ἔλοιπόν! τί λέγεις τώρα περὶ τοῦ συμβάντος μου; ἠρώτησεν ὁ Λαμβέρτος θωπεύσας διὰ τῆς ἐπιστολῆς τὸ παραμεμορφωμένον πρόσωπον τῆς συζύγου του.

— Λέγω ὅτι ἠπατώμην· Τῷ ὄντι, οὐδὲ σταγῶν βροχῆς ἔπεσε καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν.

Ὁ Λαμβέρτος ὀπισθοδρόμησεν εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀπάντησιν ἧτις ἐπεσφράγιζε τοῦ; ἐπὶ ὀλόκληρον τέταρτον τῆς ὥρας ἄσυαρ-τήτους τῆς συζύγου του λόγους.

— Ἄ! ἀνυπόφορον πλῆον, ἐφώνησεν, ἀνυπόφορον!

— Τί;

— Τί! σὲ ἐρωτῶ . . . καὶ σὺ μοὶ ἀποκρίνεσαι. . . Ἄ! μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι ἀκατανόητον, πολὺ ἀκατανόητον.

— Τί εἶναι ἀκατανόητον;

— Ὅ,τι μοὶ εἶπες ἤδη, ὅ,τι μοὶ λέγεις ἀπὸ τὴν στιγμήν τῆς εἰς Φρομονβίλλην ἐπιστροφῆς μου. Βεβαίως, θὰ σοὶ συνέβη τι ἔκτακτον.

— Σὰς βεβαίως ὅτι οὐδὲν συνέβη. . .

— Τί, τὸ ὅποῖον δὲν θέλεις νὰ μοὶ εἴπης.

— Σὰς λέγω ὅτι δὲν ἔχω τίποτε νὰ σὰς εἴπω, ὅτι οὐδὲν συνέβη κατὰ τὴν ἀπουσίαν σας.

— Ἀδύνατον!

— Σὰς ὀρκίζομαι. . .

— Ἀδύνατον! σοὶ λέγω.

— Ἀλλά, καὶ πάλιν. . .

— Καὶ πάλιν, δὲν εἶναι δυνατόν! Εἶσαι ὠχρὰ! ἰδὲ πόσον εἶσαι ὠχρὰ!

Καὶ ὤθησε ζωηρῶς τὴν Κ. Λαμβέρτου ὑπὸ τὴν λάμπιν τοῦ φανοῦ.

— Τρέμεις!

— Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποῖον μὲ ἐρωτᾶτε. . .

— Εἶσαι ψυχρὰ ὡς ὁ πάγος. . . θέλω νὰ μάθω. . . Ποῦ εἶναι ἡ Ἀδελαΐς; . . . Μήπως συνέβη εἰς ἐκεῖνον τίποτε;

— Τίποτε δὲν συνέβη εἰς τὴν Ἀδελαΐδα. . . ἠσύχασον!

— Ποῦ εἶναι ὁ Γεράρδος;

— Ἐδῶ πλησίον. . . Δὲν γνωρίζω. . . Θέλετε; . . Ἀλλά σὰς ὀρκίζομαι. . . οὐδὲν συνέβη. . . οὔτε εἰς τὸν ἕνα οὔτε εἰς τὸν ἄλλον. . . Ἐὰν δὲν μοῦ πιστεύητε. . . ὅπως σὰς πείσω. . . Τί θὰ συνέβη; . . τίς δυστυχία; . . Θέλετε νὰ τοὺς φωνάζω; Ἰπάγω νὰ κρούω τὸν κώδωνα. . .

Θὰ τρέξωσι. . . καὶ θὰ ἰδῆτε. . .

Ἡ Κ. Λαμβέρτου εἶχεν εἰσέτι ἀρκετὴν ἰσχὺν ὅπως δράμῃ εἰς τὸν πάσσαλον ἐφ' οὗ προσηρτάτο ὁ θώμιγξ τοῦ κώδωνος. Ἀλλὰ μόνι, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ κρῖνου τοῦ θώμιγγος, ἐφώνησεν.

— Ἄ! Ἰδοὺ ἐρχονται.

Ὁ Λαμβέρτος συνῆλθεν ἐκ τῆς ταραχῆς του.

— Ἐλθετε, ἔλθετε λοιπόν! εἶπεν ἡ Κ. Λαμβέρτου μετὰ φωνῆς ἐξησθενημένης ὡς ἐκ τῆς συγκινήσεως, πρὸς τὴν Ἀδελαΐδα καὶ τὸν Γεράρδον, οἵτινες ἐπετάχονον τὸ βῆμα ὅπως ταχύτερον φθίσωσιν εἰς τὸ περίφραγμα τῶν λειριῶν. Τρέξατε! σὰς ἰκετεύω.

Ἡ Ἀδελαΐς ὄλως πνευστιώσα, ἠρώτησε.

— Τί τρέχει; Τί τρέχει, λοιπόν;

— Ἰδοὺ ἡμεῖς! ἦλθ' ἡμεῖς! ἔλεγε συγχρόνως καὶ ὁ Γεράρδος.

Ἡ Κ. Λαμβέρτου, ἐλκύσασα τὴν κόρην της πρὸς τὸν Λαμβέρτον,

— Ἰδοὺ ἡ Ἀδελαΐς, εἶπε. Ἀδελαΐς, ὁ πατήρ σου ἐφοβεῖτο. . .

Ἄλλ' ἡ Ἀδελαΐς ἤδη ἐνεθάρρυνε τὸν πατέρα της.

— Μὰς εἶπον ὅτι ἐπετρέψατε καὶ ἐτρέξαμεν, ὁ Γεράρδος καὶ ἐγὼ, ὅπως μάθωμεν διὰ τίνα αἰτίαν ἐπανήλθατε τόσῳ ταχέως εἰς Φρομονβίλλην.

— Ὅθ' μάθητε τὰ πάντα. Ἀλλὰ δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἐπανηλάθω ἀπόψε τὴν διήγησιν τοῦ νυκτιῶν μου.

— Τοῦ ναυαγίου σας; ὦ! Θεέ μου!

— Ἀστεϊεύομαι. Ἄλλως τε, ἀφοῦ μὲ βλέπετε ἐδῶ, τοῦτο ἀρκεῖ ὅπως σὰς ἐνηθάρρυνῃ. Σπεύδω νὰ πράξω ὅ,τι ὄφειλον νὰ πράξω προηγουμένως.

— Τί, πάτερ μου;

— Ὁ Λουδοβίκος θὰ ἐπισάξῃ τὴν φορβάδα, καὶ θὰ πωρευθῶ ἐμπροσὶς εἰς Φονταίνεβλῶ.

— Ὅχι, πάτερ μου, ὄχι, ἐφώνησεν ἡ Ἀδελαΐς. Ἀφοῦ εἴσθε ἐνταῦθα θὰ σὰς κρατήσωμεν· δὲν θὰ ἀναχωρήσητε εἰμὴ αὐριον.

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Γεράρδος, ὦραι τινες ὀλιγώτερον, ἢ ὦραι τινες περισσώτερον. . .

— Καί· ὦραι τινες περισσώτερον, ἢ ὦραι τινες ὀλιγώτερον, ἀγαθὲ μου πάτερ.

— Ἄ! ἐπιτρέψατέ μοι. . . Ἰπεσχέθην εἰς τὴν θεῖον μου, ὑπεσχέθην εἰς τὸν συμβολαιογράφον. . .

— Ὅθ' μείνετε, πάτερ μου, ὅθ' μείνετε.

— Ἠγαπητέ μου, εἶπεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἀφοῦ σὰς παρακαλοῦμεν ὅλοι.

— Τὸ Φονταίνεβλῶ, τὸ ἡξέυρω, θὰ ἦναι αὐριον ἐξ ὀλοκληροῦ ἀφιερωμένον εἰς τὰς ἀγρονομικὰς ὁμηγύρας. Οὐδέμια ἄλλη ἐργασία θὰ γείνη. . .

— Ἀναμφιβόλως!

— Ἀναμφιβόλως, εἶπε καὶ ἡ Ἀδελαΐς μετὰ τὸν Γεράρδον.

— Ἐν τούτοις. . . ἐσκέφθη καὶ πάλιν ὁ Λαμβέρτος.

— Ὅχι, κύριε!

— Ἐὰν μὲ περιμένωσιν, ἐν τοσοῦτῳ. . .

— Ὅχι, κύριε, δὲν θ' ἀναχωρήσητε.

— Ἄλλ' Ἀδελαΐς μου, σκέρθητι. . .

— Δὲν θ' ἀναχωρήσητε! Ὁ καιρὸς εἶναι ὠραῖος· ἡ νύξ μεγαλοπρεπής! Ὅθ' σὰς παιζόμεν μουσικὴν μέγρι τῆς ἐδεκάτης ὑπὸ τὰ ὠραία ταῦτα δένδρα.

— Δαιμόνιον! ὠραῖόν μου δαιμόνιον!

— Ὅθ' μὰς φέρωσιν ἐδῶ τὸ κλειδοκύμβαλόν μου.

Καὶ ἡ Ἀδελαΐς ἔρριψε τοὺς θωπευτικούς βραχιονὰς της περὶ τὸν τράχηλον τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

— Ὅθ' ἰδῆτε! Ὅθ' σὰς φέρω ἄνω κάτω μετὰ τὴν φαιδρότητά μου.

— Ἐν τούτοις, πιάξέ με περισσώτερον ἀκόμη, κόρη μου.

— Ὅθ' μείνητε ἀφεύκτως. Τὸ πρᾶγμα ἀπεφασίση πλῆον.

— Ὑπὸ μίαν συμφωνίαν. . .

— Ὅχι συμφωνίας! Κάτω τὸ ἐπανοφώριον!

Συνωδύσασα δὲ τὴν ἐπιφώνησιν ταύτην διὰ ταχεῖας χειρονομίας, ἡ Ἀδελαΐς ἤρπασε τὸ ἐπανοφώριον τοῦ πατρὸς της.

— Σκέρθητι ὅμως. . .

Τὸ ἀναρπαχθέν ἐπανοφώριον ἐτινάχθη εἰς τοὺς χαμαιγίους κλώνας δένδρου τινὸς ἐφ' ὧν καὶ ἔμεινε.

— Κάτω τὸ ἀρχεῖον τοῦτο κάλυμμα!

Καὶ ὁ ὀδοπορικὸς πῖλος ἐρρίφθη μακρὰν ὅπως καὶ τὸ ἐπανοφώριον.

— Φέρε νὰ σοὶ ἀφαιρέσω τὰς χειρίδας ταύτας!

Καταγινόμενη εἰς τὴν ἀφίρσιν τῆς δεξιᾶς χειρίδος τοῦ Λαμβέρτου, ἡ Ἀδελαΐς συνήτησεν ἐμπόδιον· ἦτο ἡ ἐπιστολὴ, τὴν ὅποιαν καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Λαμβέρτου.

— Ἐ! τί εἶνε τοῦτο;

Ἡ Ἀδελαΐς ἀνέπτυξε ζωηρῶς τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἤρπισεν ἀναγινώσκουσα μετὰ τὴν ἀπερισκεψίαν καὶ τὸν τόνον διασκεδάζοντος μαθητοῦ.

Ἀνέγνω λοιπόν: « Ἀξιολάτρευτος φίλη μου, με εἰδοποιήσατε τὴν πρωΐαν. . . »

Ἡ Κ. Λαμβέρτου ἀπίσπατε τόσον ἀπιτόμως τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Ἀδελαΐδος, ὅστε ὁ Λαμβέρτος, ἐκπληκτικὸς καὶ ἐμβρόντητος εἰς τὴν κίνησιν ταύτην, τόσον ταχεῖαν ὅσον ἡ λάμπις τῆς ἐπὶ στιλπνοῦ χαλκοῦ ἀντανακλωμένης φλογός, δὲν ἔφθασε νὰ κατανοήσῃ ἀκριβῶς ἐν ἡ Ἀδελαΐς ἀφ' ἑαυτῆς διέκοψεν αἴφνης τὴν ἀνάγνωσιν, ἢ ἡ μήτηρ αὐτῆς τὴν ἐμπόδισε νὰ ἐξακολουθήσῃ.

Ἄλλ' εἰς τὴν αὐτὴν στιγμήν, ὁ Λαμβέρτος κρατήσας τὴν χεῖρα τῆς συζύγου του ἤρπασε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνω: « Ἀξιολάτρευτος φίλη μου, με εἰδοποιήσατε τὴν πρωΐαν ὅτι τὴν ἐσπέραν ταύτην θὰ ἀναχωρήσῃ διὰ Φονταίνεβλῶ. . . καὶ ὅτι θὰ μὲ περιμένητε εἰς τὴν μικρὰν θύραν τοῦ δάσους. Ὅχι· οὐδέποτε ἄλλοτε τοσοῦτον σφοδρῶς καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς μου ἐπόθησα τὴν ἐρωτικὴν ταύτην ὥραν: »

Ἡτμασμένος ἐγὼ! ἐφώνησεν ὁ Λαμβέρτος, καὶ λαβὼν συγχρόνως ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ ἐν πιστόλιον, ἐσκόπευσε τὴν συζύγον του.

Ἡ Ἀδελαΐς ὑπῆρξε ταχυτέρα τοῦ θίγοντος ἤδη τὸ σκάνδαλον ἀγρίου δακτύλου.

— Πάτερ μου! ἀνέκραξε καλύψατε τὴν μητέρα της διὰ τοῦ σώματος αὐτῆς, πάτερ μου! ἐμὲ πρέπει νὰ φινεύσης! . . . Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι ἰδική μου. . . ἐγράφη πρὸς ἐμέ. »

Καὶ ἔπεσε λειπόθυμος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς της.

Ἀφήσας τὸ πιστόλιον νὰ πῆσῃ τῶν χειρῶν του ὁ Λαμβέρτος εἶπεν, ὡς νὰ ἐδέχετο αὐτὸς οὗτος τὴν ἀνάφλεκτον πυρρίτιδα καὶ τὴν μολυβδίνην σφαιρὰν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προσώπου:

— Πρὸς τὴν κόρην μου ἐγράφη ἡ ἐπιστολὴ! πρὸς τὴν κόρην μου! . . .

Ε'.

Τὸ ἐργαστάσιον, τῆ ἐπιούσῃ, εἶχε τὴν συνήθη αὐτοῦ ὄψιν. Διὰ τῶν παρκαθύρων τῆς αἰθούσας, ἐν ἣ μέλλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἀρξάμενον ἤδη οἰκογενειακὸν δράμα ἀπὸ τῆς προτεραίας εἰς τὸ περίφραγμα τῶν λειριῶν, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ τοὺς ἐργάτας εἰς ἀέναον κίνησιν. Ἡ ἐργασία ἀνελάμβανε τὴν δραστηριότητά της. Ὁ διὰ τοῦ κτήματος διερχόμενος ρύαξ ἐκελάρυζε κρούων τὸν τροχὸν τοῦ σιδηρουργείου· ἡ ὑψηλὴ καὶ ἐξ ἐρυθροπλίνθων καπνοδόχῃ ἐξηκόντιζε πρὸς τὸν γλαυκὸν καὶ διαφανῆ τῆς πρωΐας οὐρανὸν τοὺς περιλειπομένους τυφῶνας τοῦ καπνοῦ. Αἱ εἰς τὸ ἐργαστάσιον δουλεύουσαι χωρικαὶ παιδίσκαι ἀφι-

κονούντο ομάδων εἰς τὸ ἐργαστήριόν των, αἱ μὲν γελῶσαι, αἱ δὲ ἄδουσαι· ἄλλαι συνδιαλεγόμεναι, καὶ ἄλλαι φωνασκοῦσαι· πᾶσαι δὲ βυθίζουσαι τοὺς λευκοὺς καὶ ὄξεις αὐτῶν ὀδόντας εἰς τεμάχιον μαύρου ἄρτου ὅπερ μάλιστα ἡ χεὶρ των ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ. Ὁ ἥλιος τοῦ φθινοπώρου, πολλαῖς λαμπρότερος καὶ θερμότερος εἰς τὰς χώρας ταύτας τοῦ θερινοῦ ἡλίου, ἐξήγειρεν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τοῦ ὀρίζοντος τὴν εὐρείαν τοπογραφίαν, ἣτις ἐφαίνετο οἰνοει εὐρισκομένη εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἔαρος. Ὑπὸ τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην λαμπρότητα ἐκρουπτε τὰ ξηρὰ καὶ θενωτὰ φύλλα της, τὰς ἐρρύτιδωμένους καὶ μεμαραμμένας ἀμπέλους της, τοὺς ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς τῶν νυκτῶν ὀμίχλης ἐρυσιδωμένους κλώνας της καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δρεπάνου τῶν θερισμῶν καὶ τῆς μαχαίρας τοῦ τρυγητοῦ ἀποφιλωθέντας ἀγρούς της. Ἀπὸ τῶν ὑψομάτων τοῦ ἐργασταίου, ὑπερκειμένου τῆς εἰκόνας ταύτης, ἡ μαγευτικὴ σκηνογραφία ἦτο πλήρης. Ἦτο εἰσέτι τὸ θέρος, ἀλλὰ τὸ θέρος μακρόθεν.

Ἐν ἄκρῳ οἰγῇ ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὄραν βαδίζοντες ἐντὸς τῆς αἰθούσης πλησίον ἀλλήλων, ὁ Λαμβέρτος καὶ Γεράρδος ἐπὶ τέλους ἔστησαν, καὶ πρώτος ὁ Λαμβέρτος εἶπε.

— Γεράρδε, ὑπάρξεις χθὲς μάρτυς τῆς δυστυχίας ἣτις μὲ ἐπάταξε.

— Ἦτις μὰς ἐπάταξε, θέλεις νὰ εἶπῃς.

— Ἐχει, δίκαιον, φίλε μου, ἣτις μὰς ἐπάταξε. — Διὰ τῆς αὐτῆς πληγῆς, ἐξήκολούθησεν ὁ Γεράρδος, συνετριβη καὶ ἡ ζωὴ μου καὶ ἡ ζωὴ σου. Πάντα τὰ περὶ μέλλοντος σχεδιάμου ἐμηδενίσθησαν. Τόσω δ' ἀπότομος ἦν ἡ ἐπὶ τῆς ὑπάρξεώς μου ἐπελθοῦσα μεταβολή, ὥστε ἐρωτῶ ἐμυτὸν ἐάν ἦμαι τῷ ὄντι ἐγὼ ἐκεῖνος ὅστις, χθὲς ἔτι τὸ ἐσπέρως παράφορος ἐξ εὐδαμονίας καὶ χαρᾶς, ἐζήτουν τούναντιόν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς εἰς τὰς κρύπτας τοῦ γραφείου μου τὸ διαβκτήριόν μου.

— Τὸ διαβκτήριόν σου, ἐρώνησεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις ἐφαίνετο προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἠλιθιότητος ἣν εἶχε δεῖξει τὴν προτερείαν ἡ σύζυγός του, ἐνῶ ἐλάλει πρὸς αὐτήν, βλέπουσα τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην μεταξὺ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Τὸ διαβκτήριόν σου! διὰ τί τὸ διαβκτήριόν σου; — Ὅπως... Ὅπως ἀναχωρήσω.

— Θέλεις νὰ μὰς ἀφήτῃς; τί λέγεις; Ὁμίλει!

— Ἀλλὰ πῶς θὰ ἔχω τὴν δύναμιν, ἐπανέλαβεν ὁ Γεράρδος, νὰ μένω εἰς τοὺς κόλπους οἰκογενείας ἐν ἡ καθ' ἑκάστην στιγμήν, καθ' ἑκάστον βῆμα, θὰ συναντῶ τὸ πρόσωπον ἐκείνης ἣν το-

σοῦτον ἠγάπων, καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἠδύναμην πλέον, ἐάν ἔμενον ἐνταῦθα, οὔτε νὰ λαλήσω οὔτε νὰ μειδιάσω;

Ὁ Λαμβέρτος εἶπε ξηρῶ; καὶ σχεδὸν ἀνευ φωνῆς.

— Τῷ ὄντι, ἡ τοιαύτη ζωὴ θὰ ἦτο φορτικὴ, ἀδύνατος.

Μετὰ παρέλευσιν τινῶν λεπτῶν, ὁ Γεράρδος, λαθῶν τὸν φίλον του ἐκ τοῦ βραχίονος, εἶπε.

— Ἄλλ' ἐν ἀναγκάζωμαι νὰ σὲ ἀφήσω, φίλε μου, δὲν θέλω ἐν τούτοις νὰ διακινδυνεύσω τὴν περιουσίαν σου, τὴν βιομηχανίαν σου, ἣτις εἶναι εἰς τόσον ἀνθηρὰν κατάστασιν. Δὲν θὰ ἀποσύρω δηλ. τὰ χρήματα ἅτινα κητέθεσα εἰς τὸ ἐργοστάσιόν σου. Διάθεε τὰ κεφάλικά μου κατὰ βούλησιν, θὲς αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν, πρᾶξον τέλος πάντων ὡς ἐάν εὕρισκόμην καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα.

— Ὡς ἐάν ἦτο καὶ σὺ ἐνταῦθα! Ἄλλ' ὅταν δὲν θὰ ἦσαι πλέον, πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ διευθύνω τὸ εὐρὸ τοῦτο κατὰσταμα, καὶ νὰ διατάσσω ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ τούτου στρατοῦ, ὅστις δὲν γνωρίζει εἰμὴ σέ; ὅστις μόνον τὰς διαταγὰς σου ἀκούει; Καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἔχω ἀπαύτως ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν σου, τῶν γνώσεών σου, τῶν ἐπιδοκιμασιῶν σου. Ἐχω ἀνάγκην νὰ σὲ ἀκούω λέγοντά μοι. «Λαμβέρτε, θάρρει! ὀδεύομεν ἐξαιρέτα!» Ὁ συνεταιρισμὸς ἡμῶν, Γεράρδε, δὲν εἶναι ἀπλοῦς, ἀλλ' εἶναι συνεταιρισμὸς καρδίας καὶ συμφερόντων, εἶναι φιλία δύο ναυτῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου, εἰς τὰς αὐτὰς ἐκτεθειμένων τρικυμίας. Ἡ ἀδελφικὴ αὐτῶν ἀγάπη ἐλαττοῖ τὰς συμφορὰς, καὶ διπλασιάζει τὴν χαρὰν των. Καὶ ἂν ὀλεθρία μῦρα διαχωρίσῃ αὐτοὺς, ὁ ἀπομυνηθεὶς, μὴ ἔχων πλέον στήριγμα, κλονίζεται, καταπίπτει εἰς ἀποθάρρυνσιν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ναύτης, ὁ μόνος ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐγκαταλειμμένος. Λάβε λοιπὸν, φίλε μου, λάβε ὀπίσω τὰ κεφάλαιά σου· πρέχουσι κίνδυνον μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν χειρῶν μου. Δὲν θὰ ἔχω πλέον, Γεράρδε, τὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας ἀπικτουμένην ἀταραξίαν. Αὐριοὶ ὁ συνεταῖρός σου θὰ σοὶ δώσῃ ἀκριβῆ λογαριασμόν. Τὸ κατὰσταμα ἡμῶν θὰ διαλυθῇ. Αὐριοὶ θὰ ἦμαι εἰσέτι ἔμπορος, ἀλλὰ σήμερον εἶμαι πατήρ.

Ὁ Λαμβέρτος ἐσιώπησεν ἐπὶ τῆς ἀποφασιστικῆς ταύτης φράσεως, ἣτις ἐμαρτύρει τὴν ὀλοσχερῇ ἐπανάστασιν τὴν ἐπενεργηθεῖσαν ἐπὶ τοῦ ροῦ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ, μέχρι τούδε ἐντίμου καὶ γαληνιαίας.

— Σήμερον εἶμαι πατήρ, ἐπανέλαβε, κλίνε τὴν κεφαλὴν ἣν ἡ θύελλα μίς μόνος νυκτὸς εἶχε καταβάλει καὶ ἐξασθενῆσει τόσον ὅσον οὐδὲ χρονία τις νόσος. Ἐχω σοβαρὰ νὰ ἐκπληρώσω καθήκοντα. Θὰ τὰ ἐκπληρώσω.

Ἐμμένων ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων λέξεων, ὁ Λαμβέρτος ἐθλιψεν αὐθορμήτως ἐπὶ τοῦ στήθους του τὴν χεῖρα τοῦ Γεράρδου, ὅστις δὲν ἐφαίνετο ἦττον ἐκείνου καταβεβλημένος, καὶ ἐξήκολούθησεν οὕτω.

— Θὰ προσκαλέσω τὴν κόρην μου. Ἡ Ἄδελαι; πρέπει νὰ ἔλθῃ.

— Φεῖσθητι αὐτῆς, εἶναι πολὺ νέα ἀκόμη. Εἰρωνικὸν καὶ πικρὸν ἐνταυτῷ μειδιάμα διέδραμε τὰ χεῖλη τοῦ Λαμβέρτου.

— Φεῖσθητι αὐτῆς, μοι λέγεις. Μὰς ἐφείσθη ἐκεῖνη τοῦ πόνου καὶ τοῦ σκανδάλου;

Ὅπως δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν φίλον του νὰ συνέλθῃ ἐκ τῶν πρώτων τούτων πικρῶν συγκινήσεων, ὁ Γεράρδος μόνον μετὰ μακρὰν σιωπὴν ἀπήντησεν:

— Ἴσως προέβημεν πέραν τοῦ δέοντος εἰς τὰς κρίσεις μας...

— Πέραν τοῦ δέοντος!

— Τοῦλάχιστον, νομίζω... Πολλάκις εἶδον μεταβολὰς πεποιθήσεων τοσοῦτον παραδόξους καὶ ὁμοῦ τοσοῦτον φυσικάς...

— Πέραν τοῦ δέοντος! ἐπανέλαβεν ὁ Λαμβέρτος ἀτενίσας ἐκεῖνον ὅστις ἐτόλμησε νὰ ἐκφέρῃ τοιοῦτον διασταγμὸν. Ἀλλὰ διὰ τί μὲ ἀφίνης, λοιπὸν;

Ἐπὶ πολλὴν ὄραν ὁ Γεράρδος ἔμεινεν ἄφωνος, ἀγνοῶν τί νὰ ἀντιλέξῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

— Ἀλλὰ, τέλος πάντων; ἐτόλμησε νὰ ἀπαντήσῃ, ἡ ἐπιστολὴ ἐκεῖνη...

— Ἐ λοιπὸν! ἡ ἐπιστολὴ ἐκεῖνη;...

— Ἡ ἐπιστολὴ ἐκεῖνη... Χθὲς ἡ ὀργὴ σὲ ἐκώλυσε νὰ τὴν ἀναγνώσῃς ὀλόκληρον.

— Ἡ ὀργὴ δὲν μὲ ἐκώλυσε παντελῶς.

— Συγγνώμην, φίλε μου, παρετήρησα καλῶς...

— Ἀπατάσαι. Ἀκολουθῶς τὴν ἀνέγνωσα ὀλόκληρον.

— Ἄ!

— Ὀλόκληρον. Εἰ καὶ δὲν κατώρθωσα νὰ γνωρίσω ἐκ τῆς γραφῆς, γραφῆς ἐπιτηδείως παραλλαχθείσης, τὸν αὐτοῦργον τῆς ἀνυπογράφου ταύτης ἐπιστολῆς, ἡ ἔννοια ὁμοῦ οὐδεμίαν ἀφίνει ἀμφιβολίαν περὶ ὑπάρξεως ἀθεμίτου σχέσεως. Οὐδεμίαν.

— Οὐδεμίαν, εἶπε καὶ ὁ Γεράρδος, καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ συμπεράσματος τούτου.

— Οὐδεμίαν, σοὶ λέγω.

Καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Λαμβέρτου συνεστάλη τὰ δάκρυά του, διὰ τῆς βίας ἴσως ἀνασταλέντα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ἀνήλθον μεθ' ὀρμῆς ἀπὸ τοῦ στήθους εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς; αὐτοῦ οἵτινες δὲν εἶχον πλέον τὴν ἰσχύν νὰ τὰ κρατήσωσι. Ἐθλιψε σπαμωδῶν τὴν καίουσαν χεῖρα τοῦ Γεράρδου; καὶ,

— Ὅχι, φίλε μου, ἐπανέλαβε, οὐδεμίαν πλέον ἀμφιβολία.

— Λαμβέρτε! Λαμβέρτε!

— Εἶναι φρικῶδες! ὦ! εἶναι φρικῶδες!

Τὰ δάκρυα, ἐπὶ τέλους, ἐξώρμησαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν λέξεων τούτων ἢ μάλλον τῆς διπλῆς ταύτης ἐπιφωνήσεως, πηγαζούσης ἐκ τῆς συντετριμμένης καὶ αἰμορροούσης ψυχῆς τοῦ Λαμβέρτου, ἐπαναλαμβάνοντος: «εἶναι φρικῶδες! εἶναι φρικῶδες! ὦ! εἶναι φρικῶδες!»

— Παῦλε! Παῦλε! ἀνέκραζεν ὁ Γεράρδος περιπτυχθεὶς τὸν φίλον αὐτοῦ ὡς ἤθελε περιπτυχθῆ ἀπηλπισμένον πατέρα, Παῦλε! εἰπέ μίαν λέξιν μόνον.

— Πῶς; ἐξηγήθητι!

— Λοιπὸν!

— Ὁμίλει! σὲ ἰκετεύω!

Ὁ Γεράρδος ἐταπεινώσε τὴν φωνήν.

Ὁ Λαμβέρτος ἔτεινε περιέργως τὸ οὖς, ὥσει ἀνέλπιστος; παραμυθία νὰ ἀνεῖρχετο πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πυθμένου τῆς ἀβύσσου.

— Τὸ δυστύχημα τοῦτο, εἶπεν ὁ Γεράρδος, μόνον εἰς σέ, εἰς ἐμέ καὶ εἰς τὴν μητέρα της εἶναι γνωστὸν, δὲν ἔχει οὕτω;

— Ἐπειτα;

— Εἰπέ μίαν λέξιν, καὶ τὸ δυστύχημα τοῦτο θέλομεν λησμονῆσαι καὶ οἱ τρεῖς.

— Καὶ οἱ τρεῖς! Τί θέλεις νὰ εἶπῃς; Μάτην ὁ Λαμβέρτος προσεπάθει νὰ ἐξάξῃ ἔννοιάν τιναν ἐκ τῶν λόγων τούτων.

— Ναί, τὸ δυστύχημα τοῦτο θέλει ταφῆ μεταξὺ ἡμῶν τῶν τριῶν.

— Δὲν ἐννοῶ.

— Συγγνώμην! ἐφώνησεν ὁ Γεράρδος, θλίψας τὸν φίλον αὐτοῦ ἐπὶ στήθους πάλλοντος ἐξ υἱικῆς στοργῆς; συγγνώμην! ἐνόησας.

— Τί! μήπως θέλεις, ἐναντίον... Ὡ! ὄχι, τοσαύτη ἀφοσίωσις!

— Τὸ θέλω. Ἐνόησας.

— Ἀλλὰ δὲν σκέπτεσαι;...

— Τὸ θέλω, σοὶ λέγω.

— Ἀκουσον, Γεράρδε· ἐὰν εἶχες εἰς χεῖρας σου πλαστογραφημένην συναλλαγματικὴν, καὶ ἐὰν ἐγὼ, μὴ ὅλα ταῦτα, ἐπέμενον νὰ ἀποδεχθῶ καὶ νὰ ἐξαργυρώσω αὐτήν, θὰ συγκατετίθεσο σὺ νὰ μοὶ τὴν δώσῃς; Ἀποκρίθητι! θὰ συγκατετίθεσο;

Ὁ Γεράρδος ἐρρίφθη ἐπὶ τινος ἑδρας, μὲ τὸ πρόσωπον καταβέβλημένον ὑπὸ τῆς τοσοῦτον φοβερᾶς ἐν τῇ χυδαιότητι αὐτῆς παραβολῆς ταύτης.

Ἀνηγέρθη δὲ μετὰ τινος στιγμᾶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἢ μᾶλλον ἢ συνείδησις του ἀπήντησεν: « Ὁχι! »

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ὁ Λαμβέρτος. Ἡ κόρη μου εἶναι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀτιμὸς χάρτης. Δὲν πρέπει νὰ τὴν δώσω εἰς κανένα. Ὁ πατὴρ ὁ ὅποιος ὑπανδρεύει τὴν κόρην του, ἐνὸς γινώριζαι... δὲν εἶναι πλέον πατὴρ, εἶναι κλέπτης. Ἴδου ἡ Ἀδελαΐς, ἀφῆσάν με.

Ὁ Γεράρδος ἐπειράθη καὶ πάλιν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς προτάσεώς του· ἀλλ' ὁ Λαμβέρτος δὲν τὸν ἀφῆσε νὰ τελειώτῃ!

— Ὁχι, ὄχι! ἐρώνησεν. Ἀλλ' ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου, ἀποσύρθητι, φίλε μου, ἀποσύρθητι!

Ὁ Λαμβέρτος ἐναπολειφθεὶς μόνος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν: « Ἐρχεται, θὰ τὴν ἐρωτήσω, θὰ μάθω... θὰ μάθω τὰ πάντα. »

Ἡ Ἀδελαΐς παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ πατρὸς της μὲ ὤχρον τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξεπλάγη ὁ Λαμβέρτος μὴ ἀνευρὼν πλέον τὴν σύγχυσιν καὶ ἐξασθένησιν τῆς στιγμιαίας δὲ ταύτης ἐντυπώσεως ἐπελήφθη ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ τοσοῦτον φοβερὸν ἀντικείμενον τῆς μετὰ τῆς Ἀδελαΐδος συνεντεύξεώς του.

— Ἀδελαΐς, εἶπε πρὸς αὐτήν, μετὰ τοῦ μᾶλλον δυνατοῦ εἰς αὐτὸν προσπεποιημένου ὕψους: Ἀδελαΐς, δὲν ἔχεις ἀπέναντί σου παρωργισμένον πατέρα, ἀλλὰ φίλον ἤδη, ὅτε ἀμφότεροι εἴμεθα ἰσχυρότεροι, ἐμπιστευθῆτι μοι, τέκνον μου, ὅτι ὁ φόβος καὶ ἡ λειποθυμία σου δὲν ἤθελον σοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆς χθές. Ποῦ συνήντησας ἐκεῖνον... ἐκεῖνον τὸν νέον;

— Σᾶς καθικετεύω, πάτερ μου, μοὶ μὴ ἐρωτᾶτε περισσώτερον.

— Τούναντίον, πρέπει νὰ μάθω τὰ πάντα· τὰ πάντα, ἐννοεῖς;

Καὶ τὰ βλέμματ' αὐτοῦ Λαμβέρτου δὲν παρήκον τὰ τῆς Ἀδελαΐδος.

— Τί νὰ τῷ εἴπω; ἐσκέφθη αὐτῇ.

Ὁ δὲ Λαμβέρτος διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου ἐπανάλαβε.

— Μήπως τὸν συνήντησας εἰς Παρισίους; Ἀλλ' ἰδοὺ μετ' οὐ πολὺ τρία κλείουσιν ἔτη καθ' ἃ δὲν κατοικοῦμεν πλέον ἐκεῖ, καὶ ἤτο εἰσέτι παιδίον ὅτε ἀφῆσαμεν τοὺς Παρισίους καὶ μετέβημεν εἰς Φρομονβίλλην.

— Τί νὰ ἀποκριθῶ; εἶπε καὶ αὐθις καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἀδελαΐς, δὲν περιέμενον...

— Εἰς Παρισίους, ἐρωτῶ; ἐπανάλαβεν ὁ Λαμβέρτος.

Ἡ δὲ Ἀδελαΐς ἀπεκρίθη μετὰ συνεσταλμένου ὕψους.

— Ὁχι, πάτερ μου... ὄχι.

— Ἐδῶ λοιπὸν τὸν ἐγνώρισας;

— Ἡ Ἀδελαΐς, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συγκεχυμένη, ἐψέλλισε.

— Σᾶς ἱκετεύω καὶ πάλιν, πάτερ μου, μὴ με ἐρωτᾶτε.

— Ἐδῶ τὸν ἐγνώρισας; — Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν βλέπω περὶ τῆς ἡμῶν εἰμῆς σεβαστοῦς ἐργάτας εἰς τοὺς ὁποίους μόλις ἀποτεινεις τὸν λόγον.

Μικρὰ ἐπεκράτησε σιγῇ, μετὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐξῆς ἀπάντησις ἐξῆλθε τῶν μόλις κινουμένων χειλέων τῆς Ἀδελαΐδος.

— Ὁχι ἐδῶ, πάτερ μου· καὶ σχεδὸν συγχρόνως προσέθετο: « Ἄ! ὁ διάλογος οὗτος!... »

— Οὔτε εἰς Παρισίους, οὔτε ἐδῶ;... ποῦ λοιπὸν;... Δὲν μένει πλέον ἢ τὸ μέγαρον τοῦ θεοῦ μου... Ἀλλ' ἔχεις δίκαιον, ἡ μήτηρ σου σὲ ὠδήγησεν ἐκεῖ πολλάκις κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος, καὶ κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἀκόμη ἔτος... καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἀπορῶ πῶς δὲν ἐσκέφθη τούτο πρότερον... ἄλλ' εἰς εἰς τοῦ θεοῦ μου, μεταξὺ τῆς εἰς τὸ μέγαρον τῆς Τερψιθέας συχναζούσης κοινωνίας, ἐγνώρισας;...

— Πάτερ μου!...

— Διστάζεις· ἐκεῖ λοιπὸν!

Ἡ Ἀδελαΐς παρκαρθεῖσα ὑπὸ αὐτομάτου τινὸς κινήσεως ἰσχυρωτέρας τῆς θελήσεώς της, ἐφώνησεν.

— Ὁχι.

Ὁ Λαμβέρτος, ἀποθαρῦνθεις, ἐπανάλαβεν

— Ὁχι...

Ἀκολούθως δὲ ὑπὸ νέας ἀναζωπυρηθείς ἐλπίδος νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν.

— Τώρα ἐννοῶ! σὺ καὶ ἡ μήτηρ σου μετέβητε πολλάκις, ἐρέτας, εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Βλαγκμενίλ, παρὰ τῷ κυρίῳ Δε Γραμβάλ:... καὶ ἐκάστοτε ἐμείνατε ἐκεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας...

ἐκεῖ ἐδίδοντο δεῖπνα, μουσικαὶ συμφωνίαι, ἐρχαί, χοροὶ... Πολλοὶ νέοι ἐρχόμενοι ἐκ Παρισίων εὐρίσκοντο εἰς τοὺς χοροὺς, εἰς τὰς ἐκτάς καὶ εἰς τὰς μουσικὰς ταύτας συμφωνίας, δὲν ἔχει οὕτω;

— Ναί, πάτερ μου.

— Ἀποκρίθητι, Ἀδελαΐς, ἀποκρίθητι, σὲ ἱκετεύω: Εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Βλαγκμενίλ πρέπει νὰ ἀναζητήσω ἐκεῖνον;.. ναί;...

Στενοχωρηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐπανειλημμένων τούτων ἐρωτήσεων, ἡ Ἀδελαΐς εἶπε καθ' ἑαυτὴν.

— Τί πρέπει νὰ πράξω;... νὰ τὸν ἀφῆτω νὰ πιστεύῃ;...

Ὁ δὲ Λαμβέρτος, ἐλαβὼν τὴν βεβιασμένην σιωπὴν τῆς κόρης του ὡς ὁμολογίαν, εἶπε.

— Κύπτεις τὴν κεφαλὴν, σιωπᾶς; ἐκεῖ λοιπὸν τὸν ἐγνώρισας! Ἡδὴ δὲν ὑπολείπεται πλέον ἢ νὰ μοὶ εἴπῃς τὸ ὄνομα τοῦ νέου ἐκείνου. Τὸ ὄνομά του;

Ἡ Ἀδελαΐς προσέβλεψε τὴν θύραν δι' ἧς εἶχεν εἰσελθεῖ, καὶ κινήσεια πρὸς αὐτὴν βιαίως, ἐφώνησε.

— Πάτερ μου, τὰ βλέμματά σας...

— Ἐμπρὸς, τέκνον μου, λέγε... τὸ ὄνομά του;

Ἡ Ἀδελαΐς ἔφερε καὶ πάλιν τὸ βῆμα πρὸς τὴν θύραν ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐκράτησεν ἡδέως.

— Τὸ ὄνομά του;

— Πάτερ μου, ἡ ἀπειλητικὴ ὑμῶν ὠχρότης...

— Ἀπατάσαι· σὲ ἐρωτῶ ἀπαράχως. Ποῖον εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ διαφθορέως σου;

Ἡ Ἀδελαΐς ἀποσπασθεῖσα τῶν χειρῶν του, ἀπεκρίθη.

— Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς τὸ εἴπω· φαίνεσθε πολὺ ἥυχος· θὰ τὸν φρονεύσητε.

— Λοιπὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Λαμβέρτος, τὸν ἀγαπᾶ, καὶ ἀπεκρίθη ὑψηλοφώνως! Διατί ὁ φόβος οὗτος δι' αὐτόν; Ἀναμφιβόλως, ἡ μυστηριώδης ἐκλογή σου μὲ ἀναγκάζει νὰ παραιτηθῶ γλυκυτάτων ἐλπίδων, νὰ παραιτηθῶ τοῦ τοσοῦτον προσφιλοῦς σχεδίου ὅπερ συνέλαβον νὰ σὲ νυμφεύσω μετὰ τοῦ συνταίρου μου, τοῦ καλλιτέρου φίλου μου, τοῦ Γεράρδου...

— Ἄ! Θεέ μου, εἶπεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς ἡ Ἀδελαΐς, δὲν προσίδον!...

Καὶ τῷ ὄντι, τῇ ἤτο δύσκολον νὰ πρόδῃ, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκουσίως ἀνεδέχετο τὸ ἐγκλημα τῆς μητρὸς της, ὅτι σώζουσα ἢ πιστεύουσα ὅτι ἔσωζε τὴν μητέρα της, ἀπέβλαπεν αὐτῇ

διὰ παντὶς τὸ δικαίωμα νὰ γείνη σύζυγος τοῦ Γεράρδου. Ἡ ὀρηκτικὴ αὐτῆς προθυμία τὴν εἶχε σκοτίσει· δὲν ἐσκέφθη — καὶ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν, σκέπτεται τις; — δὲν ἐσκέφθη ὅτι σφαλῆρά τις θέσις ἐπιφέρει μυρίας ἄλλας τοιαύτας. ὅτι ἐὰν ἡ ἀλήθεια ἦναι μία, τὰ ψεύδη εἰσὶν ἀπειρα, καὶ ὅτι ἀναγκαιῶς ἔπρεπε νὰ συμβῇ ὅ,τι τὴν στιγμὴν ταύτην συνέβαινε.

Ἡ ταραχὴ τῆς δὲν διέλαθε τὸν Λαμβέρτον.

— Τί ἔχεις, Ἀδελαΐς; πρὸς τί ἡ ταραχὴ αὕτη ἦν δὲν ἠδυνήθης νὰ καταστῆλῃς;...

— Δὲν ἔχω τίποτε. Ὁ! ναί, ἐπανάλαβε καθ' ἑαυτὴν, καταμετρήσασα ὅλον τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, εἰς τὸν πυθμένα τῆς ὁπίας ἐκουσίως ἔπεσεν εἰς στιγμὴν ἀπερικέπτου ἀφοσιώσεως,

— Ὁ! ναί, τὸ πᾶν ἀπόλωτο δι' ἐμέ· Τί ἔπραξα;

— Ἀλλὰ, τέλος πάντων, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος· ἐν ἐλλείψει τοῦ συζύγου τὸν ὁποῖον ἐγὼ σοὶ ἐξέλεξα, δὲν ἐννοῶ δικτὶ, ἀφοῦ ὁ νέος ἐκεῖνος σὲ ἀγαπᾶ καὶ σὺ βεβαίως τὸν ἀγαπᾶς, δὲν ἐννοῶ δικτὶ νὰ μὴ δώσω τὴν συγκατάθεσίν μου εἰς τὸν μετ' ἐκείνου γάμον σου.

— Πόσον εἴθε ἀγαθός! ἀπεκρίθη ἡ Ἀδελαΐς· καὶ νοερῶς προσέθεσε: ἐὰν ἐγνώριζε!

— Ὅχι ἡμῶν ἀγαθότερος ἀκόμη, προσφιλές μου τέκνον, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, ἀποδεχόμενος καρτερικῶς ὅτι ὡς ἀληθὲς ἐπίστευε, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἔχη καὶ ἀπόλυτον εἰς τούτο πεποιθῆσιν, ὡς καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἐμαρτύρει. Ὁ νέος ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἴσως πλούσιος, καὶ αὐτὸς εἶναι ἀναμφιβόλως, ὁμολόγησέ το, ὁ μόνος λόγος ὅστις σὲ ἐμπόδισε μέχρι τούδε νὰ ἐξηγηθῆς πρὸς με ἐλευθέρως.

Ἀλλ' ἔττω! ἄλλ' εἰς τὸ θέλω διπλασιάσει καὶ τριπλασιάσει τὴν προίκα σου. Ἐὰν στεροῖται ἐπιτηδεύματος, θέλωμεν φροντίσαι νὰ τῷ εὐρωμεν τοιοῦτον θέλωμεν εἰσάξει αὐτὸν εἰς τὸ ἐργαστάσιον ἡμῶν, καὶ θέλωμεν τῷ παρέξει μετοχὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἡμῶν ἐργασίας. Τώρα πλέον, προσφιλέστε μου Ἀδελαΐς, πιστεύω ὅτι δὲν ἔχεις κανένα λόγον, κάμμειν πρόφασιν ὅπως μοὶ κρύψῃς τὸ ὄνομά του.

— Μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς τὸ εἴπω.

— Ἡ τοιαύτη τῆς Ἀδελαΐδος ἀπάντησις ἐπέφερε τὴν ἐξῆς ῥῆξιν τῆς ὀργῆς τοῦ πατρὸς της.

— Τότε θὰ ἦναι ἀθλιὸς τις, νέος ἀνευ ἠθῶν, ὄνομα ἀτιμὸν, οὐτιδανόν.

— Τί ἔπραξα; Ὁ! τί ἔπραξα; ἐψιθύρισθαι κατεπτομένη ἡ Ἀδελαΐς.

— Διὰ τελευταίαν φοράν, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαμβέρτος, ἐπικαλοῦμαι τὴν πρὸς τὴν οἰκογένειάν σου καὶ πρὸς με ἀγάπην σου. Εἶτε εὐγενὴς εἶτε ποταπός, σὲ ἐξορκίζω νὰ μοὶ εἰπῆς τὸ ὄνομά του, ἐὰν καὶ τώρα ἀκόμη ἐπιμένῃς σιωπῶσα, σοὶ ὁμνῶ ὅτι παρὰ νὰ ὑποφέρω ἀτιμίαν ἥτις μετ' οὐ πολὺ θέλει καταστῆ πασίγνωστος (διότι τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος ὅταν ἴδῃ ὅτι ὁ Γεράρδος, τοῦ ὁποίου ὁ μετὰ σοῦ γάμος παντοῦ ἀνηγγέλθη καὶ παρὰ πάντων περιμένεται, ὅτι ὁ Γεράρδος, λέγω, δὲν σὲ νυμφεύεται;) σοὶ ὁ μῦθος ὅτι τὸ ὄπλον τοῦτο, διὰ τοῦ ὁποίου με εἶδες τὸσον ἀδίκως ἀπειλοῦντα τὴν μητέρα σου. . . Ἀδελαῖς, ἡ ζωὴ μου εὐρίσκειται μεταξὺ τῶν χειρῶν σου. Τὸ ὄνομα ἐκείνου; τὸ ὄνομα ἐκείνου;

Ἡ Ἀδελαῖς, ἔμπλεως τρόμου καὶ φοικιῶσα ἀπεκρίθη.

— Ἔστω! Τὸ ὄνομά του! . .

— Εἶπέ το! Εἶπέ το!

— Θὰ τὸ μάθητε μίαν ἡμέραν.

— Μίαν ἡμέραν! . . τώρα, εὐθύς!

Φεύγουσα, ἡ Ἀδελαῖς εἶπεν.

— Ἐντὸς ὀλίγου. . . ἐντὸς ὀλίγου.

Ὁ Λαμβέρτος ἀρπάσας αὐτὴν τὴν ἐπανήγαγε πρὸς αὐτὸν ἀποτόμως.

— Παρευθὺς!

— Περιμένετε! . . περιμένετε! . .

— Εἰς τὴν στιγμήν! ἀμέσως, τὸ ὄνομά του!

Συντριβείσα ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς πατρικῆς ὀργῆς, ἀλλ' εἰσέτι ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῆς ἰσταμένη, ἡ Ἀδελαῖς ἀπεκρίθη.

— Θὰ τὸ εἶπω εἰς τὴν μητέρα μου, προσκάλυτον αὐτὴν νὰ ἔλθῃ.

— Πολὺ καλά!

Ὁ Λαμβέρτος ἔκρουσε τὸν κώδωνα, ὑπηρετῆς τις ἐνεφανίσθη.

— Παρακάλεσον τὴν κυρίαν νὰ ἔλθῃ: ὕπαγε!

Ὁ ὑπηρετῆς ἀνεχώρησε, καὶ ἡ συγκινητικώτερα σιγὴ ἐπεκράτησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ καθ' ὅλον τὸν χρόνον, ὅστις ἐμεσολάβησε μέχρι τῆς προσελεύσεως τῆς κυρίας Λαμβέρτου. Ἡ Ἀδελαῖς κεκυφῖσα ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς ἐστίας, ἐνῶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπιπτον κατὰ σταγόνας ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς κόμης αὐτῆς θωπευομένου μαρμάρου. Ὁ πατὴρ τῆς ἴστατο ὀρθὸς πλησίον τῆς θύρας δι' ἧς ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ ἡ σύζυγός του· ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐθλίβε μελαγχολικῶς τὸ πρόσκλιτρον περακευμένης τινος ἐδρας· Ὅποια θέσις προσδοκίας!

Ἡ Κυρία Λαμβέρτου ἐνεφανίσθη· σκιὴν πικρὰ, ἄφρονος, φοικιῶσα, παρέστη τότε μεταξὺ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ οἰκογενειακοῦ τούτου δράματος. Ὁ ζωϊκὸς ἀπὸ ἐφάνη αἴφνης οἰοῖται ἀποχωρῶν δι' αὐτοὺς τῆς αἰθούσης. Δὲν ἀνέπνεον πλέον, ἐπνίγοντο. Μόλις ἡ Κυρία Λαμβέρτου εἰσηλθεν, ὁ σύζυγός αὐτῆς, ἐκφραστικῶς ἀτενίσας τὴν Ἀδελαῖδα, ἔδειξεν αὐτὴν πρὸς ἐκείνην ὡς νὰ τῇ ἔλεγεν: «Ἰδοὺ, ἡ κόρη μας θέλει νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ· ἀκούσατέ την». Καὶ ὁ Λαμβέρτος ἐξῆλθε βραδέως, χωρὶς νὰ ἀποτείνῃ λέξιν, οὔτε εἰς τὴν μίαν, οὔτε εἰς τὴν ἄλλην. Ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἐκλείσθη καὶ αὐθις ὄπισθεν αὐτοῦ.

Μήτηρ καὶ κόρη ἔμεινον μόναι.

Πρώτη ἡ Ἀδελαῖς εἶπε:

— Μόλις ἀπηλλάγην διαρκοῦς καὶ ἐπιπόνου διαλόγου, μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ πατρός μου, ὅστις παντὶ τρόπῳ θέλει νὰ μάθῃ. . .

Ἡ μήτηρ διεκόψε τὴν κόρην τῆς διὰ τῶν ἐξῆς!

— Ἦμην ἐκεῖ, ὄπισθεν τῆς θύρας ταύτης. . . ἤκουσα τὰ πάντα: γνωρίζω τί ζητεῖ ὁ πατὴρ σου. Θέλεις δὲ τῷ ἀπαντήσῃ. . .

Μακρὰ σιγὴ ἠκολούθησε τὴν ἐπιμόχθως διακοπεῖσαν ταύτην φράσιν, καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ νεάνις δὲν ἔπαυσε παρέχουσα προσοχὴν πλήρη ἀγωνίας.

Ἐπὶ τέλους, ἡ Κυρία Λαμβέρτου ἐπανέλαβε.

— Δύο ὄρκους πρέπει νὰ κάμῃς εἰς τὸν πατέρα σου· ὁ πρῶτος. . .

— Ὁ πρῶτος; . .

— Ὅτι δὲν θέλεις τῷ εἶπει ποτὲ τὸ ὄνομα ἐκείνου ὅστις ἔγραψε τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην ἐπιστολήν.

— Ἀλλὰ τότε, διέκοψεν ὀρμητικῶς ἡ Ἀδελαῖς. . . ἀφοῦ τὸ ἀπαιτεῖ ἐπιμόχθως; . .

— Μὴ με διακόπτῃς!

— Ὁ δεῦτερος ὄρκος, μῆτέρ μου;

Ἡ αὐτὴ ἀγωνία, ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς συνδιαλέξεως ταύτης ἐπελοῦσα, κατέλαβεν ἐκ νέου τὴν Κ. Λαμβέρτου. Ἀλλὰ κατισχύσασα καὶ πάλιν τῆς συγκινήσεως αὐτῆς, ἐξηκολούθησε.

— Ὅχι βεβιακῶς μεθ' ὄρκου εἰς τὸν πατέρα σου, ὅτι δὲν ἐγράφη πρὸς σὲ ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη.

— Ἀλλ' εἰς ἐμὲ ἐγράφη.

— Εἰς σὲ, Ἀδελαῖς;

(Ἐπειτα συνέχισεν.)

Ἡ ΛΥΚΑΙΝΑ ΤΟΥ ΡΩΜΥΛΟΥ.

—

Α'.

Πρόκας, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλβας καὶ τοῦ Λαβινίου, καὶ ἀπόγονος τοῦ Αἰνείου, εἶχε δύο υἱούς, τὸν Νουμήτορα καὶ τὸν Ἀμούλιον. Οὗτος ἀφῆρε πασε τὸν θρόνον πρὸς βλάβην τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἐβίασε τὴν κόρην τοῦ Νουμήτορος Ῥέαν Σιλβίαν νὰ γείνη ἐστία. Ἐπειδὴ αἱ ἐστιάδες ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς αἰωνίαν παρθενίαν, ἐσκέπτετο ὅτι οὕτως οὐδένα εἶχε φόβον ἀπογόνου. Προφύλαξις ἀνωφελῆς! ἡ Ῥέα Σιλβία ἔμεινε ἐγγυος καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν κόσμον δύο διδύμα τέκνα καὶ ἀξιοθαύμαστα, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος.

Εἰς τὴν εἰδήσιν ταύτην, ὁ Ἀμούλιος μανιώδης, συνήθρισε τοὺς Ἀλθανούς ἐπὶ τῆς δημοσίας πλατείας, καὶ ἐκεῖ, ἐγεθθεις ἐπὶ τοῦ θρόνου του, ἀνεφώνησε:

« Ἀλθανοὶ, ἐγκλημα τρομερὸν, ἐγκλημα ὄπερ, ἐὰν μείνῃ ἀτιμώρητον, θὰ προσελκύσῃ ἀναπορεύτως τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν, διεπράχθη ἡ Μία τῶν ἐπτιάδων, ἰέρεια τῆς θεᾶς Ἐστίας, καταπατήσασα τὰ ἱερώτερα καθήκοντα, δὲν ἐφοβήθη νὰ ἀθετήσῃ τὸν ὄρκον τῆς ἀγνότητος. Δυστυχία εἰς ἡμᾶς! »

Φωνὴ ὀργῆς ἐξῆλθε τοῦ στήθους τοῦ τεταραγμένου πλήθους, ὅπερ διὰ μεγάλων κραυγῶν ἐζήτησε τίς ἦν ἡ ἐνοχος.

« Ἐρυθριῶ δι' ἐμαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἀμούλιος κύπτων τὴν κεφαλὴν ἐρυθριῶ, διότι ἡ ἐνοχος εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ Νουμήτορος, τοῦ ἀδελφοῦ μου: εἶναι ἡ Ῥέα Σιλβία.

— Πρέπει ν' ἀποθάνῃ! » ἀνεφώνησεν ὁ λαός, ὅστις ἐπίστευεν ἤδη τὸν τῆς ἐκδικήσεως κεραιὸν ἔτοιμον νὰ προσβάλλῃ τὴν πόλιν ἕνεκα τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἐστιάδος.

Τὴν στιγμήν ταύτην καὶ δι' ἐνὸς νέουματος τοῦ Ἀμούλιου, ἔφραον τὴν Ῥέαν Σιλβίαν. Τὴν ἐξέδυσαν τότε τῶν σημείων τῆς θεσέως τῆς ὡς ἰερείας. Πέπλος μέλας διεδέχθη τὴν μακρὰν λευκὴν αὐτῆς ἐσθῆτα καὶ τὴν πολυτελεῆ πορφύραν· οἱ βίστρυχοι καὶ οἱ ἱεροὶ κροσσοὶ δὲν ἐκόσμου πλέον τὴν κόμην τῆς, ἥτις κατέπιπτε λελυμένη ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς: στρατιωτῆς ἔφραον ὄπισθεν αὐτῆς τὰ δύο τέκνα, ἀθῶα πλάσματα, τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ μερισθῶσι τὴν καταδίκην τῆς μητρός των

Ὁ νόμος διέτασεν, ἵνα ὁ συνένοχος τῆς ἐστι-

άδος δέρηται μέχρις οὗ ἐκπνεύσῃ· ἀλλ' ὁ συνένοχος οὗτος ἦν ἀγνωστος. Ἀναγκασθεῖσα νὰ τὸν ὁμολογήσῃ, ἡ Ῥέα Σιλβία ἀπεκρίθη:

« Ἀλθανοὶ, ἡ διήγησις τὴν ὁποίαν θὰ ἀκούσῃτε εἶναι τόσον παράδοξος, ὥστε ἀναμφιβόλως θὰ μὲ κατηγορήσῃτε ὡς ψευδομένην· ἀλλὰ, δι' ὄνομα τῆς Ἐστίας, τῆς ὁποίας ἤμην ἰέρεια, ὅ,τι θὰ εἶπω εἶναι ἀληθές. Ἦμέραν τινα ἀπομακρυνθεῖσα μόνη εἰς Ἀτρίον, ὅπως ἀντλήσω ὕδωρ ἐκ τῆς γητνιαζούσης πηγῆς, παρατήρησα ἄνδρα, ὅστις ἐπληθίσσε πρὸς ἐμὲ. Ἦτο πολεμιστής. Τὸ πρόσωπόν του, ἀρρωποῦ ὠρικότητος, ἦτο ἀστυρὸν καὶ ἀπειλητικόν, χρυσοῦς θώραξ ἐκάλυπτε τὸ εὐρὺ αὐτοῦ στήθος· ἐπὶ τῆς περικεραλαίας του, ἐπίσης κεχυρωμένης, ἔκειτο εὐρεῖα πανάκει, ἄνω τοῦ πεπυκνωμένου ὑπὸ μελανῆς κόμης δάσους. Εἰς τὸν βραχίονά του ἐβάσταζεν ἀσπίδα καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκράτει βαρὺ ξίφος. Ἐπὶ τῶν ὤμων του εἶχε λαμπρὸν στρατιωτικὸν μανδύον. Ἠθέλησα νὰ φύγω, ἀλλὰ δύναμις ἀκατανόητος ἐκάρρωσε τοὺς πόδας μου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἠθέλησα νὰ φωνάξω, ἀλλ' ἡ φωνή μου ἐσβέσθη ἐντὸς τοῦ στήθους μου, ἐνόμισα ὅτι θὰ ἀπέθνησκον, τοσοῦτον τὸ θαῦμα τοῦτο με κατέπληξεν.

Ἐν τούτοις, ὁ πολεμιστὴς πάντοτε προὔχρει· Ὅτε ἦν δύο μόνον βήματα μακρὰν μου, ἤτληθην ὡς ξίφος με ταινίαν ἐγειρόμενον κατ' ἐμοῦ. Οὐδὲν διεκρίνα πλέον. Ἦκουσα μόνον τὰς λέξεις ταύτας: « Ῥέα Σιλβία, εἶθε ἡ περυσία μου νὰ μὴ σὲ φοβίσῃ: εἶμαι ὁ θεὸς Ἀρης. » Καὶ σχεδὸν παρευθὺς ἠσθάνθη ἐμαυτὴν ἐγειρομένην ἐπὶ ἰσχυρῶν βραχιόνων. Μάτην ἠθέλησα νὰ φύγῃ τὰς περιπτώσεις ταύτας: τί δύναται νὰ πράξῃ ἀσθενῆς; γυνὴ ἐναντίον τῆς θελήσεως ἐνός θεοῦ; Ὅταν ἀνέλαβον τὰς αἰσθήσεις μου, εὐρέθην εἰς τὴν σκιάδα, ἥτις, ὡς τὸ γνωρίζετε, ἀπέχει ὀλίγον τῆς πηγῆς. Ἐβόρυσα πανταχόθεν τὰ βλέμματά μου, ἵνα ἴδω ἂν δυνηθῶ ν' ἀνακαλύψω τὸν ἄρπαγᾶ μου. Ἐβλήθη. — Ἀλθανοὶ, ἰδοὺ ὅτι γνωρίζω. »

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, μακρὸς ψίθυρος ἠκούσθη· ἀλλὰ πᾶραυτα αἱ λέξεις μῦθος καὶ ἀπάτη κατεκυρίευσαν ἀπασῶν τῶν κραυγῶν, καὶ ὁ Ἀμούλιος ὑψῶν τὴν φωνήν, εἶπε:

« Λαε, ἤκουσις τὴν ἐπτιάδα, δὲν ἐπίστευσις ποσὸς τὸ ψεῦδος τῆς: πῶς νὰ πιστεύσῃ τις τῷ ὄντι ὅτι θεὸς συνήνεσε νὰ προσβάλλῃ θεότητα, ὑβρίζων τὴν ἰέρειαν αὐτῆς; Ὅποῖαν τιμωρίαν θέ-

λετε νὰ ἐπιβάλω εἰς τὴν Ῥέαν Σιλβίαν;

— Νὰ τὴν θάψωσι ζῶσαν μετὰ τῶν δύο τέκνων της, ἀνεφώνησεν ὁ λόος.

— Ἔστω! ἀπεκρίθη ὁ Ἀμούλιος, καὶ εἶθε ἡ ποινή της νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα εἰς τὰς ἐστιάδας αἵτινες ἤθελον ἀποπειραθῆ, ὡς αὐτή, νὰ παραβῶσι τὸν ὄρκον αὐτῶν.

Ἦδη ὁ λάκκος ἐγένετο ἔφερον τὸν εὐρὺν λίθον ὅστις προῦριστο νὰ καλύψῃ τὸν τάφον, ὅτε αἴφνης ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἀντρου, σχίζουσα τὰ κύματα τοῦ ὄχλου, ἦλθε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀμούλιου, ζητοῦσα χάριν ὑπὲρ τῆς Σιλβίας.

Αἱ παρακλήσεις καὶ τὰ δάκρυά της συνεκίνησαν τὸ πλῆθος· καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμούλιος συνεκινήθη καὶ εἶπεν.

« Ἄς ζήσῃ λοιπὸν ἡ Πέξα Σιλβία, ἐπειδὴ σὺ τὸ θέλεις, κόρη μου! ἀλλὰ τὴν καταδικάζω εἰς δεσμὰ διὰ βίου καὶ θέλω φρονέσει ἐκείνον, ὅστις ἤθελεν ἐπισκεφθῆ ταύτην ἐν τῇ φυλακῇ. Ὡς πρὸς τὰ δύο τέκνα της, τὰς ζώσας ταύτας τοῦ ἐγκλήματός της μαρτυρίας, θὰ τὰ ρίψωσι εἰς τὸν ποταμὸν Τίβεριν· ἐὰν ὁ Ἄρης εἶναι πράγματι ὁ πατὴρ αὐτῶν, θὰ τὰ σώσῃ».

Ὅταν ἡ Πέξα Σιλβία ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐρρίφη πρὸς τὸν στρατιώτην, ὅστις ἔφερε τὰ δύο τέκνα· ἤθελε νὰ συναποθάνῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' οἱ δούλοι ἐπέπεσαν κατ' αὐτῆς, καὶ τὴν ἔσυραν, μ' ὅλον ὅτι ἐφώνει, πρὸς τὸν πύργον, ὅστις ὤρειλεν νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς φυλακῇ.

Β'.

Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλβας διέταξεν ἕνα τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ νὰ λάβῃ τὰ δύο δίδυμα καὶ νὰ τὰ ρίψῃ εἰς τὸν Τίβεριν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑπήκουσεν. Ἔθεσε τὰ τέκνα εἰς τὴν αὐτὴν κοιτίδα καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν ποταμὸν. Τὸν εὗρε τὸσον ἐξωγυκόμενον καὶ τὸσον ὀρηκτικόν, ὥστε ἠρέσθη ν' ἀποθήσῃ τὴν κοιτίδα ἐπὶ τῆς ὄχθης, γνωρίζων καλῶς ὅτι τὰ κύματα ἤθελον τὴν παρασύρει. Πιθανὸν νὰ συνεκινήθη καὶ οὗτος διὰ τὰ ἄθια ταῦτα πλάσματα, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ γίνῃ μάρτυς τοῦ θανάτου αὐτῶν ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, οὕτως ἀπεμκρύνθη.

Ὁ ποταμὸς ἐμεγεθύετο πάντοτε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξῆλθε τῆς κοίτης του. Τὸ ὕδωρ τότε διεχύθη ἐπὶ τῆς ὄχθης, καὶ τὰ κύματα, ὑψοῦντα ἡσυχῶς τὴν κοιτίδα, τὴν ὤθησαν μέχρι τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ἀβεντινίου ὄρους. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὑπᾶρχε σικκὴ ἀγρία, ἥτις βραδυτέρων ἐπω-

νομάσθη Ρωμυλία, ἐνεκα τοῦ Ρωμόλου ὁ κορμὸς ἐσταμάτησε τὴν κοιτίδα καὶ τὰ ὕδατα ἀποσυρθέντα μετ' ὀλίγον ἐντελῶς, ἀφῆκαν αὐτὴν εἰς τὴν ξηράν.

Ἐν τούτοις, τὰ δύο τέκνα πεινῶντα, ἤρξαντο κλαίοντα καὶ παραπονούμενα. Λύκαινα ἔτρεξεν εἰς τὰς φωνάς των, καὶ πρᾶγμα παράδοξον, μακρὰν τοῦ νὰ τοῖς προξενήσῃ βλάβην, τὸ ζῶν τοῦτο, ἀπογυμνούμενον καθ' ὀλοκληρίαν τῆς φυσικῆς του θηριωδίας, τοῖς προσέφερε τοὺς μαστοὺς αὐτοῦ, πεπληρωμένους γάλακτος. Τοὺς συνέλαβον μετ' ἀπληστίας, καὶ ὀλίγον μετέπειτα, χορτασθέντα, ἀπεκοιμήθησαν. Τότε ἡ λύκαινα κατεκλίνθη πλησίον τῆς κοιτίδος των, καὶ ὡς πιστὸς κύων, ἠγγρύνει ὅπως ἀπομακρύνῃ αὐτῶν πᾶν εἶδος κινδύνου.

Πολλὰ ἡμέραι παρήλθον οὕτω καὶ ἡ Λύκαινα δὲν ἐγκατέλειπε τοὺς σκύμνους της, πλὴν τοῦ ἀναγκαίου χρόνου ὅπως ὑπάγῃ καὶ θηλάσῃ τὰ ἰδιά της μικρά. Προσθέτουσιν ὅτι κολοῖς τις ἐσοθήσῃ τὴν παράδοξον ταύτην τροφὴν, φέρων μικρὰ ψιχία, τὰ ὅποια ἔθετεν εἰς τὸ στόμα τῶν τέκνων.

Οὕτως ἔζησαν, μέχρις οὗτο ὁ ἐπιστάτης τοῦ βασιλέως τῶν ποιμένων, Φαῦστος, ἦλθε τυχαίως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὰ παρετήρησεν ἐν ᾧ ἐθήλαζον τὴν λύκαινα. Ἐκπληκτος ἐκ τοῦ θυμασίου θεάματος τὸ ὅποιον προσέβλεπε τοὺς ὀφθαλμούς του, πλησιάζει καὶ τὸ ζῶν ἀπομακρύνεται, ὡς νὰ ἠνόει ὅτι ἡ ἀποστολὴ του ἐτελείωσεν. Ὁ Φαῦστος λαμβάνει τότε τὴν κοιτίδα, καὶ, θελήσας ἐκ τῆς ὠραιότητος τῶν τέκνων, τὰ φέρει οἴκαδε. Διηγείται εἰς τὴν συζυγίαν του Λαυρεντίαν τὸ συμβῆν, τοῦ ὅποιου ἐγένετο αὐτίπτῃς, καὶ ἀμφότεροι ἀπορατίζουσι νὰ ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα ταῦτα, εἰς τὰ ὅποια δίδουσι τὸ ὄνομα Ρωμόλος καὶ Ρῶμος.

Οἱ δύο δίδυμοι ἐμεγάλωσαν καὶ ἐν ᾧ ἤρξανον, παρετήρησαν ἐν αὐτοῖς ὕψος εὐγενίης καὶ μεγαλείου, ἅτινα τοῖς ἐδίδον περισσοτέραν ἐπιρροὴν φυσικὴν ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιμένων. Ἐφίς μολαταῦτα ἠγέρθη ἔφερον πρὸ αὐτῶν τὸν πάππον τῶν Νομητόρα. Ὁ γέρον οὗτος τοῖς εἶπε νὰ διηγηθῶσι τὴν ἱστορίαν τῶν δύο τούτων νέων· τὸ θυμάσιον τοῦτο τὸν ἐκλόνησε· καὶ δὲν ἤργησε ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν Ρωμόλον καὶ Ρῶμον ὡς ἐγγόνους αὐτοῦ. Οὗτοι πρᾶματα ἀπορατίζουσι νὰ καταλάβωσι τὸν θρόνον, τὸν ὅποιον τῆς ἀφῆρσεν ὁ Ἀμούλιος, καὶ νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν μητέρα αὐτῶν ἐκ τῆς φυλακῆς της. Ἐπέτυχον εἰς

τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἄλλων συντρόφων αὐτῶν ποιμένων, οὕτω πλῆθος φυγοδικίων καὶ αἰχμαλώτων ἠνώθησαν μετ' αὐτῶν.

Ὁ Νομητόρ, καταλαβὼν αὐθις τὸν θρόνον, παρεχώρησεν εἰς τὸν Ρωμόλον καὶ Ρῶμον τὴν γῆν, ἐνθα ἀνετράφησαν ὑπὸ τοῦ Φαύστου. Ἐκτίσαν ἐκεῖ τὴν Ρώμην, τὸ 753 περίπου ἔτος πρὸ Χριστοῦ· ἀλλ' ἡ διχόνοια ἐπηκολούθησε μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν, ὁ Ρῶμος ἐφρονεῖθη, καὶ ἡ πιθανότερα γνώμη εἶναι ὅτι ἐφρονεῖθη διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς τοῦ Ρωμόλου.

Συγγραφεῖς τινες ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Λυκαίνης. Δυσχυρίζονται ὅτι *Λυκαίνας* ἐκάλουσαν τὰς αἰσχρὰς διαγωγῆς γυναῖκας· ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Φαύστου ἐπωνομάσθη οὕτω, ἐνεκα τῆς ἀταξίης τῶν ἡθῶν της, διατεινόμενοι ὅτι εἰς τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, πρέπει νὰ στηρίζωσι τὸν μῦθον τοῦτον.

A. I. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

ΤΑ ΡΩΜΑΝΤΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ,

ΠΑΡΩΔΙΑ
κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

Πρόσωπα.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΘΑΡΟΜΜΑΤΟΣ, δραμ. ποιητής.
ΣΠΑΘΑΣ, Συναγματοάρχης.
ΜΙΚΡΟΥΑΝΣ.
Εἰς ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.
ΑΡΤΕΜΙΣ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ.
Ὁ Κύριος ΧΗΝΑΣ.
Ἡ Κυρία ΧΗΝΑ.
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ νεκροθάπτης.
Πολῖται ἀμφοτέρω, τῶν φύλων.
Νεκροθάπται.

Ἡ σκηνὴ ἐντὸς κοιμητηρίου. Ἐποχὴ σημερινή.

ΠΡΑΞΙΣ ΜΟΝΑΔΙΚΗ.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Κοιμητήριον. Τῆδε κάκεισε τάφοι καὶ κυπάρισσοι. Πρὸς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς σκηνῆς ἀριστερὰ, οἰκί-

σκος ἀγροτικὸς με ἐξώστην δεξιὰ ἐκκλησία, παρὰ τῇ ὁποίᾳ λίθος.

Ἡ ἡὼς ὑποφύσκει.

Τοῦ παραπετάσματος αἰρομένου ἀκοῦνται ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας πένθιμοι ψαλμοὶ — Κώδων νεκρὸς σημαίνει. — Βρονταὶ καὶ ἀστραπαί. — Τὴν σκηνὴν διέρχεται νεκρική συνοδεία ἥτις εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Οἱ συνοδεύοντες ἐκβάλλουσι σπαραξί-καρδίου κραυγὰς, τίλλουσι τὴν κόμην καὶ χέουσι κρουνοὺς δακρύων. — Μόλις εἰσελθούσης τῆς συνοδείας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δύο ἄνδρες ἐκ τοῦ βήθους τῆς σκηνῆς προχωροῦσιν ἐν σιγῇ περιβεβλημένοι μελανοῦς μανδῶας· τοὺς ἐκβάλλουσι, τοποθετοῦνται ἀπέναντι καὶ πυροβολοῦσι κατ' ἀλλήλων με πιστόλια· ὁ ἕτερος πίπτει ἐκβάλλων κραυγὴν, ὁ φωνεὺς ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ, ἀλλ' ἐπιφαίνεται ὁ Γεώργιος Μαυρίκιος αἰφνιδίως ἐξ ἀριστερῶν προελθὼν, ὅστις τὸν φωνεὺν με ἐγγερίδιον. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ παύουσι αἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ψαλμοὶ ἐλαττοῦνται δ' αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαί. Ὁ Γεώργιος ἐξάλλος καὶ με κόμην ἀνωρθωμένην ἔρχεται πρὸς τὰ ἔμπροσ τῆς σκηνῆς καὶ παρατηρῶν ἀσκαρδαμυκτεῖ τὸ ἐγγερίδιον ἀναφωνεῖ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ναὶ... ναὶ... τὸ πτώμα ἐκεῖνο ἐξεδικήθη... Ἄα... (Φεύγει τρέλων.)

ΣΚΗΝΗ Β'.
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

(εἰσέρχεται ἀριστερῶν παρατηρῶν τὸ κεκλεισμένον τῆς Ἀρτέμιδος παράθυρον.)

Κοιμάται... κοιμάται ἡ ἀχάριστος, ἐπιλήσιμων τῶν δεινῶν μου... ὦ! ἀλλ' εἶναι φοβερόν, ἀπαίσιον ὅτι πάσχω... Πάθος ἀφαιροῦν μοι τὴν ἐλπίδα... Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ μ' ἐνοήσῃ... οὐδεὶς... Κατάρρα!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΜΙΧΑΗΛ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου φέρων πρωϊνὸν ἔνδυμα.

ΜΙΧΑΗΛ.

Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα πυροβολισμούς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

ὦ, κύριε ποιητὰ, κάτι ἐνωρίς;

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί θέλεις, φίλε μου. Ἡ γλαυξὸς μὲ τὸ ἄσμά
της δὲν μ' ἀφῆκε νὰ κοιμηθῶ οὔτε στιγμήν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

᾽Ω διάβολε ! λοιπόν ἀφεύκτως θὰ ἐνεπνεύσθης.

ΜΙΧΑΗΛ.

᾽Ω βέβαια· αἱ κλαυθμηραὶ ἐκεῖναι κραυγαὶ
μοὶ διήγειραν σκέψεις κλαυθμηρᾶς, θρηνώδεις,
λυπηρᾶς καὶ τοῦτο χρησιμεύει πλεῖστον εἰς δρα-
ματικὸν ποιητὴν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ βλέπων τὰ
δύο πτώματα.

Παναγία μου !

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί τρέχει ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ἄπαισιότης ! τί βλέπω ; .. δύο πτώματα.

ΜΙΧΑΗΛ.

Δύο πτώματα ! .. ὦ χαρά ! .. ἔρχομαι εὐθύς.
(ἀποσύρεται.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ψάων τὰ
δύο πτώματα.

Ἄναμφιβόλως εἶναι νεκροὶ . . . εἶναι ψυχροὶ
ὡς ἡ καρδίκα δικαστοῦ . . . Καὶ ὅμως οἱ νεκροὶ
οὗτοι εἶναι εὐτυχέστεροί μου . . . Δὲν πάσχουσι,
δὲν υποφέρουσι τὰ μαρτύρια καρδίας καταπε-
πονημένης, τετραυματισμένης . . . δολοφονημένης.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΜΙΧΑΗΛ ἐν τῇ ἑδρῇ.

ΜΙΧΑΗΛ.

Λοιπόν ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Τετέλεσται· δὲν εἶναι ἀνάγκη πλέον ἱατροῦ.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἄς ἴδωμεν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ὁ σφυγμὸς ἔπαυεν.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἵπομονή· τοῦλάχιστον δὲν ἐφρανεύθησαν ὑπὸ
ἱατροῦ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Τώρα μὲν μένει νὰ τοῖς ἀποδώτω τὰ τελευ-
ταῖα χρέη.

(συρίζει.)

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί κάμνεις ;

(εἰσέρχονται δύο νεκροθάπτη.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ἴδού.

ΜΙΧΑΗΛ.

Δὲν καταλαμβάνω τίποτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Μεταφέρατε τὸ ζεύγος τοῦτο τῶν νεκρῶν εἰς
τὸ νεκρικὸν παρεκκλήσιον.

ΜΙΧΑΗΛ.

Εἰς τὸ παρεκκλήσιον ; ἀλλ' εἰπέ μοι ποῖοι εἶ-
ναι αὐτοὶ οἱ λησταί ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Λησταί ; ἀπατάσαι· εἶναι οἱ ὑπάλληλοί μου.

ΜΙΧΑΗΛ.

Πῶς ; ἔχεις ὑπαλλήλους ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Βέβαια· καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχηγὸς τῶν.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ὁ ἀρχηγὸς . . . ἀλλὰ τί ἀρχηγὸς ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Νόστιμον· ὁ ἀρχηγὸς τῶν νεκροθαπτῶν.

ΜΙΧΑΗΛ.

᾽Ω !

(Οἱ νεκροθάπτη ἀπῄχουσι τὰ δύο πτώματα.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Διατί θαυμάζεις ;

ΜΙΧΑΗΛ.

Νεκροθάπτης ; καὶ ἔρχεσαι καθ' ἐλάχιστην καὶ
προσποιεῖσαι ἔρωτα ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς Ἀρ-
τέμιδος ;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ μὲ ὀρμήν.

Καὶ πῶς ; μὴ οἱ νεκροθάπται δὲν ἔχουσι
καρδίαν ;

ΜΙΧΑΗΛ.

Μὰ τὸν θεὸν δὲν τὸ ἐπερίμενα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ἄν μὲ ἐγνώριζες κατὰ βάθος δὲν ἤθελες
ἐκπλήττεσθαι τόσῳ πολῦ . . . Εἶμαι ἀληθὴς ἐρα-
στής . . . Ἐχῶ καρδίαν πάγχουσαν, αἰσθανομέ-
νην, καρδίαν πλασθεῖσαν διὰ τὴν δυστυχίαν·
ἡ μήτηρ μου ἀπέθανε καεῖσα, ὁ πατήρ μου ἀπε-
κεφαλίσθη, ἡ ἀδελφή μου ἀπέθανεν ἐξ ἀσφυ-
ξίας, ὁ θεὸς μου ἀνεσκολοπίσθη καὶ ἐγὼ ἔγινα
νεκροθάπτης.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἔε, καταλαμβάνω, ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα εἶναι
ἀναγκαῖα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Κατάγομαι ὅμως ἐξ εὐγενῶν, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος
εἶμαι εὐγενὴς καθὼς σύ.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ναι, ναι, ἀλλ' ἐγὼ, φίλτατέ μου, δὲν εἶμαι
νεκροθάπτης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Εἶσαι δραματικὸς ποιητὴς τὸ ὁποῖον εἶναι
τὸ αὐτό. Μάλιστα ἀν συντάσσης τὰ δραματὰ
σου κατὰ τὴν ῥομαντικὴν μέθοδον, μὰ τὴν ἀλή-
θειαν δὲν ἤξεύρω ποῖος θὰ ἔχη νὰ κάμῃ μὲ περισ-
σότερα πτώματα . . . Ἄ ! χαῖρε, ὑπάγω νὰ ἐν-
ταμῶσω τοὺς νεκροὺς μου.

ΜΙΧΑΗΛ.

Δίκαιον· δυνατόν νὰ φύγουν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ παρατηρῶν τὸ παρά-
θυρον τῆς Ἀρτέμιδος.

Ἄρτεμις . . . θεῖα Ἄρτεμις . . . Ἄν ἀπέθνη-
σκας, μὲ ποῖαν φροντίδα θὰ σε ἔθαπτον,
(ἀνατινάζει.)

Κύτταξε ! ὁ ἔρωσ μὲ ἠφάνισε.
(φεύγει τραγικῶς.)

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΜΙΧΑΗΛ μόνος.

᾽Ορσιότατος τύπος . . . καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν
δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσω νὰ μοῦ φύγῃ εὐκολοῦ,
εὐκολοῦ . . . Εἶμαι εὐχαριστημένος ἀληθῶς ἀπὸ τὸ
ταξιδιόν μου. Πτωχὸς κλασικὸς· δραματικὸς ποι-
ητὴς, ἀφοῦ ἐπυρίχθην εἰς τὸ θέατρον τῶν Ἀθηνῶν,
ταξιδεύω διὰ νὰ εὕρω αἰσθήματα, πάθη, ῥα-
διουργίας, σκάνδαλα . . . Καὶ ἴσως, ἴσως, τότε
ἀποθανατισθῶ. Σήμερον ἡ κλασικὴ ποίησις ὤ-
χετο ἀπιοῦσα. Ἄς σημειώσωμεν ἐν τούτοις.

(εἰσάγει σημειωματάριον.)

14 Νοεμβρίου. Τοῦ Ἁγίου Φιλίππου. Ψύχος
υπερβολικόν. Δύο νεκροὶ καὶ εἰς ἐρωτόληπτος
νεκροθάπτης.

(ἐξακολουθῶν νὰ γράφῃ ἀποσύρεται εἰς τὸ βάθος.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΜΙΧΑΗΛ. Οἱ σύζυγοι ΧΗΝΑΙ ἐξερ-
χόμενοι τῆς ἐκκλησίας.

᾽Ο Κύριος.

Καὶ νεκρὰ ἦτο ὥραία.

Ἡ Κυρία.

Τὴν ἐσκέπασαν γρήγορα· δὲν τὴν παρετή-
ρησα καλά.

᾽Ο Κύριος.

Ἐχασες γυναῖκα, ἔχασες ἦτο συμπαθητικώ-
τατος νεκρὸς ἦτο ἄγγελος ἐκείνη ἡ προδοθεῖσα.

Ἡ Κυρία.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν εἶναι ἡ τελευταία
κηδεία.

᾽Ο Κύριος τρίβων τὰς χεῖρας.

Ἄ μπά.

Ἡ Κυρία γελῶσα.

Βέβαια ὄχι.

Ὁ Κύριος.

Διὰ τί γελάς, πονηρά;

Ἡ Κυρία.

Γελῶ διότι μᾶς κρᾶζουν κόρακας.

Ὁ Κύριος.

Ἀλήθεια, ὅπου νεκροὶ καὶ ἡμεῖς παρόντες.

Ἡ Κυρία.

Πάντοτε, πάντοτε.

Ὁ Κύριος.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς ὅτι τέσσαρα βήματα ἐντὸς κοιμητηρίου ἀξίζουσιν περισσότερον ἀπὸ περίπατον ἐντὸς κήπου.

Ἡ Κυρία.

Βέβαια, ἂν καὶ μᾶς περιγελοῦν ἐπονομάζοντες ἐραστὰς τῶν νεκρῶν.

Ὁ Κύριος.

Καὶ ποῖος ἐρωτᾷ διὰ τὰ ἐπιγράμματα τῶν ἀνοήτων; στοιχηματίζω ὅτι κάποιος ῥωμαντικός ποιητὴς ἢ ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ λάβῃ τὸ λεπτὸν μᾶς τοῦτο αἶσθημα ὡς ὑπόθεσιν νέου δράματος.

Ἡ Κυρία.

Καὶ ἐγὼ τὸ πιεσῶ· ἔχομεν ὅλα τὰ προσόντα διὰ νὰ μᾶς εἰπωσιν υἱοὺς τῆς εὐαισθησίας.

ΜΙΧΑΗΛ γράφων.

Θαυμασία ἀντιγραφή.

Ἡ Κυρία.

Καὶ ἡ πτωχὴ Ἄρτεμις πόσον εἶναι δυστυχής.

Ὁ Κύριος.

Δι' αὐτὸ καὶ τὴν ἀγαπῶμεν τόσο... Ἴδου τὴν.

ΣΚΗΝΗ Ζ.

Οἱ ἄνω καὶ ἈΡΤΕΜΙΣ συγκινημένη καὶ μελαγχολική.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι,

Ἡ Κυρία.

Ἐ! Πόσον εἶσθε ὠχρά!

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἦτο ἀδύνατον νὰ μείνω ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἔπρεπε νὰ ἐξέλθω διὰ νὰ δώσω ἐλευθέραν διέξοδον εἰς τὴν ἀπελπισίαν ἢ ὅποια καταξοχίζει τὴν καρδίαν μου.

(κλαίει.)

ΜΙΧΑΗΛ καθ' ἑαυτὸν.

Περίεργον! Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἡδύνατο νὰ κλαύσῃ ἐλευθερώτερον.

Ὁ Κύριος.

Εἰς τὰς γυναῖκας ἀρμύζουσιν τόσο τὰ δάκρυα!

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἐχω τὴν κόλασιν εἰς τὰς σπλάγχνα μου, καὶ πρὶν ἢ γεννηθῶ κατηράσθην ὑπὸ τῆς τύχης.

ΜΙΧΑΗΛ ὁμοίως.

Πρὶν ἢ γεννηθῆ! μεγαλοπρεπῆς ἔκφρασις.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

ὦ! ὁ ἔρωσ... εἶναι πῦρ, εἶναι πάγος, εἶναι ἐλπίς, εἶναι ὄνειρον... αἰωνία λαμπὰς ἢ ὅποια ἐπιζῆ πάντοτε τοῦ σώματός μας... τῆς δυστυχίας μας, τῶν δακρύων... καὶ ὅταν ἐν πάθος εἶναι τόσο ἰσχυρὸν... δὲν ἀποθνήσκει, βλαστάνει ἐπὶ τοῦ νεκροκραββάτου· καὶ ἀφοῦ ἀποθάνωμεν, καὶ τὸ χῶμα αὐτὸ τοῦ τάφου μας εἶναι ἔρωσ, ἔρωσ. Ἐπειτα ἐπέρχεται σκληρὰ ἢ γνῶσις τῆς ἀπάτης, ἢ ἀπογοήτευσις, καὶ τότε... Ἄ θνητὲ, θνητὲ, εἰπέ μου τί εἶναι ἡ ζωὴ;... Τί εἶναι ὅταν τὸ πᾶν τελειώσῃ;...

Ὁ Κύριος.

Τέλος πάντων τί σᾶς ταρασσεῖ;...

Ἡ Κυρία.

Διατρέφετε πάθος ἐν τῇ καρδίᾳ;...

Ὁ Κύριος.

Ἀπωλέσατε ἐν τῇ θαλάσῃ τὰ πλοῦτη;...

Ἡ Κυρία.

Ἐχρωκοπήσατε ἴσως;...

Ὁ Κύριος.

Σᾶς ἐφόνευσαν ἀδελφόν;...

Ἡ Κυρία.

Σᾶς ἐκλεψαν ἀδελφὴν;...

Ὁ Κύριος.

Σᾶς ἐδολοφόνησαν φίλον;...

Ἡ Κυρία.

Σᾶς ἀπηγχόνησαν υἱόν;...

Ὁ Κύριος.

Ὁμιλήσατε δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Κυρία.

Ὁμιλήσατε.

ΜΙΧΑΗΛ καθ' ἑαυτὸν.

Ζωηρότατος διάλογος.

ΑΡΤΕΜΙΣ μυστηριωδῶς

Ἐ, λοιπόν, φίλτατοι, μάθετέ το, εἶμαι...

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἰπελιτητικῶς.

Ἄρτεμις!

ΑΡΤΕΜΙΣ ἔκπληκτος.

Ἐκεῖνος!

Ἡ Κυρία σιγῇ πρὸς τὸν κύριον.

Πόσον εἶναι κίτρινος.

Ὁ Κύριος ὁμοίως πρὸς τὴν κυρίαν.

Σιωπῇ. Ὁ ἔχωμεν νέας δυστυχίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Κύριοι, σᾶς παρακαλῶ... ἀφήσατέ μας ὀλίγας στιγμάς.

Καὶ οἱ δύο.

Ἄλλ' ἡμεῖς...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἀφήσατέ μας.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Γεώργιε, αὐτοὶ εἶναι... .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Τὸ θέλω.

(οἱ Χῆναι φεύγουν.)

ΜΙΧΑΗΛ πάντοτε εἰς τὸ βάθος καθ' ἑαυτὸν.

Θαυμάσια, θαυμάσια! Τί ἀποτελεσμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἐξάγων τὸ ἐγγχειρίδιον.

Ἄρτεμις, τὸ ἐγγχειρίδιον τοῦτο καπνίζει ἀκόμη ἀπὸ αἶμα ἐξ αἰτίας σου.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Τί λέγεις;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Χθὲς δύο ἄνθρωποι ἐλάκτισαν τὴν τιμὴν σου· σήμερον ἐμονομάχουν ἐν τῷ ἀναπαυτηρίῳ-τούτῳ τῶν νεκρῶν· ὁ ὑπεραπίζων σε ἔπεσε νεκρὸς βληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὕβριστοῦ σου· ἐγὼ ἐφόνευσά με τὸ ἐγγχειρίδιον τοῦτο τὸν νικητὴν διὰ νὰ μὴ ἐπιζήσῃ ἀφοῦ σὲ προσέβαλε.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Θεέ μου! Τί ἔκαμες; Δολοφονίαν!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Διὰ σὲ καὶ ὑπὲρ σοῦ τὰ πάντα. Ἀμφιβάλλεις ἔτι διὰ τὸ αἶσθημά μου;

ΑΡΤΕΜΙΣ.

ὦ Γεώργιε, ἀγαπητέ μου Γεώργιε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἀγαπητέ μου... εἶπες, ἀγαπητέ μου... Καλὰ, Ἄρτεμις, ἀκουσον με· καὶ οἱ δύο ἐθέσαμεν τὸν πόδα ἐν τῇ ἀπαισίᾳ ὁδῷ, καὶ ὅταν τὰ ὄρια τῆς ἀπελπισίας προσεγγίζονται δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στρέψῃ τις πρὸς τὰ ὀπίσω, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρῇ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, νὰ ἀνάγκη νὰ παρατηρῇ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, πρέπει νὰ ὠθῆται ἐμπρός· εὐρίσκει ἄβυσσον, νὰ πέσῃ... ἴσως... ἔγκλημα... Ἄρτεμις, εἶσαι ἐτοίμη νὰ με ἀκολουθήσῃς εἰς φυγὴν;

ΜΙΧΑΗΛ σημειώνει.

Ῥῆγμα εἰς τὴν ἠθικὴν.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ποῖα γλῶσσα!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ εἰς τὸ βῆθος καὶ οἱ ἄνω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἦ ἐκλεξόν. Φονεύομαι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἄ! ὄχι! στάσου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Λοιπὸν ἀποφάσιον.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Τὴν φυγὴν . . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ναί! ἐν τῇ ἐρήμῳ θὰ λησμονήσωμεν τὸν ἀ-
χάριστον κόσμον.

ΜΙΧΑΗΛ σημειώνει.

Φράσις ὑψηλή.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Καὶ ὁ σύζυγός μου;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Θὰ νυμφευθῇ ἄλλην.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Εἶσαι δαίμων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Εἶσαι ἄγγελος.

ΜΙΧΑΗΛ καθ' ἑαυτόν.

Ἴδου ὁ Παράδεισος καὶ ὁ Ἄδης συνηνώθησαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Μὴ ταλαντεύησαι; . . .

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἀπεφάσισα. Θὰ ἔλθω μαζί σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐδῶ τὸ μεσονύκτιον.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Τὸ μεσονύκτιον.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ πρὸς τὸ κοιμητήριον.

Αἱ ψυχὰι τῶν κεκοιμημένων ἄς ἀποδεχθῶσι
τὸν ὄρκον μας.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος χαῖρε.

(εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν).

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἦ παρουσία τοῦ συζύγου, ἀπαταιῶν, σὲ ἐμπρο-
δίζει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Θεε, ὁ σύζυγός της!

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τὰ ὄπλα σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐκλέξατε.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ τὸ ξίφος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ὁ τόπος;

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ὅπισθεν τοῦ κοιμητήριου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Εὐθύς;

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ὅχι! μετὰ μίαν ὥραν εἰς τὰς πέντε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Σύμφωνος. Θὰ ἔλθω.

(φεύγει).

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἄλλ' ἂν ἀποθάνω, δὲν θ' ἀποθάνω μόνος.
(ἐξέρχεται μεγάλην φιάλην ἐξ' ἧς μελανοῖς γράμμασιν εἶναι
γεγραμμένον Ἄρσενικόν).

Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀρκέσῃ.

(εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν).

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἦραϊα, ἠραϊότατα! ἡ ὑφὴ τοῦ δράματος πλέ-
κεται ὀλονέν. Εὐρον ὕλην διὰ νὰ δοξασθῶ.

ΣΚΗΝΗ Ι'.

ΜΙΧΑΗΛ, ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ πεταχθέντες.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τὸ κατέπειν ὄλον. Ἦσθε ἐδῶ ὅταν ὠμίλου
πρὸς τὸν κύριον Γεώργιον;

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἐδῶ.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἦκούσατε τὰ πάντα;

ΜΙΧΑΗΛ.

Τὰ πάντα.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Καὶ λοιπὸν;

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἐγὼ νομίζω τοῦτο κωμωδίαν.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἐγὼ θὰ τὴν φονεύσω.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ναί, ἀλλὰ . . .

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τί;

ΜΙΧΑΗΛ.

Συνήθως εἰς τὰς ἐριδας μεταξὺ ἐραστῶν καὶ
συζύγων, τὴν παθαίνει ὁ σύζυγος.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

Οἱ ἄνω, ὁ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΣΠΑΘΑΣ διέρχε-
ται τὴν σκηνὴν καὶ κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς Ἀρτέμιδος.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ποῖος κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς συ-
ζύγου μου;

ΜΙΧΑΗΛ.

Κάνεις νέος Γεώργιος.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἐ! κύριε, τί ζητεῖτε ἐκεῖ;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ζητῶ κυρίαν παραπολὺ σχετικὴν μου.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τότε ἔχετε λάθος· δὲν κατοικεῖ ἐκεῖ.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ τί ἐνδιαφέρεσθε σεῖς, δὲν ἔχω ἀνάγκην
τῶν περατηρήσεών σας.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Σᾶς προσκαλῶ νὰ φύγετε.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ ἐγὼ σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι θέλω νὰ
ἶδω τὴν σύζυγον μου.

ΜΙΧΑΗΛ.

Τὴν σύζυγόν του!

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἦ γυνὴ ἥτις κατοικεῖ εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην
δὲν εἶναι σύζυγός σας, ἀλλ' ἰδική μου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ψεύδεσθε· ἐγὼ εἶμαι ὁ συνταγματάρχης
Σπάθας. Τοῦτο θὰ σᾶς πείσῃ.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τί εἶπετε;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἀπὸ τὸ ὄνομά μου ἐννοήσατε ὅτι εἶμαι ὁ
πρώτος τῆς σύζυγος.

ΜΧΙΑΝΑ.

Περίφημα. Ἄλλὰ σεῖς φίλτατε Μικρούλη, δὲν τὸ ἐγνωρίζετε;

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τὸν ἐνόμιζον νεκρὸν.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοφροσύνην. Ἄλλ' ἐν τούτοις θέλω νὰ τὴν ἴδω διότι μοῦ ἀνήκει.
(κτυπᾷ τὴν θύραν).

ΜΙΧΑΝΑ.

Κύριε Μικρούλη, μίαν λέξιν;

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τί τρέχει;

ΜΙΧΑΝΑ.

Ἐπειτα ἀπὸ τὸ σκανδαλῶδες μὲ τὸν Μικρούλην ἐπεισόδιον, δὲν τὴν παραχωρεῖτε εἰς αὐτόν;

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Πῶς; ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ, τὴν ἀγαπῶ ἐμμανῶς, τερατωδῶς.

ΜΙΧΑΝΑ.

Σωπτό' παλαιὰ ἱστορία! ὁ ἔρωσ ἀυζάνει πάντοτε κατ' ἀντίθετον λογὸν τῆς πίστεως τῆς γυναικός.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἄλλὰ παρακαλῶ, κύριε Συνταγματάρχα, δὲν συζητοῦμεν μίαν στιγμὴν τὴν ὑπόθεσιν;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅχι, αὐτὴ ἄς ἐλιέξῃ ποῖον ἐκ τῶν δύο θέλει.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Δέχομαι.

(πλησιάζουσι πρὸς τὴν θύραν.)

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Οἱ ἄνω. Εἰς ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ ἐμφανίζεται πρὸ τῆς θύρας.

ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐγὼ θὰ τὴν ἀμνησθητῶς ἐνόησας καὶ πρὸς τοὺς δύο σας.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ποῖος εἶναι αὐτός;

ΜΙΧΑΝΑ.

Ὁ ἐκ μηχανῆς θεὸς τῶν ἀρχαίων δραματικῶν ἔπεσεν ἐκ τῶν νεφελῶν.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Καλῶς εἶπες ἐκ τῶν νεφελῶν, διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ κεραυνός, ὅστις ἔρχεται νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἐναπεθέσατε ἐπὶ τοῦ γάμου καὶ οἱ δύο σας.

ΜΙΧΑΝΑ πρὸς τὸν Μικρούλην κρυφῶς.

Ἄν ἐγνωρίζε ποῖαι ἦσαν αἱ τοῦ γάμου χαραὶ!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἄ λοιπὸν, ἀποσύρθητι ἀπὸ τὴν θύραν ἐκείνην.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ὅπισω ἢ εὐθὺς σὲ στέλλω νὰ ἐμφανισθῆς εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Σατανᾶ.

(ἐξέρχεται μὲγα πιστόλιον.)

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Τοῦτο εἶναι αὐθάδεια.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τοῦτο εἶναι χαμέρπεια.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ὅχι διότι ὁ σύζυγος ἔχει δικαίωμα νὰ διαμένῃ μὲ τὴν ἰδίαν σύζυγον.

ΠΑΝΤΕΣ.

Σύζυγός του!!!

ΜΙΧΑΝΑ.

Εἶς, δύο, τρεῖς... μία γυνὴ μεταξὺ τριῶν συζύγων. Ἰδοὺ δραματικὴ πολυγαμία ἐξαίρετος.
(σημειώνει ἐν τῷ σημειωματάριῳ του.)

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἄλλ' εἶναι δυνατόν πάντες νὰ ἐνυμφεύθησαν τὴν σύζυγόν μου!

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Καὶ ὁμοῦς οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

ΜΙΧΑΝΑ.

Ἄλλὰ, κύριοί μου, ἐπιτρέψατέ μοι μίαν ἐρώτησιν. Ὅταν ἐνυμφεύθητε τὴν σύζυγόν σας δὲν ἐννοήσατε τίποτε;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐγὼ τὴν ἐνόμιζον γασουμάκι ἀθῶον.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἐγὼ τὴν παρέλαβον βόδον ἀνθισμένον ἦτο χῆρα.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Καὶ ἐγὼ τὴν ἐνυμφεύθη δεκαπέντε ἐτῶν διὰ τοῦτο ἔχω δικαίωμα προτεραιότητος.

ΜΙΧΑΝΑ.

Φαίνεται ὁμοῦς ὅτι ἐλησμόνησε τὸν πρῶτον κάτοχον.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Τῆς ἤλθε φήμη ὅτι ἀπεβίωσα ἀπὸ μνηγιγίτιδα.

ΜΙΧΑΝΑ.

Μνηγιγίτις, νέα ἐφεύρεσις διὰ τὰς συζύγους, αἵτινες ἐκουράσθησαν ἀπὸ τοὺς συζύγους των.
(σημαίνει τρεῖς ὥραι.)

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Ἄ!

(παύσις.)

ΜΙΧΑΝΑ.

Καταλαμβάνω ἡ ὥρα τῆς μονομαχίας.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Συνταγματάρχα, ἐκτύπησεν ἡ ὥρα τῆς τιμῆς μετ' ὀλίγον ἐπανερχομαι νὰ ἐπαναλάβω τὰ δικαιώματά μου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πηγαίνετε, ἔχω εὐχαρίστησιν.

ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ.

Κάνεις ἐδῶ δὲν θὰ εὐχεται ὑπὲρ ἐμοῦ.

(φεύγει.)

ΜΙΧΑΝΑ.

Κάμνει ἐντύπωσιν τοιαύτη σκηνή.

(σημειώνει.)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Κατάρρα! αἰσθάνομαι ὅτι ἡ χολὴ μὲ πνίγει.

ΜΙΧΑΝΑ.

Ἀληθῶς εἶναι μοναδικόν εἰς τόσῳ βραχὺ διάστημα χρόνου νὰ ἀνακαλυφθῇ φουρνιά ἀπὸ συζύγους, καὶ ὡς παράρτημα, ἐραστής.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Πῶς; Ἡ Ἄρτεμις ἔχει καὶ ἐραστήν;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἡ ἄπιστος! δὲν τῆ ἤρκεσαν οἱ τρεῖς σύζυγοι!

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Πρέπει νὰ μάθω τὸ ὄνομά του... τοὺς τίτλους του.

ΜΙΧΑΝΑ.

Δὲν τὸν γνωρίζω νομίζω ὅτι εἶναι νόθος... κάποιος Γεώργιος.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Καὶ ἐπροδόθη ἀπὸ νόθον... Ὡμανία, ὦ λύσσα! Ἀποστάζω ἀντὶ ἰδρωτὸς δηλητηρίου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σὺ τετρεμαίνεις; φρικίης;... ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ποῖος εἶσαι προσωπίοφορος; διατί κρύπτεσαι ὑπὸ μυστηριώδη πέπλον;

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ἐγὼ;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναὶ σὺ. — Κάτι τι μοῦ προλέγει ὅτι εἶσαι ἀπαταιών.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Συνταγματάρχα, μὴ προσβάλλης.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Θὰ σὲ προσβάλλω ἐνόσω κρύπτεσαι.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ἄθλιε, μὴ ἐπιμένῃς νὰ ἴδῃς τὸ πρόσωπόν μου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐ, λοιπὸν, τότε σὲ λέγω ἄνανδρον.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

Ἐμὲ ἄνανδρον;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ θὰ σε πατάξω κατὰ πρόσωπον.

(θέλει νὰ τον βαπίση.)

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

(ἐπιλαμβάνομενος τῆς χειρὸς του.)

Ἄ! ἄθλιε!

(παύσις.)

ΜΙΧΑΗΛ.

Μακρά παύσις . . . ὄργη λυσσώδης, τρυγμός τῶν ὀδόντων . . . Ωραία ωραιότατα.
(ἵσταται μεταξύ αὐτῶν.)

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Θέλεις λοιπὸν νὰ ἴδῃς τὸ πρόσωπόν μου; Κύτταξέ με.

(ἀποβάλλει τὴν προσωπίδα.)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μέγιστε Θεέ! ποία ὁμοιότης.

(τρέμει σπαταρωδικῶς)

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἄλλὰ πῶς ὀνομάζουσαι, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πῶς;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Εἶσαι λοιπὸν; . . .

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Ὁ κύριος Καρμανιόλας, ὁ υἱὸς τοῦ δημίου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ *κραυγῶν.*

Ἄ! ὁ πατήρ σου λοιπὸν ἀπέκεράλισε τὸν πατέρα μου.

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί εὐγενικὸν συγγενολόγιον!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Φρίκη! . . .

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Φρίκη! . . .

ΜΙΧΑΗΛ.

Φρίκη! . . .

(σιγή.)

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

Οἱ ἀνω. ΓΕΩΡΓΙΟΣ *σέρων ξίφος.*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Τέλος πάντων θὰ ἦναι ἰδική μου . . . τὸν ἐφόνευσα . . . θὰ ἦναι ἰδική μου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τί λέγει αὐτός;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Λέγω ὅτι ἡ Ἄρτεμις θὰ ἦναι ἰδική μου, τὴν ἠγόρασα ἀντὶ αἵματος.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ἄνοητε . . . αὐτὴ κατέχει ἀκόμη δύο συζύγους, καὶ σὺ τολμᾷς νὰ ὀμιλῆς περὶ γάμου; . . . πτωχὲ Γεώργιε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἄ! τί λέγεις; ἀπατάσαι.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Γεώργιος . . . εἶσαι λοιπὸν ὁ ἐραστής τῆς Ἄρτεμιδος;

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Τρέμε, ἀπαταιῶν, τρέμε, διότι πρέπει νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃς εἰς τοὺς προκατόχους σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Θεέ μου! τί πέπλος βαθὺς μὲ σκοτίζει; . . . δὲν εἶναι ὄνειρον ὅ,τι βλέπω, ὅ,τι ἀκούω;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅχι, εἶναι πραγματικότης, εἶναι ἀλήθεια, ὅσο εἶναι ἀλήθεια ὅτι οὗτος θὰ ἀποθάνῃ διὰ τῶν χειρῶν μου.

(δεικνύων τὸν Προσωπιδόφορον.)

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Ἐμπρός' συνταγματάρχα, τί ἀργοπορεῖς ἐπὶ πλέον; Ὑπάγωμεν.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐμπρός.

ΜΙΧΑΗΛ.

Καὶ ὄπλα; ποῦ ἔχετε ὄπλα;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅπλα; μόνα θ' ἀναβλαστήσωσιν ἐκ τῆς γῆς! Σύζυγε! προηγοῦμαι.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Εἰς θάνατον.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Εἰς θάνατον.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ.

Ἐπὶ τέλους. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ.

Τικ, τὸκ, τὰκ! εὐτυχία ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὸ κοιμητήριον. Ὑπάρχει τόπος δι' ὅλους.

(Ὁ Συνταγματάρχης καὶ ὁ Προσωπιδόφορος φέγουσιν, ἀλλ' αἴφνης ἐπέκρουσται, ἵστανται πρὸ τῶν θεατῶν καὶ ἄδουσι.)

ΣΥΝΤΑΓ. καὶ ΠΡΟΣΩΠ.

Μῖσος ἀφόρητον — τρέφω πρὸς σέ

Θά σε φονεύσω — θά σε σπαράξω

— Τὸν μυελόν σου — θὰ νὰ πετάξω.

Κ' οἱ νεκροθάπται — θά σε χαροῦν.

(φεύγουσιν τρέχοντες.)

ΜΙΧΑΗΛ.

Διατί ἐτραγώδουσι; φαίνεται ὅτι εἶναι ἴδιον τῶν ῥομαντικῶν δραμάτων. Ἐκεῖ ποῦ περιμένεις ἡσυχίαν καὶ δράσιν . . . τσοῦπ! ἐν ἄσπμα. Ἐκτὸς ἀν' τὰ αἰσθητάματα ἀναπτύσσονται διὰ τῆς ψῆδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ *παρληρών.*

Διατί μὲ παρατηρεῖς ζοφώδης καὶ μελαγχολικός; . . . διατί αἱ χεῖρές σου σκελετώδεις καὶ ἐπίφυχοι τείνονται πρὸς ἐμέ; . . . ποῖος εἶσαι; . . .

Ἄ! Καρμανιόλα, Καρμανιόλα . . . ἄφες με . . . συγχώρε . . . Θέλω νὰ τρέξω πρὸς αὐτήν, νὰ τὴν ἐξαπατάσω ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς σου, ἀπὸ τὴν μανιάν σου . . . ἄφες με . . . Ἄ! ὁ συνταγματάρχης! καὶ αὐτὸς θέλει νὰ μοῦ τὴν ἀρπάσῃ . . .

πλὴν δὲν θὰ τὴν λάβῃ . . . Ἄρτεμι, ποῦ εἶσαι . . . Ἄ! εἰσαρμένη! Ἰδοῦ τον, σώθητι . . . Ζῆσον . . . τοὺς βλέπεις ἐκεῖ, ἐκεῖ . . . μὴ κινηθῆθῃτε . . . χαθῆτε σκληροί . . . Ἄ! τὸ πᾶν ἐσίγησεν . . . Εἰρήνη βασιλεύει περίξ, καὶ ὁ ναὸς, ὁ ναὸς μὰς περιμένει. Ἀγαπητή μου νυμφία, δός μοι τὴν χεῖρά σου . . . καὶ σὺ, ὦ ποιητὰ θὰ εὐλογῆσῃς τὴν ἐνώσιν μας.

ΜΙΧΑΗΛ.

Βέβαια, ἐγὼ εἶμαι πλασμένος δι' εὐλογίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐκείνη ἔχει τρεῖς συζύγους καὶ μὲ τοῦτο; ἐγὼ θὰ ἦμαι τέταρτος.

ΜΙΧΑΗΛ.

Ζήτω ἡ ἀφθονία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Τί εἶπες! ποῦ εἶναι ἡ Ἄρτεμις; ἔφυγεν, ἔφυγε . . . σὺ μοῦ τὴν ἤρπασες . . . μὴ με καταδιώκῃς . . .

(Ἦρονται καὶ ἀτραπακί.)

Ποῦ εἶμαι; . . . ποῦ τρέχω; . . . ποῦ νὰ κρυφθῶ; . . . τίς μ' ἐμποδίζει; . . . Ἄ! σκορπίοι καὶ νυκτερίδες ἐμέσατε τὴν χολήν σας . . . τὴν βλέπω . . . εἶναι ἐκείνη . . . ἐκείνη ἡ ὁποία μὲ κράζει . . . τῆς ψυχῆς μου ἡ ψυχὴ . . . φῶς πέπλανημένον . . . Ἔρχομαι . . . Λάβε τὴν καρδίαν τοῦ Γεωργίου . . . σου . . .

(φεύγει παράληρών.)

ΜΙΧΑΗΛ.

Περίφημα ἐτραγώδη. Τὸ πᾶν μὲ βοηθεῖ. Μονόλογος ἄξιος τῶν νέων δραματικῶν μας ποιητῶν. Ἐγὼ τὸ εἶπα: ἐδῶ θὰ εὐρῶ ὕλην διὰ νὰ ἀποθατισθῶ.

ΣΚΗΝΗ ΙΔ'.

ΜΙΧΑΗΛ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ *βιαστικός.*

Κύριε ποιητὰ, σπεύσατε, τρέξατε.

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί τρέχει;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ἄπαίσιον! Εἶδον τὸν Γεώργιον νὰ σπενδονισθῇ μεταξύ τῶν τροχῶν τῆς μηχανῆς τοῦ παρακειμένου ὑδρομύλου.

ΜΙΧΑΗΛ.

Μικρὸν πρᾶγμα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Εἶδον τοὺς πόδας του, τοὺς βραχιόνάς του, τὰς χεῖράς του, τὴν κεφαλὴν του, νὰ πιθῶσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ . . . χίλια τεμάχια . . . Ἐλθετε, ἔλθετε.

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί νὰ κάμω; τώρα εἶναι ἀργά . . . μήπως ἡμπορῶ νὰ συνενώσω τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ Κυρίου Γεωργίου;

ΣΚΗΝΗ ΙΕ'.

Οι ἄνω, ὁ Κύριος ΧΗΝΑΣ.

'Ο Κύριος.

Φρίκη, φρίκη, ὦ οὐρανέ! . . .

ΜΙΧΑΗΛ.

Τί τρέχει πάλιν;

'Ο Κύριος.

Ἡ σύζυγός μου εἶδεν ἀπὸ τὸ παράθυρον τὸν Κύριον Γεώργιον ῥιπτόμενον εἰς τὸν ὑδρόμυλον· ἔκθαμβος καὶ ἐκτακτικῆ ἤρχισε νὰ κράζῃ βοήθειαν, ὅτε χάνει τὴν ἰσορροπίαν καὶ πίπτει εἰς τὸν ποταμόν.

ΜΙΧΑΗΛ.

Σπεύσωμεν εἰς βοήθειάν της.

'Ο Κύριος.

'Ανωφελές· διότι τὴν δυστυχῆ κατέπιεν ἐν σκυλόφαρον.

(ἀκούονται δύο πυροβολισμοί.)

'Α!

(κίμνει δύο ποδήματα καὶ πίπτει νεκρὸς ἐπὶ τινος λίθου.)

ΜΙΧΑΗΛ τὸν κτ.ετ.

'Απέθανεν ἀπὸ συγκοπήν . . .

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ'.

Οι ἄνω. ΑΡΤΕΜΙΣ ὠχρὰ μὲ κόμην λελυμένην, μάλιστα συρομένην.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

'Εκεῖ ἠκούσθησαν οἱ πυροβολισμοί.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

'Ἡ Ἀρτεμις . . . Θεέ μου! εἰς ποῖαν κατάστασιν.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

'Ἦκουσε τὰ πάντα . . . Τώρα καταλαμβάνω διὰ τὸ σύζυγός μου μοι ἔδωκε . . . δηλητήριο.

ΠΑΝΤΕΣ.

Δηλητήριο!!!

ΣΚΗΝΗ ΙΖ'.

Οι ἄνω ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ πληγωμένος.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναὶ δηλητήριο . . . ὁ Μικρούλης σὲ ἐδηλητήριασεν . . . ἀλλ' ὁ ἐραστής σου . . . σὲ ἐξεδι- κήθη . . .

(πίπτει νεκρός.)

ΣΚΗΝΗ ΙΗ'.

Οι ἄνω. Ὁ ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ κρατῶν πιστόλιον καὶ μολι; βαδίζων.

Ο ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΟΣ.

'Ενῶ ἐγὼ . . . σὲ καταρῶμαι

(πίπτει νεκρός.)

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Μέγιστε Θεέ . . . δὲν ἤρκει ὅτι ἀποθνήσκω δηλητηριασμένη . . . ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μὲ καταρῶνται . . . ἐνῶ ἀποθνήσκω . . . Δημήτριε . . . ἐδῶ εἰς τὴν καρδίαν μου . . . σὺ μόνος μου ἔμεινες . . . λάβε σὺ . . . τὴν τελευταίαν μου ἀναπνοήν . . .

(πίπτει εἰς τὰ ἀγκύλας τοῦ Δημητρίου καὶ ἀποθνήσκει.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

'Απέθανεν! . . . Ἄ καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἐπιζήσω.

(εἰσέρχεται ἐγχειρίδιον, πληγόνεται καὶ πίπτει νεκρός.)

ΜΙΧΑΗΛ παρατηρῶν πέριξ.

Καὶ ἂν δὲν σφάλλω, ἔμεινα μόνος . . . Ἄ! ὄχι . . . καὶ ὁ ὑποβολεύς . . . Ἴδου τὰ ῥωμαντικά δράματα, νεκροὶ, νεκροὶ καὶ αἰωνίως νεκροὶ.

(πρὸς τὸ κοινόν)

Εὐγενές κοινόν, δὲν γνωρίζω τί ἐντύπωσιν θὰ κάμῃ τὸ τραγικὸν τοῦτο παίγιον. Ἄλλ' ἂν ἀρέσκῃς εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δραμάτων, αὐριον σὰς ὑπόσχομαι νὰ κάμω δράμα εἰς τὸ ὅποσον θὰ δολοφονηθῇ ὁ ὑποβολεύς, θὰ φονευθῶσι δύο τρεῖς κύριοι ἐκ τῆς πλατείας, καὶ δύο τρία ζεύγη κυριῶν θὰ στραγγαλισθῶσιν ἐν τοῖς θεωρείοις . . . Ἄφετε λοιπὸν τὴν κλαψιάρικην καὶ ὑπερβολικὴν ταύτην καὶ ξενικὴν σχολήν, καὶ προτιμάτε τοῦ λοιποῦ τὰ παλαιὰ μας δράματα, τὰ σύμφωνα μὲ τὰ ἦθη καὶ τὸν χαρακτήρα τοῦ Ἑλληνος. Ἀπόψε, ἐλπίζω, θὰ χειροκροτήσῃτε τὸ μικρὸν τοῦτο ἔργον . . . παρωδίαν τῶν ῥωμαντικῶν δραμάτων.

ΒΕΡΟΣ.

Ἡ ΤΑΦΡΟΣ ΤΗΣ ΟΡΝΙΘΟΣ.

(Γερμανικὴ παράδοσις.)

Οὐ μακρὰν τοῦ πύργου τοῦ Windek ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Βαδης, ὑπάρχει ἐπαυλὶς τις καλουμένη ἡ Τάφρος τῆς Ὀρνίθος. Ἐν τῷ μέσῳ ὠραίων ἀμπελώνων καὶ πυκνῶν δασῶν ἐξ ὑψηλῶν καστανεῶν, φαίνονται ἔτι τὰ ἴχνη τάφρου, περικυκλώσεως ἄλλοτε τὰ τοῦ πύργου ὄχυρώματα.

Τὸν καιρὸν καθ' ὃν ὁ μητροπολίτης τοῦ Στρασβούργου Orchenstein ὠδηγήθη αἰχμαλώτως ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Windek, ἐβλεπέ τις πρὸς τὸ ὄρος τοὺς πρόποδες καλύβην οἰκουμένην ὑπὸ γρᾶϊας γυναικός, γνωστῆς ἐν τῇ περιχώρῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἡ γυνὴ τοῦ δάσου. Αὕτη ἐγίνωσκε μυρία μυστήρια, τὰς ἀποκρύφους τῶν φυτῶν καὶ τῶν ῥιζῶν ιδιότητας καὶ τὰ μαγγιανέματα τῶν δένδρων καὶ τῶν ῥυτίκων· τὰ δὲ ἴφρια τοῦ δάσου ἀντὶ νὰ τὴν κακοποιῶσιν ὑπήκουον μᾶλλον εἰς τὴν φωνὴν της. Ἄπασα ἡ περιουσία αὐτῆς συνίστατο εἰς λευκάς τινὰς ὀρνίθας ὑπερφυσικοῦ πάχους, ἀναζητούσας ἐν τῷ δάσει τὴν τροφήν αὐτῶν.

Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ἡ γρᾶϊα ἐκάθητο ὡς συήθως πρὸ τῆς καλύβης, βλέπει κατευθυνόμενος πρὸς αὐτὴν δύο παιδάς σπανίας ὠραϊότητος. Ἦσαν κατακεκμηκότες καὶ ἐζήτουν τὴν ὁδὸν τοῦ πύργου.

Ἡ γρᾶϊα προσεκάλεσε τοὺς μικροὺς καὶ τοῖς ἔδωκεν ἄρτον καὶ καρπούς ὅπως φάγωσι καὶ δροσιθῶσι. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος τῶν παιδῶν, ὡσεὶ δεκατριῶν ἐτῶν ἡλικίας, ἔφαγε μὲ ὄρεξιν μεγίστην. ὁ πρεσβύτερος ὁμοῦ δεκαεξαέτης ἢ δεκαεπταέτης τὸ πολὺ, ἦν καταβεβλημένος· ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του τὰ μῆλα καὶ τὸν ἄρτον τῆς γρᾶϊας καὶ δὲν ἔτρωγεν, ἀλλὰ οἱ ὀφθαλμοὶ του πλήρεις δακρύων ἐδείκνυον τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν λύπην του.

— Φάγε τέκνον μου, τῷ εἶπεν ἡ γυνὴ τοῦ δάσου. Διὰ τὸ δακρύεις;

Δὲν ὠμίλησεν, ἀλλὰ διὰ νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά του μετέβη εἰς τὴν παρακειμένην πηγήν καὶ ἔπλυε τὸ πρόσωπόν του διὰ τοῦ δροσεροῦ ὕδατος τοῦ ἐξερχομένου ἐκ τοῦ βράχου. Τότε ἀνέλαμψαν αἱ παρειαὶ αὐτοῦ ἐρυθραὶ καὶ ῥιδοκῶκινοι, ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ ἑαρινοῦ ἡλίου μαρανθῆν ῥόδον, τὸ ὅποσον ἀναγεννᾷ τῆς ἐσπέρας ἡ δρόσος.

Ἡ γυνὴ τοῦ δάσου παρετήρησε τὸν παῖδα μὲ περιέργειαν καὶ χαρὰν.

— Τέκνον μου, τῷ εἶπε, σὺ δὲν εἶσαι παῖς, εἶσαι νεάνις. Μὴ σε μέλη ὄμως, μικρὰ μου, ἐμπιστεύθητι εἰς ἐμὲ καὶ εἰπέ μοι, ποιοὶ εἶναι οἱ γονεῖς σὰς — διότι ὁ μικρὸς θὰ ἦναι ἀδελφός σου — καὶ τί πηγαίνετε νὰ ζητήσητε εἰς τὸν πύργον τοῦ Windek.

Τὰ δύο παιδία ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ τὸ μεγαλύτερον ἀπεκρίθη,

— Ναί, εἶμαι νεάνις, ὀνομάζομαι Ἴμμα d' Erstein καὶ ὁ μικρὸς Ἀδόλφος· εἶναι ἀδελφός μου. Ὁ θεὸς μας ὁ μητροπολίτης τοῦ Στρασβούργου κατεῖχε παρ' ἡμῖν τόπον πατρός. Ἀλλὰ τώρα εἶναι αἰχμαλώτως ἐκεῖ ἐπάνω. Τί θὰ γίνωμεν ἡμεῖς πτωχὰ ὄρφανά; Πηγαίνομεν λοιπὸν νὰ παρακαλέσωμεν τὸν ἀρχοντα τοῦ πύργου νὰ τῷ χορηγήσῃ τὴν ἐλευθερίαν.

— Ἀλλὰ τί λύτρα φέρετε; ἠρώτησεν ἡ γυνὴ τοῦ δάσου.

— Ἀλλοίμονον καλὴ μου μητέρα· δὲν ἔχομεν εἰμὴ τοῦτο, εἶπεν ἡ Ἴμμα ἐξάγουσα ἐκ τοῦ κόλπου της ἀδελφάντινον σταυρόν. Ἄν ὁ κύριος τοῦ Windek πεισθῇ ἔχει καλῶς, ἄλλως θὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς κριτήσῃ ἡμεῖς μὲ τὸν θεῖόν μας. Καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ἡμᾶς θὰ ἦναι παρηγορία.

— Μὴ σὰς μέλη τέκνα μου, εἶπεν ἡ γρᾶϊα θωπεύουσα τὰς παρειὰς τῆς νεάνιδος. Ἐγὼ θὰ ἐξαγοράσω τὸν ἀρχιερέα, ἀλλ' ἀκούσατέ μου. Οἱ κάτοικοι τοῦ Στρασβούργου μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔλθωσι νὰ πολιορκήσωσι τὸν πύργον. Τὴν παρελθούσαν μάλιστα νύκτα εἶδον δύο προσκόπους, οἵτινες ἦσαν κεκρυμμένοι ἐδῶ πλησίον. Ἐξήτασαν καλῶς τὴν τοποθεσίαν, πρὸ πάντων δ' ἐστημείωσαν τὰ ἀδύνατα τῶν ὄχυρωμάτων μέρη· τοὺς εἶδον ἐκεῖ κάτω πρὸς τὸ δάσος τῶν ἐλιτῶν, ὅπου φαίνεται ὁ ἐπιτάφιός ἐκεῖνος πέτρινος σταυρός. Ἀναβῆτε πρὸς τὸν ἱππότην Reinhard, ὅστις εἶναι ὁ νεὸς ἀρχὼν τοῦ Windek, καὶ εἰπάτε αὐτῷ ὅτι πρέπει νὰ σκάψῃ βεθεΐαν τάφρον, ἥτις πρέπει νὰ ἀποπερατωθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας, διότι πολὺ φοβοῦμαι μὴ οἱ ἔχθροὶ καταφθάσωσι τὴν νύκτα.

— Ἀλλ' ὁ ἱππότης θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν θεῖόν μας; εἶπον τὰ δύο παιδία.

— Ἐγὼ θὰ σὰς δώσω τὰ λύτρα, ἀπεκρίθη ἡ γρᾶϊα.

Ἐκρότησε τὰς χεῖράς της καὶ παρευθῆ; αἱ λευκαὶ της ὀρνίθες ἔπτευσαν πανταχ' ἔνθεν νὰ

πετάξωσι πρὸς αὐτήν. Ἔλαβε μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν ἔδωκε πρὸς τὴν Ἴμμα καὶ τῆ εἶπε.

— Φέρε τὴν ὄρνιθα ταύτην πρὸς τὸν ἰππότην Reinhard, καὶ αὐτὴ θὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀρχιερέα Orchenstein.

Τὰ δύο παιδιά ἔβλεπον ἐκπληκτὰ τὴν γραίαν.

— Μὴ παραξενεύσθε, ἐξηκολούθησεν ἡ γυνὴ τοῦ δάσους, ἀλλὰ κάμετε ὅ, τι εἶπα λέγω. Μόλις δὴ ὄψη ὁ ἥλιος, ὁ ἰππότης θὰ θέσῃ τὴν ὄρνιθα ταύτην παρὰ τὸν πέτρινον ἐκεῖνον σταυρὸν, διότι ἐκεῖθεν οἱ ἐχθροὶ θὰ ἐρρομήσωσιν. Ὁ ἰππότης δὲν ἔχει ἀρκετοὺς ἐν τῷ πύργῳ βραχίονας ὅπως χαρζῆ τάφρον βαθεῖαν, πλατεῖαν καὶ μακράν· ἀλλ' ἡ καλὴ μου ὄρνις θὰ ἐχαρζῆ διὰ πάντα.

Εἰπούσα τοὺς λόγους τούτους ἐθώπευσε τὴν ὄρνιθα καὶ ἔφαλε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς καὶ μόλις ἀκουομένης.

Τοὺς λόγους μου ἀκούσαν ἐν προσοχῇ καὶ δεῖον, ὡ ὄρνι, πῶς εἶσαι ἀξία. Νυκτὸς ἔταν κρύψῃ τὰ πάντα σκοτία καὶ ἔσκα θρηνώδες γλαυκὸς ἀνηχῆξ, ἀνάγκη νὰ σκιάξῃς τὴν γῆν τὴν ψυχρὰν βαθύ ἕως εὐφρῆς ἐν ἔξωσθαι θημμένον, καὶ πρὶν μεσονύκτιον φάσῃ σημάτιον οὐ τάρρον ν' ἀνοίξῃς πλατεῖαν, μακράν.

Ἡ Ἴμμα ἔλαβε διατάξουσα τὴν ὄρνιθα ἀλλ' ἡ ἀγαθότης τῆς γραίας καὶ ἡ εὐπροσηγορία τῆς τὴν ἔπεισαν. Ὁ μικρὸς Ἀδόλφος οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐφοβήθη, ἔχαψε δὲ μᾶλλον διὰ τὸ περιέργου θέαμα, ὅπερ ἤθελε παράσχει ἡ ὄρνις αὐτῆ.

Καὶ τὰ παιδιά ἔλαβον τὴν πρὸς τὸ ὄρος ἀτραπὸν προπεμφθέντα μέχρι τινός ὑπὸ τῆς γραίας. Δὲν εἶχον δὲ φθάσει εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ, ὅτε ἀπήντησαν νέον ἰππότην ὠραιότητος καὶ συμπαθητικωτάτης μορφῆς. Ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἐπιχειμημένη σοβαρότης, ἐφόβισε κατ' ἀρχὰς τὰ παιδιά, ἀλλ' ἡ γλυκύτης τῆς φωνῆς του ἐξήλειψε τοὺς φόβους των.

Ὁ ἰππότης Reinhard— διότι οὗτος ἦτο— ἠρώτησε τὰ παιδιά, πῶς ὀνομάζοντο καὶ τί ἐζήτουν εἰς τὸν πύργον του.

— Εὐγενέστατε ἰππότη, εἶπεν ἡ Ἴμμα. Ὁ θεὸς μας Orchenstein, τοῦ Στρασβούργου ὁ μητροπολίτης, κρατεῖται ἐν τῷ πύργῳ σου αἰχμάλωτος. Κατεῖχε δι' ἡμᾶς τὰ ὄργανά τόπον πατρὸς. Τί θὰ γίνωμεν μόνα; Σὲ παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃς ἢ νὰ κρατήσῃς καὶ ἡμᾶς μετ' αὐτοῦ.

Ὁ ἰππότης δὲν ἠδυνάθη νὰ κρούσῃ τὴν συγκίνησίν του παρετήρησε τὰ δύο παιδιά ἐκ δια-

δοχῆς καὶ τὰ βλέμματά του προσηλωθήσαν ἀκουσίως ἐπὶ τῆς λευκῆς ὄρνιθος, ἣν ἔφερον ἡ Ἴμμα. Ἡ Ἴμμα ἠρυθρίασε καὶ διηγήθη συχνάκις διακοπτομένη τὰ αἰτία, ἕνεκα τῶν ὁποίων τῆ ἐνεπιστεύθη ἡ γυνὴ τοῦ δάσους τὴν ὄρνιθα.

Ὁ νέος ἰππότης ἤκουεν αὐτῆς προσεκτικῶς. Ἡ Ἴμμα ἦτο τεταραγμένη, δὲν ἤξευρε τί ἔλεγε καὶ οἱ λόγοι τῆς οὐδεμίαν εἶχον συνέσιαν. Ὁ μικρὸς τότε Ἀδόλφος.

— Ἴμμα τῆ εἶπε, δὲν εἶπε τοῦτο ἡ γυνὴ τοῦ δάσους.

Ἡ Ἴμμα, προδοθεῖσα οὕτως ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, εὗρεθῆ ἐν μεγάλῃ ἀπορίᾳ ὅτε ὁ ἰππότης τῆ εἶπε.

— Εὐγενῆς νεάνις, μὴ φοβῆσαι· ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ σὲ ὠδήγησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τούτους τοὺς τόπους. Μείνατε ἐδῶ ὑπὸ τὴν προστασίαν μου· δύνασθε νὰ ἐπανελήθητε εἰς τὸν οἶκόν σας ὅπότεν θελήσητε. Τώρα ἀκολουθεῖτέ με, ἔλθετε νὰ προξενήσητε εἰς τὸν θεῖόν σας εὐχάριστον ἐκπληξίν.

Καὶ ὠδήγησε τὰ δύο παιδιά πρὸς τὸν ἀρχιερέα. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ὁ ἰππότης ἐπετήρει τὰς προπαρασκευὰς διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πύργου. Ἐγίνωσκε καλῶς τὸ ἀδύνατον τῶν ὄχυρωμάτων πρὸς τὸ δάσος τῶν ἐλατῶν καὶ εἶχεν ἤδη διατάξῃ νὰ σκάψωσι τάφρον. Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐπέσπευδε καὶ χεῖρας ἔλειπον ὥστε ἐν καιρῷ ἦλθον αἱ συμβουλαὶ καὶ ἡ ὄρνις τῆς γυναικὸς τοῦ δάσους. Ἐξετέλεσε δὲ πάσας τὰς συμβουλάς αὐτῆς κατὰ γράμμα, καὶ μόλις ἡ σκοτία τῆς νυκτὸς ἀμφιεκάλυψε τὰ πάντα καὶ τὰ πρῶτα ἐπὶ τοῦ στερεώματος ἐλαμψάν ἄστρα, ἔφερε τὴν ὄρνιθα εἰς τοὺς πόδας τοῦ λιθίνου σταυροῦ τοῦ σκέποντος τὸν τάφρον τοῦ ἐν τῷ πολέμῳ φονευθέντος πάππου του.

Τὸ μεσονύκτιον ἐπανελθόν. ὁ ἰππότης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ εὗρε μὲ μεγάλην ἐκπληξίν τάφρον πλατεῖαν καὶ βαθεῖαν, περιβαλλομένην ἀπὸ προμαχώνα καὶ ὑπὸ τὴν λάμπην τῶν ἀστέρων διέκρινε λάμπον τὸ ξίφος τοῦ πάππου του, μετ' ὁποῖον τὸν εἶχον θάψει.

Ἡ ὄρνις ἐγένετο ἀφαντος.

Μόλις ὁ ἥλιος ἐγερούσθη τὰ ὄρη, οἱ κάτοικοι τοῦ Στρασβούργου προύχρησαν εἰς τρεῖς στοίτους. Προυτίθεντο νὰ κάμωσιν ἐφοδόν, ἀλλ' ἡ τάφρος τῆς ὄρνιθος διέλυσε τοὺς σκοπούς αὐτῶν. Οἱ στρατιῶται τοῦ ἰππότητος ἐπιπεσόντες ἀπέκρουσαν αὐτοὺς κακοῦς κακῶς.

Ὁ ἰππότης Reinhard ἤρασθη ἐμμανῶς τῆ;

Ἴμμα, ἣτις ἀντεπεκρίθη πληρέστατα εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον. Ἀλλ' ὁ αἰχμάλωτος ἀρχιερεὺς οὐδὲ λόγον ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο νέων.

Ὅτε ὁμως ὁ πόλεμος ἐτελείωσεν ἡ Ἴμμα d'Erstein ἐγένετο σύζυγος τοῦ ἰππότητος Reinhard, ὁ δὲ γάμος των ἠυλογήθη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Orchenstein ἐν τῇ μητροπόλει αὐτῇ τοῦ Στρασβούργου.

Ἡ τάφρος αὐτῆ διατήρησε τὸ ὄνομα Τάφρος τῆς Ὀρνιθος, ἀλλ' ἡ παράδοσις καθ' ἑκάστην ἐξαλείφεται.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΑΡΑΘΕΙ.

ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΤΙΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος: ἴδε φυλ. Ε'.)

Ἵψηλοῦ ἀναστήματος ἄνδρες ἐκ τῶν ἐν ἡγεμονίαι καὶ στρατιωτικοῖς διαπρεψάντων ἦσαν ὁ Γουλιέλμος τῆς Σουητίας, Ἐδουάρδος ὁ Γ', Γοδφρέδος τοῦ Bovillon, Φίλιππος ὁ Μακρὸς, ὁ Φαίρφαξ, ὁ Φεθ-Αλη Χέκ, ὁ Χουμβέρτος, ὁ Μόνσεῦ, Μορτιέρος καὶ Κλέβερ. Ἐπίσημοι δὲ τῶν νεωτέρων χρόνων ὁ Οὐσσος ὁ αἰρεσιάρχος, Κολόμβος, Ercilla, συγγραφεὺς τῆς Araucana, ποιήματος καλλίστου ὑπ' οὐδενὸς ἀναγνωσθέντος, ὑπὸ πάντων δὲ θαυμάζομένου, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, ὁ Ῥόχεστερ εὐνοϊκὸς τοῦ Καρόλου Β', ὁ νομομαθὴς Ποτιέρος, ὁ φυσιοδίφης ἄγγλος Banks, ὁ Gall, ὁ Κόφιγκαλ, ὁ Βριλλάτ-Σαβαρέν, ὁ Benjamin-Constant, ὁ Ζωγράφος Δαβίδ, ὁ Βελλάρδ, ὁ γεωγράφος Δελαμάρ, καὶ ὁ Care, θεμελιωτῆς τοῦ Gentleman's Magazine.

Ἵπὸ σπανίας σωματικῆς ῥώμης ἦσαν πεπρωτισμένοι ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμίνοσ, ὁ καλῆς Μοστάσεμ - Βιλλάχ, ὁ Ἐδμῶνδος ὁ σιδηρόπλευρος, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ὁ Βωδουνοσ κόμης τῆς Φλάνδρας, ὁ σιδηρόχειρ, ὁ Γουλιέλμος Δ', ὁ βαρμαλαῖος, δούξ τοῦ Aquitaine, ὁ Χριστοφόρος, υἱὸς Ἀλβέρτου τοῦ εὐσεβοῦς, δούκῃ τῆς Βαβαρίας, ὁ Γοδοφρέδος τοῦ Bovillon, ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος Δ', ὁ Σκενδερίμπετις, ὁ Λεονάρδος τοῦ Vinci, ὁ Châtaigneraie, ὁ

σκῶτος ἀρχαιοδίφης Dempster, ὁ στρατάρχης τῆς Σαξωνίας, ἡ ὑποκρίτρια Gauthier, ὁ στρατιωτικὸς Drummond de Melfor.

Ὁ Ἀύγουστος, λέγει ὁ Σουετώνιος (κεφ. ΙΧΧΧ) εἶχε καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα διεσπαρμένας κηλίδας, καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῆς κοιλίας σημεῖα ἐν εἶδη ἀστέρων διατεθειμένα κατὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Ἀρκτου... Ἡ ἀριστερὰ αὐτοῦ κνήμη, μὲρὸς καὶ ἰσχυρὸν ἦσαν ὀλίγον ἀσθενῆ, καὶ ἐχώλαινε συνεχῶς ἐκ τοῦ μέρους τούτου. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἠσθάνετο τοσαύτην νάρκωσιν εἰς τὸν λιχανὸν τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς, ὥστε ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἠναγκάζετο νὰ περιβάλλῃ αὐτὸν διὰ κερατίνου κυλίνδρου.

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας εἶχε τὴν κεφαλὴν ὀλίγον κεκυφίαν, τὸ δὲ σῶμά του ἀνεδίδεν εὐαρεστόν τινα ὀσμήν ὡς καὶ ἡ τοῦ Κουϊακίου.

Κατὰ τὸν μεσαῖωνα, φαίνεται ἐκ τινῶν χωρίων τῶν χρονολογῶν, ὅτι τὸ ἔργον τριγὰς πυρρῆς ἐθεωρεῖτο οὐνειδιστικόν. Ὁ μοναχὸς Σαιν-Γάλλ διηγεῖται συμβάν τι ἐπελθόν « εἰς τινα ἠδυστυχῆ πυρρότριχα, ὁ ὁποῖος μὴ ἔχων σκουφρον, καὶ αἰδούμενος ἐπὶ τῷ χρώματι τῶν τριχῶν του ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ἐσθῆτος, καὶ ἐτόλμησεν οὕτως νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἐκκλησίαν ἐν ἣ ἐκήρυττεν ἐπίσκοπος. » Αὐτῆ ἡ κατὰ τῶν πυρρῶν πρόληψις προήλθεν ἐκ τῆς παραδόσεως ὅτι Ἰουδας ὁ Ἰσκαριώτης ἦτο πυρρὸς ὡς ἐκ τούτου ὁ Guibert de Nogent ἔλεγε « ὅτι οἱ πυρρὸι φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς σημεῖον λάμπον τῆς ἀπιστίας. » (Ἱστορ. τῶν Σταυροφ. β. βλ. 8^{ου}.)

Ὁ Ζούλος, Φούλκ ὁ Α'. κόμης τῆς Ἀνδεγαυίας, Ἰωάννης Α'. δούξ τῆς Βρετανίας, Μεγεμετ-Ελ-Νατοέρ, βασιλεὺς τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἰσπανίας (ἀποθ. 1213), Κολόμβος, Camoëns, Ann de Boleyn, Εὐγένειος Βωχαρνέ, ὁ στρατάρχης Νεῦ κ.λ.π. ἦσαν πυρρότριχοι. Ἡ ἐπινομασία *στυποκέφαλος* (Tête d'étoupe) ἐδόθη εἰς τὸν Γουλιέλμον Γ'. δούκα τῆς Ἀκουαίνης καὶ εἰς τὸν Ραϊμόνδον δὲ Βερανζέ Β'. κόμητα τῆς Βαρκελώνης, τοῦ χρώματος ἕνεκα καὶ τῆς πυκνότητος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς.

Αἱ τρίχες τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βεκερίας (ἀποθ. 1294) ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐλευκάνθησαν, ἅμα ὡς ἐπληροφόρηθη ὅτι ἡ γυνὴ αὐτοῦ, τὴν ὁποῖαν ἐφόνευσεν νομισίας παραβάτην τῆς συζυγικῆς πίστεως, ἦτο ἄθωα. Αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ τῷ ἐλληνοιστῇ Vauvilliers μετὰ τρομερὸν ὄνειρον. τῷ κωμικῷ Βριζάρδ ὁ ὁποῖος πεσὼν ἐν τῷ Ῥοδανῷ, ἔμεινε,

εις κρίκον τινα γεφύρας περιπλεχθείς, επί στιγμᾶς τινος ἀπλωρημένος.

Τὸ γένειον καὶ αἱ τρίχες τοῦ Δουκὸς τοῦ Brunswick ἐν διαστήματι 24 ὡρῶν ἐλευκάνθησαν, ὅτε ἔμαθε ὅτι ὁ πατήρ του ἐπληγώθη θανασίμως ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Auerstadt. Δὲν εἶναι γνωστὸν, ἂν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς ἔχη τὴν ἀρχὴν ὁ λευκὸς σκόλλυς, ὃν ὅλα τὰ μέλη τῆς ἀρχαίας οἰογενεῖας Bohan εἶχον, ὡς λέγεται, ἐπὶ τοῦ βρέγματος.

«Ὁ ἀββᾶς de Marolles, γράφει ὁ Vigneul-Marville, ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ, ἔλεγε περὶ τοῦ Crassot, ὅτι ἐκίνει εὐκόλως τὰ ὄτα. Ἀπορον τοῦτο ὄντος ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι μὴ ἔχοντι μὴ εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Ὁ ἁγ. Αὐγουστίνος ὁμιλεῖ περὶ τινος ἀνθρώπου συγχρόνου του, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ κινήσῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας, ὠρθίαζε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐσάλευε τὰ ὄτα. Ὁ K. Patin ἐδικαιολογεῖ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐν τῷ σχολαστικῷ Crassot, λέγων, ὅτι ἦτο πίθηξ, ζῶον μετέχον τῆς τε ἀνθρωπίνης καὶ τῆς τοῦ ζώου φύσεως, καὶ μὴ κινῶν τὰ ὄτα ὡς τὰ ζῶα, ἀλλὰ πως πλείοτερον τοῦ ἀνθρώπου.

Κατὰ τὸν Προκόπιον, ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς μετεἶχε τῆς ιδιότητος τοῦ Crassot, διόπερ καὶ ἐπωνομάσθη ὑπὸ μιᾶς τῶν φατριῶν τοῦ ἱπποδρομίου Ὅρος.

Ὁ Guys φιλόλογος τοῦ 18-ου αἰῶνος ἐκ Μασσαλίας, ἐγεννήθη ἔχων ἐν μόνον οὖς ἢ θέσις τοῦ ἐτέρου ἦτο παντελῶς κενή.

Πολλοὶ ἐγεννήθησαν μετ' ὀδόντων, ὡς ὁ Γουλιέλμος Βιγκῶ, ἱατρὸς καὶ φιλόσοφος γάλλος τοῦ 16ου αἰῶνος, ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. καὶ ὁ ποιητὴς ἄγγλος Boyd.

Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Καληγούλα (Συστ. κερ. 33) ὁ τραγικὸς Ἀπελλῆς ἦδε μελοδικώτατα ὁπόταν τὸν ἐξέβριζον.

Ὁ Σαιντ-Εβρεμόνδ εἶχε φῦμά τι ὑπερμέγεθες μεταξὺ τῶν ὀρθαλμῶν, ὁ Λειβνίτιος καὶ ὁ βιογράφος Rossi εἶχον τοιαύτην τινα γαγγλίδα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς.

Ἡ εἰκὼν τοῦ Jacques de la Roche εἰγενοῦς τοῦ Dauphinois, γεννηθέντος ἐν ἔτει 1595, ἦτο χαρακτηρὰ πρὸς χαρακτηρὰ πικνομαία τῷ προσώπῳ τοῦ Ὀλιβιέρου Κρόμβελλ ἀποθανόντος ἐν ἔτει 1658. Οἱ δίδυμοι γερμανοὶ ζωγράφοι Gerard (απ.θ. 1820) καὶ Φερδινάνδος (απ.θ. 1832) Kugelgen, τοσοῦτον ὡμοαζόν, ὥστε ἐπωνόμασαν αὐτοὺς Ὀμοίους (ménéchmes).

Ὁ Carcie B'. βασιλεὺς τῆς Νεβάδα (ἱποθ. 1001) ἐπεκλήθη ὁ Τρέμιον, διότι ὑρίστατο πάντοτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης νευρικὴν τινα τρομώδη κίνησιν, εἴτε διότι (λέγει ὁ Mariana) οὕτινος αἱ δικαιολογήσεις δὲν εἶναι μεγάλης ἀξίας, τὸ βῆρος τῶν ὄπλων ἐδάρυνεν αὐτὸν, εἴτε διότι συνεκινεῖτο ἐκ τῆς περικυκλώσεως αὐτὸν βασιλικῆς λαμπρότητος. Ὁ τρόμος ὁμοῦ οὗτος ἦτο ἔλλειψις τῆς κράσεως του, καθόσον τῆς μάχης ἀρχομένης ἐξέπιπτετο ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, δείγματα παρέχων μέγιστα τῆς ἀτρομότητος αὐτοῦ ἀνδρίας, ἥτις ἐβοηθεῖτο καὶ ὑπὸ θαυμασίας παρουσίας πνεύματος.

Κατὰ Brantôme, ὁ γεναῖος ἱππότης Imbercourt (φρονεθεὶς εἰς Marignan) εἶχεν ἰδιαιτέρᾳν τινα ιδιοσυγκρασίαν, ὥστε ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ συνάψῃ μάχην, ἐπύρρατο αὐτῷ διάθεσις πρὸς εὐμάρειαν καὶ ἀπολύτως ἐπερπε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀνάγκην. Δὲν ἐφηρμόζετο δ' ἐπ' αὐτοῦ ἡ παροιμία ὅτι ἀπὸ τὸ φόβου του, διότι ἦτον εἰς τῶν ἀνδριοτέρων καὶ τολμηροτέρων ἀνδρῶν τοῦ βασιλείου, καὶ ἐμάχετο ὡς ἴσων (Hommes illustres et grands capitaines francois κερ. XVII). Περὶ τοῦ Ἑρρίκου Δ'. πιθανῶς ἐντεῦθα γίνεται λόγος: «ὅσῃν γενναϊότητι καὶ ἂν εἶχε ἄλλοτε ὁ Tallement des Reaux, ὁπόταν ἔλεγον αὐτῷ «Ἰδοὺ οἱ ἐχθροί, καταλαμβάνετο ὑπὸ διχρόσιας, καὶ στρέφων τὸ πλῆθός του τοῦτο ἐπὶ τὸ κωμικώτερον ἔλεγε αὐτῷ πηγαίνω νὰ ἐτοιμάσω κἄτι τι κἀλὸν εἰς αὐτοὺς.»

Ὁ Tallement ὁμιλεῖ ἀλλαχοῦ (Historiette de mesdames de Rohan) περὶ τινος φίλου τοῦ γαμβροῦ του, ὀνόματι Πλασσάκ «γεναίου νέου, ἀλλ' ὅστις πρὶν ἢ δρᾶξῃ τὸ ξίφος ἔτραψε καθ' ὅλον τὸ σῶμα.

(Ἐκ τῶν curiosités biographiques τοῦ Ludovic Leuane.)

A***

Ὁ εὐγενὴς ὀφείλει ἢ καλῶς νὰ ζῇ ἢ καλῶς νὰ ἀποθνήσκῃ.

Εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν θνητῶν ἄπιστος ἐστὶν ὁ τῆς φιλίας λιμήν.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Τῆς εὐτυχίας τ' ὄνειρο σὺν ἀστραπῇ διαβαίνει καὶ ἀφίνει μὲν πικρὴ βαρὴ ἔς τὰ πονεμένα στήθια. Ὅλα φαντάσματα ἔς τὴ γῆ, ἓνα καὶ μόνον μένει, ἓνα δὲν εἶναι φάντασμα τῆς συμφορᾶς ἢ ἀλήθειας.

Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

Δις Βασιλεύει, ὅστις ὄχι τῶν λαῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν του εἶναι κύριος.

Δ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ.

Ἡ νεότης καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θλίψεις τῆς, φέρει ἐν ἑαυτῇ λάμπην τινα.

Ἐπύρραται στιγμᾶι καθ' ἃς, εἰς οἷαν δῆποτε θέσιν καὶ ἂν ἴσταται τὸ σῶμα, ἡ ψυχὴ εἶναι γονυκλινής.

Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πλήρωμα τοῦ οὐρανοῦ ὁ δ' ἔρω, τὸ πλήρωμα τοῦ ἀνθρώπου.

V. HUGO.

Πόσον εἶναι ὠραῖον τὸ μὴ ἐπιδεικνύμενον πνεῦμα!

Οἱ ἐρασταὶ τὰ πάντα πρὸς ὄφελος τοῦ ἔρωτος αὐτῶν μεταχειρίζονται.

Αἱ σκοτεινὰ ἰδέαι ὡς τάχιστα ἐξαλείφονται, ὅταν ἡ μὲν κεφαλὴ ᾖ ἐλαφρὰ ἢ δὲ καρδία θερμὴ.

Οἱ πνευματώδεις συνειθίζουσι νὰ μὴ δια-

κοινῶσι δημοσίᾳ τοὺς διαλογισμοὺς τῶν οἱ μωροὶ τὸναντίον, ὅταν ἔχωσι κατὰ νοῦν νὰ ἐκτελέσωσι πράξιν τινα σπουδαίαν, λαλοῦσι περὶ αὐτῆς γεγονυῖα τῆ φωνῇ εἰς τὰς ὁδοὺς, πολλὰ τελοῦντες σχήματα. Προσπαθοῦσι νὰ ἐφελκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν διαθετῶν παντὶ σθένει, καὶ ἂν ἐτόλμων, θὰ ἔφερον μετ' ἐκείνων καὶ τινα τυμπανιστὴν, ὅπως ἐξαγάγωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰ παράθυρα.

P. de KOCK.

Ἡ καρδία ὁμοιάζει πρὸς τὰ δένδρα ἐκεῖνα ἅτινα δὲν χορηγοῦσι τὸ βάλσαμον αὐτῶν διὰ τὰς πληγὰς τῶν ἀνθρώπων, εἴμῃ ἀφ' οὗ ὁ σίδηρος ταυματίσῃ αὐτὰ κτύπα πρῶτων.

CHATEAUBRIAND.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

ΣΥΓΚΡΟΝΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΠΡΩΣΣΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Ἡ ἐν Σεδᾶν παράδοσις εἶναι σχεδὸν πρωτοφανής ἐν τῇ νεωτάτῃ ἱστορίᾳ, καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α'. (1524) οὐδεὶς οὐδέποτε μονάρχης συνελήφθη ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Στρατιωτικαὶ τὸναντίον καταστροφαι συνέβησαν πάμπολλαι, ὃν κυριώτεραι εἶναι αἱ ἐξῆς: 1) παράδοσις ἐν Νάρβα τῷ 1700· ρωσικὸς στρατὸς ἐξ 60,000 παρεδόθη τῷ βασιλεῖ τῆς Σουηδίας Καρόλῳ ΙΒ'. 2) ἡ ἐν Πουλτάβα τῷ 1709· τῇ ἐπαύριον τῆς ἐν Πουλτάβα μάχης· τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σουηδικοῦ στρατοῦ παρεδόθη τῷ μεγάλῳ Πέτρῳ τῆς Ρωσίας· 3) ἡ ἐν Τοίνιγγ τοῦ Σλέσβιγγ τῷ 1713· σουηδικὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Στεεμβὸκ παρεδόθη τῷ ρωσσοδανικῷ στρατῷ· 4) ἡ ἐν Πίρνα τῷ 1756· ὁ πάντοθεν κυκλωθεὶς σαξωνικὸς στρατὸς παρεδόθη Φρειδερίκῳ τῷ μεγάλῳ τῆς Πρωσίας· 5) ἐν Μάξεν τῷ 1760· 10,000 Πρώσοι ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Φίγκ παραδίδονται τοῖς Αὐστριακοῖς· 6) ἡ ἐν Γορκτάουν τῷ 1781· 8000 Ἀγγλοὶ ὑπὸ τὸν λόρδον Κορνβᾶλλις κατατιθεῖσι τὰ ὄπλα ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ Οὐάσιγκτῶνος ἐν Ἀμερικῇ· 7) ἡ ἐν Οὐλμη τῷ 1805· ὁ αὐστριακὸς στρατάρχης Μάκ παραδίδεται μετὰ 30,000 τῷ Ναπολέοντι Α'. 8)

ή εν Πρενζλάου τῷ 1806· ὁ πρῶστος στρατηγὸς πρίγκηψ Χοενλόε μετὰ 24,000, παραδίδει τὰ ὄπλα τοῖς γάλλοις στρατάρχεις Βερθιέ καὶ Μουράτ· 6) ἡ ἐν Ρατκάου τῆς Λυβέκης τῷ 1806· ὁ πρῶστος στρατηγὸς Βλύχερ μετὰ 12,000 παρεδόθη τῷ γάλλῳ στρατάρχει Βερναδώτη· 10) ἡ ἐν Βάυλεν τῷ 1808· ὁ γάλλος στρατηγὸς Δουπάν μετὰ 10,000 παραδίδεται τῷ ἀγγλοῖπκνικῷ στρατῷ ὑπὸ τὸν Οὐέλλικατῶνα· 11) ἡ ἐν Κούλμη τῷ 1813· ὁ γάλλος στρατάρχης Βανδάμ μετὰ 15,000 παραδίδεται τῷ αὐτοκράτορι τῆς Ρωσσίας καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσσίας· 12) ἡ ἐν Βιλάγῳ τῷ 1849· ὁ οὐγγρικός στρατός ὑπὸ τὸν Γοέργεῦ (23,000) παραδίδεται τοῖς Ρώσοις· 13) ἡ ἐν τῇ νοτίῳ Καρολίνα τῷ 1865· οἱ στρατηγοὶ Ἰόνστων καὶ Βωρεγάρδ μετὰ 30,000 παραδίδονται τῷ στρατηγῷ Σέρμαν· 14) ἡ ἐν Αγγεντάλζα τῷ 1866· 16,000 Ἀνοβερανοὶ παραδίδονται τῷ πρῶστῳ στρατηγῷ Φαλκεστάιν· 15) ἡ ἐν Σεδάν· 80,000 ὑπὸ τὸν Μακμαῶν παραδίδονται τῆς συμμάχους γερμανικοῖς στρατοῖς, αἰχμαλωτεύεται δὲ ὁ Ναπολέων Γ'.

Ὁ πρίγκηψ Ναπολέων, ὅτε πρῶτον ἀνέγνω τὴ τηλεγράφημα περὶ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ ἐξαδέλφου του, ἀνέκραξεν «ἀδύνατον». Στενὸς φίλος ἰστάμενος πλησίον τῷ κρηστῆρτον «ὕψη λόστατε, λητμονεῖτε ὅτι κατὰ τὸ γαλλικὸν λόγιον «ἡ λέξις ἀδύνατος δὲν ἀνήκει εἰς τὸ λεξικὸν τῆς γαλλικῆς γλώσσης».

Κατὰ τὴν «Βημερίδα τῶν Παρισίων» ἐνθυμηθεὶς ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας ἐν ἐκ τῶν ἐν Ἰένη ἐπεισοδίων ἀπέστειλε τῷ Λουδοβίκῳ Ναπολέοντι τὸ προσηνεχθὲν ζῆφος, καθάπερ ὁ Βοναπάρτης τὸ εἶχεν ἀποστείλῃ πρὸς τὸν πατέρα τοῦ νῦν βασιλεῖοντος Γουλιέλμου. Μία ὥρας προθεσμίαν ἐχορήγησε τῷ Ναπολέοντι ἵνα σκευθῆ ἐν προστίαια νὰ παρεδόθῃ ἢ νὰ ἴδῃ τυροπολούμενον τὸ Σεδάν. «Ἐγὼ δὲν προχματεύομαι πρὸς ζῆφος (εἶπεν ὁ Γουλιέλμος· τοῖς ἀποστόλοις τοῦ Βονοπάρτου.) τὸ ζῆφος... ἐγὼ τὸ θραύω· τὸ ζῆφος τοῦ Ναπολέοντος ἐθραύσθη ἤδη ἐν τῇ μάχῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου θέλω νὰ προχματεύθῃ». Καὶ ὁ ἀνθρῳπος Ναπολέων ὑπήκουσεν.

Ὁ μέγας Βοναπάρτης ἦτο δευσιδαίμων καὶ πιστὸς θιασώτης τῆς μοιροκρατίας· ἐπίτευεν εἰς τὰς εὐτυχεῖς καὶ εἰς τὰς ἀποφράδας ἡμέρας καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐφοβεῖτο τὴν 15 τοῦ μηνὸς ὡς συνδυαζομένῃ μετὰ διαφορῶν τοῦ σταδίου του περιπετειῶν ἐγεννήθη τῇ 15 αὐγούστου· τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1809 ἐκινδύνευσε νὰ δολοφονηθῇ ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ νεανίου Στάβς· τῇ 15 τοῦ μηνὸς ἤρξατο ἡ τῆς Μόσχας πυρπόλησις, καὶ ὕστερον ἡ ἐν Βιτερλώ μάχη. Ἐπεσε δὲ αὐτὸς τῷ 1815. Ἐπειδὴ δωδεκάκις τοῦ ἔτους ἀνέτελλεν ἡ 15 τοῦ μηνὸς, δωδεκάκις τοῦ ἔτους ἐμερίμα ὁ Βονοπάρτης μὴ συμβῆ τι ἀπαίσιον εἰς αὐτὸν ἢ τὸ κράτος του. Ἀντὶ τῆς 15, ὁ Ναπολέων Γ' θὰ ἀνκαλῆ εἰς τὴν μνήμην τὴν 2 τοῦ μηνὸς. Τῇ 2 δεκεμβρίου ἐποίησε τὸ πολιτικὸν τόλμημα· τῇ 2 Σεπτεμβρίου παρέδωκεν ἑαυτὸν αἰχμαλωτὸν τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσσίας.

Ὁ Ναπολέων, διαβαίων διὰ Βελγίου, ἠρώτησέ τινα τί γίνεται ἐν Πηρισίαις. «Ἐκηρύχθη ἡ δημοκρατία» ἀπήντησεν αὐτῷ. — «Ταῦτο εἶναι πολὺ λυπηρὸν» ὑπέλαθεν ὁ Ναπολέων.

Πρὸ πάντε ἐτῶν ὁ στρατάρχης Βαζαῖν εἶπε λόγον ὅς τις πρὸ μικροῦ ἀπέβη αὐθις πικρὰ ἀλήθεια. Οἱ Γάλλοι ἴσταντο πρὸ τῆς Πουέβλας ἐν Μεξικῷ αἱ στραῖται ἐπιπτον χαλιζηδόν· ὁ στρατάρχης εἰργάζετο ἐντὸς τῆς σκηνῆς του ὀλίγον μεριμνῶν περὶ τῶν ἐξῶθεν συμβαιόντων. Αἶφνης ἀνίσταται καὶ προβαίνει εἰς τὴν θύραν ἵνα δώσῃ διαταγὴν. Πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ του ἔκειντο χαμαὶ νεκροὶ, πλην ἐνὸς τραυματίου ὅστις ἐξήμει κρουνηδὸν αἶμα ἀπὸ τοῦ στόματος. «Φεῦ! ἀνερωήσεν ὁ στρατάρχης μετὰ μελαγχολικοῦ μευδιᾶματος· οἱ νεκροὶ λοιπὸν ἐκτελαῦσι σήμερον τὴν ὑπηρεσίαν;» Τῷ ὄντι ἐσχάτως ἐξετέλεσαν οἱ δυστυχεῖς τὴν ὑπηρεσίαν ἀποθανόντες ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς σημαίας των.

(Ἐκ τῆς «Κλειούσ»,)

Καὶ ἦλθε πρὸς με πλούσια ἐνδεδυμένη κόρη· τὴν κεφαλὴν τῆς ἔστρεψεν ἀπεινοβόλος λίθος, ἐσθῆτα χρυσοκέντητον, βαρῦτιμον ἐφόρει, καὶ ἄνθη κατεκάλυπτον τὸ εὐστομὸν τῆς στήθος. Μ' ἔδωκε τὸν βραχίονα· τὸν ἔλαβα προκλίρωσ, ἀλλ' ἔμω· ἔχε· δι' αὐτὴν δὲν μ' εἶχε τρώσει ἔρωτα.

Ἐπειτα ἦλθεν ἄλλη τις χαρίσσα, ἀνοῦσα ὡς Ἰουλίου Ἰατμοῦ, ὡς Ἀπριλίου βέδον· ἀμὰ τὸ στόμα ἦνοιγεν, ἤκούστο ἠχοῦσα ἡ ἁρμονία τοῦρανοῦ, τοῦ οὐρανοῦ ὁ κῶδων. Μοὶ ἔτεινε τὴν δεξιὰν προσήγγισα τὰ χεῖλη, ἀλλ' ἔμω· οὔτε δι' αὐτὴν ὁ ἔρωτ δὲν ὠμίλει.

Ἦλθεν ἡ τρίτη· ἰλαρὰ ἐκείνη ἐμευδιᾶ καὶ τὰς λευκάς τῆς πέρεϊας ἐπόρφορον· ὁ ἔρωτ· εἶχε τὸ βλέμμα πύρινον, ἐδάδιζε θρασεῖτ κ' ἐκάθασε πλησίον μου, εἰς ἀνθημένον μέρρο. Τὸ στήθος· πάλιν ἔκλινεν εἰς τὸ ψυχρὸν μου στήθος, ἀλλ' ἦτο ἡ καρδιά μου καὶ δι' ἐκείνην λίθος.

Τέλος ἐφάνη ἀσταθῶς τετάρτη ἐρχομένη· ὠχρὰ ὀπίσθον ὁ κηρὸς τῆς νεοκρικῆς λαμπάδος. Ἐτρέμεν· ἦτο σιγήλη, αἰδήμων, τεθλιμμένη, καὶ ἔσπερε τὸ στήθος τῆς πεινθῶν ἰτέας κλάδος. Μ' ἔδωκε τὴν ἰτέαν τῆς με χεῖρα· δειμαλέην. Ἐστένεα κ' ἀγάπησα τὴν κόρην τὴν δευτεράν.

(1867). ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Η ΕΡΩΤΟΤΡΟΠΟΣ.

Ἐρωτότροπα μὲ λέγουν μερικὸι τοῦ ἑλληνίζου, καὶ κοκέττα ἄλλοι πάλιν ποῦ εἰς ὅλα τοὺς προχμαζοῦν. Ἐρατὰς πενήντα ἔχω· καὶ ἂν ἔγω τέ περαζέσαι, μήπως κ' ἔκατὰ ἂν κάμω τάχατες δὲν μου ταυρίζεται; Δυνατὰ μὲ τὴν τρομπέτα Ἄς φωνάζουν ὅτι εἶμαι μὴ περίφημη κοκέττα.

Ὁλοὺς τοὺς γελῶ, καὶ ἔλοι μ' ἀγαποῦν με τὴν καρδίαν μου, καὶ τοὺς ἔρκους μου πιστεύουν οἱ μωροὶ με τὰ σωστά τους. Μὲ παράπονα ὁ ἕνας κατ' ἡμέραν μὲ σκοτίζει, καὶ τὰ κἄλλη μου ὁ ἄλλος ἐπικνεῖ καὶ θυμιατίζει. Ἄς φωνάζῃ ὅποιος θέλει. Τὸ αὐτὶ μου δὲν ἰδρόνει καὶ δι' ἔλου δὲν με μέλει.

Μ' ἕνα βλέμμα τοῦς φλογίζω, μὲ μὴ λέξι τοὺς μαγεύω, καὶ εἰς τὸν κατ' ἕνα λέγω πῶς αὐτὸν μόνον λατρεύω. Εἰς κἀνένα ἔμω κλίσην δὲν αἰσθάνεται ἡ λυγὴ μου, τὸ ἐλευθερὸν πουλάκι ἐμοιάζω τῆς ἐρήμου. Δυνατὰ μὲ τὴν τρομπέτα. Ἄς φωνάζουν ὅτι εἶμαι μὴ περίφημη κοκέττα.

Ραντε-βοῦ ἔς τὸν ἕνα δίδω καὶ συνέντευξιν ἔς τὸν ἄλλο, εἶμαι τακτικὴ ἔς τὴν ὥρα· πλην ἐγὼ θαρρῶ δὲν σφάλω, ἂν περίμενα τὸ δεῖνα κ' ἦλθ' ἀρχήτερα ὁ τάδε... Ἄς προσέχουν εἰς τὴν ὥραν, κ' ἂς μὴν ἴναι μασκαράδες Ἄς φωνάζῃ ὅποιος θέλει. Τὸ αὐτὶ μου δὲν ἰδρόνει καὶ δι' ἔλου δὲν με μέλει.

Πλήθος ἔγω γραμματάκια ἔς τὸ σεντοῦκι κλειδωμένα, ἄλλα σὲ χρυσοὺ χαρτάκι, ἄλλα ὀμορρα γραμμένα· μερικὰ μὲ τραγουδάκια, ἄλλα μὲ ἑλληνοκάραις, Ἀθηναῖς ἔπου μοιάζου μὴ χαρὰ καὶ δυὸ τρομαράς. Δυνατὰ μὲ τὴν τρομπέτα. Ἄς φωνάζουν ὅσον θέλουν ὅτι εἶμαι μὴ κοκέττα.

Δὲν θυμοῦμαι ἔς τὴν ζωὴ μου νάπιασα ποτὲ βελόνι, Μίαν ὥραν ἂν ἀρήσω τὸν καθρέπτη μου, θυμῶνι· ἔς τὴν μοδίστρα ἐγὼ κάμω ἔλα τὰ φορέματά μου, τὰ φουστάνια, τὰ καπέλα, καὶ αὐτὰ τ' ἀσπρόρουχά μου. Ἄς φωνάζῃ ὅποιος θέλει. Τὸ αὐτὶ μου δὲν ἰδρόνει καὶ δι' ἔλου δὲν με μέλει.

Ἐφάτασ ἂν τὸ Παρίσι νέες μῶδας φεῖγου ρίνε; Εἰς αὐτὸ ἐπάνω πρῶτα τὸ κοστουμί μου θὰ γείνη· Κάθε τελευταία μῶδα ἐγὼ πρῶτη θὰ φορέσω, κ' ἂς φωνάζῃ ἡ μοδίστρα· θὰ πληρώσω, ἂν μπορέσω. Δυνατὰ μὲ τὴν τρομπέτα Ἄς φωνάζουν ὅτι εἶμαι μὴ περίφημη κοκέττα.

Μίαν ἡμέραν ἐν μείω εἰς τὰ σπῆτι χλοοκάνω. Ἀγαπῶ πολὺ τὸ ἔξω, δι' αὐτὸ τὸν νοῦν μου χάνω· Μοὺ ἀρέσει νὰ μὲ βλέπουν χιλιά μάτια κατ' ἡμέρα, καὶ τὰ τζόβενα νὰ τρέχουν τὸ κατόπι μου τοῦ Πέρα. Ἄς φωνάζῃ ὅποιος θέλει. Τὸ αὐτὶ μου δὲν ἰδρόνει καὶ δι' ἔλου δὲν με μέλει.

Τὸ κατόπι μου τί λέγουν, εἰς τοὺς δρόμους ἔταν τρέχω, κάμω πῶς δὲν, τὰ ἀκούω, ἀλλὰ πάντοτε προσέμω. Ἄ ἄγγελος, μοὺ λέγει ἕνας, εἶσαι, φῶς μου, καὶ ὁ ἄλλος ψιθυρίζει εἰς σ' αὐτὶ μου, αἶθε ὅποιον κἀλλος ἐν. Δυνατὰ μὲ τὴν τρομπέτα Ἄς φωνάζουν ὅτι εἶμαι τοῦ Σπυροδραμίου κοκέττα.

Μπάλοι, θέατρα, παιχνίδια, είναι πάντα τ' ένειρό μου,
 Θέλω τώρα πούμαι νέα να περάσω τόν καιρό μου.
 Πέριαιεν εκείν' οί χόνοι κ' οί καιροί οί σκουρισμένοι,
 'Όπου έμενε 'ς τ'ό σπῆτι κάθε νέα φυλαχμένη.

"Ας φωνάζη έποιο; θέλει.
 Τό αύτί μου δέν ιδρώνει και δι' έλου δέν με μελει.

Τώρα άλλαξεν ο κόσμος και τήν σήμερον ήμέρα,
 Δέν εξουσιάζουν πλέον οί γονεΐς τήν θυγατέρα.
 'Η φραγκιά νά μή πεθάνη και τά τόσα της βουάντζα.
 Ζήτω, ζήτω τό Παρίσι κ' ή άχαπητή μου Φράντζα.

Δυνατά με τήν τρομπέτα
 "Ας φωνάζη έποιο; θέλει ότι είμαι μιá κοκέττα.

Μή θηρέεϊτε δά πώς είμαι κ' εύλαθής εις τήν θρησκείαν,
 Είς τήν εκκλησίαν τρέχω πάντοτε με προθυμίαν.
 'Επειδή εκεί εύχλωσ ήμπορώ όσους θελήσω
 Κόμ-ιλ-φώ και καθώς πρέπει, εργολάβους ν' άποκτήσω,

"Ας φωνάζη έποιο; θέλει.
 Τό αύτί μου δέν ιδρώνει και δι' έλου δέν με μελει.

Θέλω να γελώ με έλου και ή; εύγω γελαμένη,
 Δέν φροντίζω ποίον μέλλον, ποια τύχη με προμνέει.
 Θά φυτρώση μιάν ήμέραν έξαρνα σάν μαντιέρι,
 Κάνεις μπουφους να μ' άρέστη και γυναικα να με πάρη.

Δυνατά με τήν τρομπέτα
 "Ας φωνάζουν ότι είμαι του Σταυροδφομιού κοκέττα,

"Ερωτα έγω! . . . ποτέ μου! . . . δέν σκοπεύω να κτιχιάτω,
 Δέν μ' άρέσει ν' έβρωσότησω και δέν θέλω να χλωμάτω.
 Πίστις, έρωτας, άγάπη, ειλικρίνεια, φίλια,
 Μιά μεγάλη είναι ήλα και τρανή άνοησία.

"Ας φωνάζη έποιο; θέλει,
 Τό αύτί μου δέν ιδρώνει και δι' έλου δέν με μελει

Κων]πολις, 20 Αύγουστου 1869.

M. M. ΠΑΠΠΑΣ.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

'Γπό τ'ό φώ; σου Παναγιά, αύτή τήν ώρα γράφω
 Γράφω με πόνο τ'ό καρδιά; . . . με πόνο μου μεγάλο.
 'Ενενα έχω τήν σιγμήν αύτην παρηγοριά μου,
 Μή με άφήρη; Παναγιά, του κόσμου ή μητέρα.

'Αγνή Παρθένε, γέμισε ο κόσμος με κακίαις,
 'Ο κόσμος είναι άδικος . . . εσύ προστάτευέ με
 Σ' έσένα όλος βίχνομαι' σένα παραγοριά μου
 'Εχω, άγνή μου Παναγιά, του κόσμου τήν μητέρα!

(Μάρτιος 1870.)

ΦΑΙΔΩΝ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ.

* * Τῷ 1868 εξωδεδύθησαν εν Παρισίοις προς τροφήν 2,241 ίπποι, οίτινες παρέσχον 484, 200 χιλιογράμμα καθαροῦ κρέατος. Τῷ 1869 εξωδεδύθησαν 2,758 ίπποι παρασχόντες 551, 600 χιλιογράμμα* έχομεν λοιπόν αύξησιν 337 ίππων ή 67,400 χιλιογράμμων, σημειον ότι ή ιπποφαγία καθ' έκάστην αύξάνει.

* * 'Ο Κ. Αδόλφος Λατίλ εδημοσίευσεν ε- σχάτως Στατιστικην επί της κατασκευής τῶν κομβίων κατά τὸ 1868, περιέχουσαν περιέρ- γους πληροφορίας περί τῆς βιομηχανίας ταύτης. Τινάς παρατιθέμεθα. Η βιομηχανία αύτη αριθ- μεϊ εν Παρισίοις και τοῖς περιχώροις 319 εργο- στάσια, παρέσχε δὲ κατά τὸ 1868 εμπορικὴν κίνησιν 17 εκατομμυρίων φράγκων* τῷ 1867 ή κίνησις αύτη ήν 15 εκατομμυρίων, τὸ δὲ 1870 θά φθάσῃ εις 20 εκατομμύρια. Είς τὰ εργοστάσια ταῦτα κατασκευάζουσι κατ' έτος κάθε είδος κομβίων εκ ζύλου, εκ κεράτων, εκ οστῶν, εκ ελέφαντος, εκ οστράκων, εκ μετάλ- λων κλ. Τά ζύλινα πρότυχα κομβία λογαριά- ζονται εις γρόσσα, είτε δώδεκα δωδεκάδας — εκατόν τέσσαρα κομβία. Υπολογίζεται ότι κα- τασκευάζονται εκ αὐτῶν ετησίως 10 εκατομ- μύρια γρόσσων, ή εν δισεκατομμύριον και 400 εκατομμύρια κομβίων, ατινα πωλούμενα εν τῷ εργοστασίῳ 50 εκατοστά τὸ γρόσσον παρέχου- σι τὸ ποσὸν 5 εκατομ. φράγκων. Τά εκ λεπτοῦ ζύλον κομβία συνήθως γεγλυμμένα ή με παρα- στάσεις, πωλῶνται κατά δωδεκάδας και προσ- κολλῶνται εις χαρτόνιον* ή κατασκευή των ά- νέρχεται εις 408 χιλιάδας δωδεκάδας, ή 4 εκατομ. και 800,000 κομβία. Τά εκ ονύχων και κεράτων ζῶων κομβία, τὰ εκ οστράκων και ελέφαντος, μικρὰ και μεγάλα, κοίλα και κυρτά,

με όπας σφαιρικὰς ή τοιγωνικὰς και προφορισμέ- να δια τὰ φορέματα, δια τὰ ασπρόρουχα και τὰ τσιουτύροπα, φθάνουσι τὸν αριθμὸν τῶν 5 εκατομ. γρόσσων, ή 720 εκατομμυρίων, παρι- στάντα τὸ ποσὸν 7 εκατομ. φράγκων. Τά εκ μετάλλου κομβία είτε λεῖα, είτε ανάγλυφα, είτε επίκοιλα, επίχρυστα ή επάργυρα διατίθε- νται εν κουτίσις εκ χαρτόνιου και προουσιάζουσι τὸ ποτὸν 17 εκατομ. φράγκων. Τέλος, τὰ κομ- βία του κλωπισμοῦ, σφαιρικὰ, γωνιαία, πυρα- μιδοειδῆ, ρυμβικὰ, είτε εκ μεταξίης κατε-σκευασμένα, είτε εκ βελούδου, συμπλεγμένα με νήματα χρυσοῦ ή άργύρου, περικλειόμενα εν μεταλλίνῳ περιθωρίῳ επιχρυσῷ ή επάργυρῳ, ά- πλᾶ, διπλᾶ, πολλαπλᾶ, συμφώνως με τὰς έ- ρείβις και τὰς φαντασίας του συρμοῦ, διαφέρουσι πολύ κατά τὰς τιμάς, στοιχίζουσι ως τὸ πολὺ άκριβᾶ, και παριστώσι τὸ ποσὸν 2,300,000 φράγκων. — 'Ο συγγραφεὺς τῆς προηγουμένης ταύτης μεταβαίνει ακολουθῶς εις τοὺς κατανα- λωτάς, οὗς διαιρεῖ εις τέσσαρας κλάσεις. 'Εν τῇ πρώτῃ περιλαμβάνεται τὸ εν τέταρτον του πληθυσμοῦ τῆς Γαλλίας, ήτοι 10 εκατομμύρια ανθρώπων φερόντων εν τῇ ενδυμασίᾳ των τρία μόνον κομβία, επομένως 30 εκατομ. κομβίων. 'Η δευτέρα κλάσις περιέχει ανθρώπους έχοντας εν φόρεμα με τέσσαρα κομβία, γυναικίαις φερού- σας υποδήματα κεκομβιωμένα με τέσσαρα εως 8 κομβία, υποκάμισα με τρία κομβία, βλούζας με εν μόνον, καζάκας με τέσσαρα, θέτει ως μέ- σον όρον τὰ 8 κομβία και υπολογίζει 10 εκα- τομμύρια ανθρώπων άρα 60 εκατομ. κομβίων. 'Η τρίτη κλάσις σύγκεται εκ ανθρώπων φερόν- των ενδυματα απαιτοῦντα 17 κομβία. 'Αλλ' επειδή ενταῦθα ανάγονται 6 εκατομ. ανθρω- πων έχόντων πλείεστα φορέματα με 17 κομβία, χειμερινὰ και θερινὰ, τῆς πόλεως και τῆς έξο- χῆς, καθημερινὰ και του γυροῦ, τῆς οικίας και τῶν επισκεψέων, δυνάμεθα να θέσωμεν ως με- σον όρον τὰ 40 κομβία, επομένως έχομεν 240, 000,000 κομβίων. 'Η τετάρτη κλάσις περι- κλείει τοὺς στρατιωτικοὺς, τοὺς κλητῆρας και χωροφύλακας, τὸν λατινικὸν κληρον, τὰς γυ- ναικίαις του συρμοῦ, τὰ παιδιὰ των πλουσίων οικογενειῶν, ή 8,729,000 άτομα προς 50 κομ- βία ήτοι 462,241,000 κομβία. — Τέλος υπο- λογιστέα τὰ κομβία τὰ αντικαθιστῶντα εν ταῖς τέσσαρσι κλάσει τὰ απολλύμενα εις 170, 000,000. — 'Εκτὸς τούτου έχόνονται κατ' έ- τος εν δισεκατομμύριον κομβίων κοινῶν, ζυγι-

ζόντων καθαρόν βάρος 625,963 χιλιογράμμων και αξιζόντων 461,914 φράγκων. — Τέλος πάντων ή βιομηχανία αύτη παρέσχε τῷ 1868 κομβία αξίεις 17,000,500 φράγκων οὐ μόνον εις τήν Γαλλίαν, άλλ' ακόμη εις τήν 'Αγγλίαν, 'Ισπανίαν, Σουηδίαν, 'Ελβετίαν, 'Αμερικὴν, 'Ιτα- λίαν, 'Ελλάδα, Τουρκίαν, Βέλγον, Γερμανίαν και Μεξικόν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

* * Πρό τινος — βεβίως πρό των τελευ- ταιῶν άπιστιῶν γεγονότων — εγκαινιάσθη εν Παρισίοις τὸ πρώτον νοσοκομειον εν ᾧ οί ασθε- νεῖς θέλουσι θεραπεύεσθαι δια τῆς ομοιοπαθη- τικῆς μεθόδου. Τὸ κατάστημα τούτο προς ταῖς έσωτερικαῖς αναπαύσεις συνενοῖ και χάριεν και κομλόν εξωτερικόν.

* * 'Εν τῇ αποικίᾳ Victoria τῆς Αύστρα- λίας ανεκαλύρη αξιόλογον άδαμαντωρυγειον. Οί αδάμαντες κατά τήν γνωμοδότησιν ενὸς των κυριωτέρων άδαμαντοπωλῶν τῆς αὐστραλιακῆς πόλεως Melbourne είναι διαυγέστατοι, ζυ- γίζουσι δ' ώσει εν κεράτιον. 'Ελπιδες υπάρχου- σιν ότι παρὰ τὸ άδαμαντωρυγειον τούτο θά εύ- ρεθῇ και χρυσορυγειον.

* * 'Εν 'Αμερικῇ μετεχειρίσθησαν τήν περι- τιδα προς κίνησιν μηχανῶν και επέτευγον. 'Ε- κτὸς τῆς ένεκα αὐτῆς προερχομένης άπλοποιή- σεως των μηχανῶν, συντομεύεται τὰ μέγιστα και ο χρόνος, διότι ή κίνησις τοιασδέ τινος μη- χανῆς άρχεται μόλις αναφθῆ ή πυρίτις, λήγει δε με τήν σβέσιν αὐτῆς. Επὶ του παρόντος εφῆρ- μουσαν αὐτὴν προς κίνησιν σφυρῶν και ή συσκευή είναι τόσον άτλη, ώστε πᾶς δεκαετής εξαρκεῖ προς κυβέρνησιν αὐτῆς.

* * 'Ο αστρονόμος Hind συνέταξε τὸν χάρ- τιν τῆς επί τῆς γῆς πορείας τῆς προσεχούς εκλείψεως του ήλιου τῆς γενησομένης τήν 10/22 Δεκεμβρίου ε. ε. 'Η όλική σκιά, αφού διέλη τὸν 'Ατλαντικὸν άπο των Βλ. προς τὰ ΝΑ. θά εισέλη εις τήν Πορτογαλίαν προς Β. του άκρωτηρίου 'Αγίου Βικεντίου και εις τήν 'Ισπανίαν δια τῆς Γιβραλτάρως, διερχομένη μεταξὺ Εερές και Καδιζ, θά διέλη ακολουθῶς τήν 'Αλγερίαν δια του 'Οράν, θά καταλίπη τήν 'Αφρικὴν εν Hurgelia τῆς Τύνιδος, και θά έλθῃ εις τήν Σικελίαν παρὰ τὰς Συρακούσας, εις τήν 'Ελλάδα, τήν Τουρκίαν κλ. 'Η μακρυ- τέρα διάρκεια του όλικου σκότους (2 λεπτά και 10 δεύτερα) θά γινη εν 'Ισπανία και 'Αλγερίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις θά ἀρχίσῃ τὴν 1 ὥραν 28 λεπτά μ. μ., θά τελειώσῃ τὴν 4 μ. καὶ θέλει ἔχει μέγεθος 95 ἑκατοστά τῆς φαινομένης τοῦ ἡλίου διαμέτρου. Ὀλικὴ ἐν Ἑλλάδι ἔσται μόνον ἐν Λευκάδι καὶ τῷ μεσημβρινῷ μέρει τῆς νήτου Κερκύρας, ἡ δὲ διάρκεια αὐτῆς ἔσται 1 1/2 λεπτοῦ.

* * * Ἡ φυτοκομικὴ ἐταιρεία τῆς Μασσαλίας εἶχε προκηρύξει διεθρῆ ἔκθεσιν τῆς Λεκάνης τῆς Μεσογείου, ἐν ἣ προσηκλήθησαν ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἀλγερία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Τουρκία. Καί τοι αἱ περικυκλοῦσαι τὴν Γαλλίαν

δυτχέραια ἐπιθον πάντα ἐτι ἡ ἐκθεσις δὲν ἤθελε τελεσθῆ, πλὴν ἀλλ' ὅμως αὐτὴ ἐγένετο. Ἡ δ' Ἑλλάς ἐπαζίως ἀντεπροσωπεύθη εἰς αὐτὴν διὰ προϊόντων, ἅτινα ἐπεμφεν ὁ καθηγητῆς Κ. Θ. Ὀρφανίδης καὶ ἅτινα ἠζυώθησαν χρυσοῦ βραβείου καὶ ἰδιαζούσης μνείας. Ταῦτα ἦσαν σταφυλαὶ ἐξ εἰδῶν, καπνοὶ ἐξ εἰδῶν, ἐπεριδοειδῆ (πορτοκάλια, λεμόνια κλ.) 36 εἰδῶν καὶ ἑλαιοὶ δεκάεξ εἰδῶν.

ΛΥΣΙΣ

τουτοῦ ἐν τῷ ΣΤ'. καὶ Ζ'. φυλλαδιῷ αἰτήματος.

Βοῦς—ῶς—ῶς

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἶμαι πίθος Δαναΐδων, μὲ γειμίζεις καὶ κενοῦμαι
 Ὅπου πῆς, κ' ἐγὼ μαζύ σου δὲν βαδιζ' ἀλλὰ κινῶμαι.
 Μὴ τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς! φεύγω τότε καὶ μὲ χάνεις,
 Εἰς τὸν οὐρανὸν μ. εὐρίσκεις, ἀλλὰ δὲν μὲ συλλαμβάνεις

ΓΡΙΦΟΣ.

τ σ μων
 των σθ ι τ
 ξ ι α το εγ
 ὄρος
 Κεφαλληνία